

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 27 FEBRUARI 2025

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 27 FÉVRIER 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.16 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 16 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever, Maxime Prévot.

Goedemiddag, collega's, mag ik u uitnodigen om plaats te nemen voor wat ongetwijfeld weer een boeiende vergadering wordt?

01 Mededeling **01 Communication**

De **voorzitter**: Het zou misschien overdreven zijn om het woord historisch in de mond te nemen, maar sta me toch toe om iets te zeggen. Natuurlijk hebben we via *Villa Politica* elke week kijkers, maar op die manier wordt slechts een deel van onze bezigheden naar het bredere publiek verspreid. We zijn echter een Huis waar zeer grote transparantie heerst. Al onze vergaderingen, behoudens uitzonderingen af en toe, zijn toegankelijk voor het publiek, zowel fysiek als digitaal. Al onze vergaderingen worden uitgezonden. Dat betekent dat het publiek daar een-op-een kennis van kan nemen, rechtstreeks dan wel in uitgesteld relais.

De website van de Kamer van volksvertegenwoordigers is geen model van moderniteit, zou ik zeggen. Er zijn een paar collega's, zoals de heren Van Quickenborne en Freilich en zeker ook anderen, die mij daarover hebben gecontacteerd. Dat ondersteunt mijn betrachting om daaromtrent een aantal stappen vooruit te zetten. Ik ben heel blij om de woorden "*A small step for mankind*", maar een *giant leap* for de webstek van de Kamer" te kunnen uitspreken. Ik heb namelijk een zeer eenvoudige ingreep laten doen die vanochtend om 11.00 uur is ingegaan. Ook al is dat nog geen eindpunt, wie nu www.dekamer.be of www.lachambre.be opent, kan eindelijk zeer prominent met een vingerklik de rechtstreekse uitzendingen bekijken. Men moet niet ver meer gaan zoeken...

(*Applaus*)

Laat dat u allen inspireren om, nog ijveriger dan u al gewend bent, uw werkzaamheden uit te voeren.

In alle ernst, die onmiddellijke bereikbaarheid voor het publiek is van het allergrootste belang. Het is meer dan een fetisj om de afstand tussen wat hier gebeurt en wat de mensen ook in het oog kunnen houden, te verkleinen en in te perken. Ik ga ervan uit dat u allen ook reclame zult maken voor die optie, zodat we het democratisch gehalte van dit Huis nog verder uitbreiden dan reeds het geval is. Vanaf nu bent u met één

vingerknip in het huis van de democratie, gedurende de week in de commissies of op donderdag in de plenaire vergadering.

Collega Dermagne, u vraagt het woord?

Motion d'ordre Ordemotie

01.01 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, je voudrais faire le lien entre l'évolution ou la révolution que vous venez de présenter, considérant effectivement la tenue de nos travaux dans plusieurs langues comme absolument essentielle pour un pays comme le nôtre qui compte trois langues officielles, et les différentes versions de l'accord de gouvernement qui continuent à circuler aujourd'hui, alors que nous sommes le 27 février.

Le 3 février dernier, après un peu plus de huit mois de négociations du "club des cinq", votre gouvernement a sollicité la confiance du Parlement en déposant, à travers les services de la Chambre, la déclaration de politique gouvernementale, ce qui fait la base de votre majorité. Le 4 février, celle-ci a été transmise aux différents parlementaires et publiée sur le site de la Chambre le 11 février dernier. Le 12 février, nous avons constaté que l'accord de gouvernement avait été publié sur le site gouvernemental belgium.be.

Après différents débats, nous avons déjà pu constater des différences entre la version francophone et la version néerlandophone, le vice-premier ministre Jambon rappelant que c'était la version néerlandophone qui devait prévaloir, notamment à la suite d'une question posée par notre collègue M. Van Quickenborne sur la taxe sur les comptes titres. Des échanges questionnant ces différentes versions ont également eu lieu à propos de la taxe sur les plus-values, sur le taux d'emploi à 80 %, ou encore, hier, en commission de l'Économie, sur l'obligation scolaire à trois ans. Celle-ci figurait bien dans la version francophone du texte transmis aux parlementaires de cette Assemblée mais avait disparu de la version néerlandophone se trouvant sur le site du gouvernement.

Nous vous avons interrogé, monsieur le président, en Conférence des présidents; à la suite de quoi vous avez transmis aux différents parlementaires et groupes un texte qui – et nous devons vous faire confiance –, jusqu'à preuve du contraire, doit faire foi. Toutefois, vous devez considérer que, du point de vue de l'opposition, il reste plusieurs doutes et interrogations quant aux différentes versions de l'accord de gouvernement qui ont circulé et qui circulent encore aujourd'hui, raison pour laquelle, par motion d'ordre, monsieur le président, mesdames et messieurs, chers collègues, nous vous demandons de faire examiner par les services juridiques les différentes versions, francophone et néerlandophone, qui ont été déposées au greffe de la Chambre et publiées sur le site du gouvernement et de relever les autres différences qui ont échappé jusqu'à présent à la sagacité des parlementaires de l'opposition.

Nous vous demandons également de saisir les services juridiques de la Chambre pour examiner la validité du vote de confiance qui a été sollicité et obtenu sur la base de versions différentes en français et en néerlandais. Raison pour laquelle, monsieur le président, nous vous déposons cette motion d'ordre en français et en néerlandais, qui est soutenue par différents groupes de l'opposition.

Cela peut paraître une argutie de juristes ou de politiciens ou de politiciennes, mais c'est un élément fondamental. Vous avez, mesdames et messieurs les membres du gouvernement et de la majorité, sollicité la confiance du Parlement et donc du peuple belge sur votre accord de gouvernement. Pourtant, nous ne savons pas sur la base de quelle version et de quel accord cette confiance a été accordée par une majorité de la Chambre. C'est un peu comme si un citoyen ou une citoyenne demandait un devis à une entreprise, recevait l'offre dans les deux langues, signait le bon de commande et puis, à la réception de la maison ou de l'appartement clef sur porte, se rendait compte qu'il n'y avait pas de cuisine équipée, alors qu'elle était bien reprise dans le bon de commande signé en néerlandais. C'est comme si les portes n'étaient pas comprises dans l'offre, puisqu'elles ne figuraient pas dans le bon de commande francophone, mais seulement dans la version en néerlandais. C'est un exemple, sans doute un peu tiré par les cheveux, mais qui, monsieur le président, chers collègues, vous ramène au fondement de cet accord de gouvernement ou de ces accords de gouvernement et, surtout, à la crédibilité de votre démarche et à la confiance que vous avez sollicitée des représentants du peuple belge.

Monsieur le président, nous vous demandons, je vous demande de faire droit aux demandes qui vous ont été déposées par motion d'ordre et qui sont soutenues par une série de collègues au sein de cette Assemblée.

De **voorzitter**: Mijnheer Dermagne, het komt mij op basis van het Reglement toe om de ontvankelijkheid van uw motie na te gaan. Ik zal ook laten nagaan of de Franstalige en Nederlandstalige versie van uw motie met elkaar overeenstemmen, men weet maar nooit. We zullen daarover het debat voeren voor we op het einde van de vergadering overgaan tot de stemmingen, als de motie ontvankelijk is uiteraard.

Collega's, over de motie vindt nu geen debat plaats, aangezien ik geacht word om eerst de ontvankelijkheid ervan te bekijken. Het debat zal daarna plaatsvinden.

Mevrouw Merckx, ik zie dat u het woord vraagt. Ik verleen u het woord, maar u kunt het niet over de motie hebben.

01.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, we hebben die motie samen met een aantal oppositiepartijen, Ecolo-Groen, Open Vld, PS, DéFI, ondertekend...

De **voorzitter**: Dan moet ik u nu het woord ontnemen, want ik had u gezegd dat het niet over de motie kon gaan.

02 **Wijziging binnen de regering**

02 **Modification au sein du gouvernement**

Bij brief van 25 februari 2025 zendt de eerste minister een afschrift over van het koninklijk besluit van 21 februari 2025 met als opschrift "Regering – Wijziging".

Par lettre du 25 février 2025, le premier ministre transmet copie de l'arrêté royal du 21 février 2025 intitulé "Gouvernement – Modification".

De titel "minister van Modernisering van de overheid, belast met Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, het Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en de Federale Wetenschappelijke Instellingen", van mevrouw Matz, wordt vervangen door een nieuwe titel, die ik in het Frans zal voorlezen:

"Ministre de l'Action et de la Modernisation publiques, chargée des Entreprises publiques, de la Fonction publique, de la Gestion immobilière de l'État, du Numérique et de la Politique scientifique."

Dat is ter kennisgeving.

Mondelinge vragen

Questions orales

03 **Samengevoegde vragen van**

- Kjell Vander Elst aan Bart De Wever (eerste minister) over "Een vooruitblik op de volgende week geplande Europese Raad van Defensie-ministers" (56000468P)
- Patrick Prévot aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "Steun aan de economie en de bedrijven gezien de mogelijke verhoging van de Amerikaanse douanerechten" (56000469P)
- Raoul Hedebouw aan Bart De Wever (eerste minister) over "De door Donald Trump gevoerde geopolitiek" (56000472P)
- Charlotte Deborsu aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Europese reactie op de verhoging van de douanerechten door de Verenigde Staten" (56000477P)
- François De Smet aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De handelsoorlog met de Verenigde Staten" (56000478P)
- Meyrem Almaci aan Bart De Wever (eerste minister) over "De door Donald Trump aangekondigde invoerheffingen op Europese producten" (56000479P)
- Simon Dethier aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De douanerechten en het Europese concurrentievermogen" (56000482P)
- Koen Van den Heuvel aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De grote impact op de farmasector van de Amerikaanse invoertarieven op Europese producten" (56000483P)
- Darya Safai aan Bart De Wever (eerste minister) over "Oekraïne en de defensie-inspanningen van België" (56000487P)

03 **Questions jointes de**

- Kjell Vander Elst à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les prévisions concernant le Conseil des ministres de la Défense de l'UE prévu la semaine prochaine" (56000468P)
- Patrick Prévot à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "Le soutien à l'économie et aux entreprises face à la hausse possible des droits de douane américains" (56000469P)
- Raoul Hedebouw à Bart De Wever (premier ministre) sur "La géopolitique menée par Donald Trump" (56000472P)
- Charlotte Deborsu à Bart De Wever (premier ministre) sur "La réaction européenne à l'augmentation des droits de douane par les États-Unis" (56000477P)
- François De Smet à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La guerre commerciale avec les États-Unis" (56000478P)
- Meyrem Almaci à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les taxes d'importation sur les produits européens annoncées par Donald Trump" (56000479P)
- Simon Dethier à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les droits de douane et la compétitivité européenne" (56000482P)
- Koen Van den Heuvel à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "L'impact majeur sur le secteur pharmaceutique des tarifs d'importation américains sur les produits européens" (56000483P)
- Darya Safai à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'Ukraine et les efforts de la Belgique en matière de défense" (56000487P)

03.01 **Kjell Vander Elst** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, volgende week vindt er een extra EU-top plaats, over de situatie in Oekraïne en defensie. Dat is absoluut noodzakelijk. De geopolitieke situatie is immers zorgwekkend en verandert razendsnel. De wereld staat in brand en Europa heeft veel te lang aan de zijlijn gestaan, zonder de mond open te doen.

Het is dus hoog tijd om te blussen. Mijnheer de eerste minister, om te blussen heeft men echter blusmateriaal nodig. En laat net daarover, over die structurele middelen en financiering van defensie, bijzonder veel onzekerheid bestaan. Hoe zullen we het Defensiefonds structureel financieren? Nog geen idee. Extra uitgaven voor defensie binnen of buiten de begroting? Nog geen idee. Wat gaat de Europese Unie doen? Gaat zij dat toestaan of niet? Nog geen idee. Er moet duidelijkheid komen, want we verliezen tijd. NAVO-baas Mark Rutte heeft het heel duidelijk gezegd. Die absolute ondergrens van 2 % van het bbp moet er komen nog voor de zomer.

Mijnheer de eerste minister, u bent historicus en ik weet dat u graag over het verleden spreekt. Mea culpa, het is juist dat de voorbije decennia heel veel partijen hier aanwezig, ook die van de Zweedse regering, te weinig hebben geïnvesteerd in defensie. We leven vandaag echter in een andere wereld. De wereld is de voorbije jaren grondig door elkaar geschud en grondig gewijzigd. We moeten dus stoppen met achterom te kijken en

moeten vooruitkijken en schakelen.

Ik wil van u weten wat de regering vandaag en in de toekomst zal doen. Wat zal het standpunt van uw regering zijn op de komende EU-top? Hoe en wanneer zult u de 2 % voor defensie halen?

03.02 Patrick Prévot (PS): Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, votre gouvernement n'a que quelques semaines et déjà, malheureusement, les promesses s'effritent.

Vous aviez promis un taux d'emploi de 80 %, mais, monsieur le premier ministre, vous avez dit cette semaine que ce ne sera pas pour cette législature. Il aurait peut-être fallu être honnête d'emblée, et non pas quelques semaines après le vote de confiance. Vous aviez évoqué les 8 milliards de recettes mais, là aussi, vous avez estimé que les effets retours semblaient incertains. Bref, on l'avait dit, vous ne nous avez pas cru, ces promesses, c'était du vent.

Pendant ce temps-là, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, de l'autre côté de l'Atlantique, le président américain, Donald Trump, lance une guerre économique et annonce que des droits de douane de 25 % sur nos produits pourraient être pratiqués. Face à cela, allez-vous rester passif ou allez-vous avoir une attitude proactive? L'accord de gouvernement parle d'un plan de relance industriel, mais avec moins d'investissements publics – ce que nous déplorons vivement, comme nous vous l'avons dit lors des débats – et peu de vision à long terme.

La Commission européenne, de son côté, propose un pacte pour une industrie propre mais son budget de 100 milliards semble largement insuffisant. Concrètement, avez-vous votre plan pour la relance industrielle? Quel est-il? Soutiendrez-vous nos secteurs stratégiques et nos entreprises? Allez-vous, oui ou non, garantir des emplois de qualité? Une *task force* a-t-elle été mise en place pour avoir cette vision proactive? Si oui, qui en fait partie? Si cette *task force* existe, comptez-vous associer les entreprises, les travailleurs, les syndicats, les ONG et la société civile à l'élaboration de cette politique industrielle?

Je vous remercie d'avance de vos réponses.

03.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, pendant des mois, on a mis en garde tous les partis politiques que suivre aveuglément l'impérialisme américain allait détruire l'Europe et notre économie. Pendant des mois, vous avez ri du PTB et de sa vision géopolitique!

Regardez ce qui se passe maintenant! Les Américains sont en train d'humilier l'Europe. Avez-vous vu le comportement de Macron quand il est allé chez Trump? Il était en train de lui cirer les chaussures en lui racontant des petites blagues. C'est pourtant la survie et la stratégie de l'Europe qui sont actuellement en jeu.

Monsieur le premier ministre, je vous avais prévenu que ça n'allait pas marcher.

De Amerikanen gaan altijd voor hun eigen business.

Il suffit d'analyser l'accord sur les minerais. Tout est clair maintenant!

De grondstoffen van Oekraïne gaan direct in de zakken van de Amerikaanse imperialisten!

La situation est similaire en ce qui concerne l'énergie. Les Américains nous ont vendu leur gaz de schiste trois ou quatre fois plus cher pour se faire de l'argent. Nous avons, bien entendu, dit dès le départ qu'il fallait condamner Poutine. C'était évident! Cependant, il fallait aussi défendre les intérêts de l'Union Européenne, ce que vous ne faites pas!

Monsieur le premier ministre, allons-nous continuer à suivre les Américains? La déclaration gouvernementale n'en a d'ailleurs que pour eux. Comment pouvez-vous continuer à être aussi naïfs? Comment pouvez-vous continuer à leur acheter pour des milliards d'armements? Ils ne pensent qu'à l'argent.

Chers collègues, Trump n'est pas un homme de paix. Pourquoi retire-t-il ses troupes aujourd'hui? Pourquoi retire-t-il ses intérêts d'Ukraine? Pour attaquer la Chine? Il le fait pour préparer la guerre de demain!

La question que l'Europe doit se poser est de savoir si nous devons suivre les Américains docilement comme des petits chiens, ou enfin développer une Europe indépendante et stratégique à l'échelle mondiale. C'est de cela dont nous avons besoin.

(...): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Hedeboom, u zou het niet op prijs stellen indien uw tussenkomst op deze manier zou worden onderbroken. Ik neem aan dat u dat dan ook niet zult doen voor collega Deborsu.

03.04 Charlotte Deborsu (MR): Monsieur le premier ministre, l'Union européenne aurait été créée pour entuber les États-Unis. On en apprend tous les jours avec le professeur Trump. Monsieur le premier ministre, connaissant votre amour pour l'histoire, j'imagine que vous avez failli tomber de votre chaise en entendant cela comme nous tous.

Mais au-delà du grotesque, il y a une réalité. Les États-Unis annoncent vouloir taxer à hauteur de 25 % toute une série de produits européens. Cette mesure complètement anti-libérale risque d'avoir un impact direct sur nos entreprises et nos emplois en Belgique et en Europe. À l'heure actuelle, l'Union européenne a une balance commerciale positive avec les États-Unis de 150 milliards sur les biens.

Monsieur le premier ministre, mes questions sont dès lors les suivantes: avez-vous déjà la liste des produits européens qui seraient concernés?

Comment mesurez-vous l'impact de cette décision pour la Belgique? Allez-vous donner des instructions au ministre du Commerce extérieur afin qu'il prenne des mesures, en coopération avec toutes les Régions, pour contrer les effets de cette décision?

Jusqu'à présent, la Commission européenne a préparé des mesures "au cas où". Jugez-vous qu'elles sont suffisamment crédibles et dissuasives pour convaincre le président américain de revenir sur cette décision?

Comment jugez-vous l'unité politique des Européens et la proactivité de la Commission sur ce dossier?

Les États-Unis nous voient désormais comme un adversaire commercial. Nos relations ont changé, dont acte. Quelles sont dès lors vos stratégies pour diversifier notre commerce extérieur au bénéfice de nos entreprises et de notre taux d'emploi? C'est une véritable priorité pour notre groupe.

Je vous remercie déjà pour vos réponses.

03.05 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, dans son style délicat habituel, M. Trump a annoncé des droits de douane de 25 % sur les produits européens. Nous savions déjà que nous vivions un tournant historique en géopolitique, du point de vue militaire, mais ce tournant est aussi commercial. Nous savons désormais aussi que nous devons assumer notre défense seuls et sur ce plan-là, comme je l'ai déjà dit, et je n'ai pas de problème à le redire, votre accord de gouvernement va dans le bon sens.

Concernant l'énergie, nous vivons une hyper-dépendance. Nous serions aujourd'hui incapables de nous séparer à la fois du gaz russe et du gaz liquéfié américain. Et sur le plan économique, bien qu'étant le premier marché du monde, la présidence Trump nous confirme avec franchise ce que nous savons déjà: nous sommes des consommateurs de la mondialisation et non plus des acteurs de celle-ci.

Le point faible de l'Europe, chers collègues, a un nom: l'innovation. Nous fermons aujourd'hui notre avant-dernière usine automobile, ce qui nous rappelle que nous avons manqué le virage industriel. Nous, Européens, n'avons créé aucun des outils technologiques qui dirigent le monde aujourd'hui. Nous ne sommes pas les meilleurs en ce qui concerne l'esprit d'entreprise et l'initiative, et nous ne parvenons pas à favoriser l'innovation.

Même votre accord de gouvernement, je le crains, manque le cap. Votre programme est clair: forcer tout le monde à travailler plus sans vraiment gagner plus, que ce soient les demandeurs d'emploi, les malades, les jeunes ou les plus vieux, etc. Très bien, sauf que l'on n'a pas seulement besoin de davantage de travailleurs. On a aussi besoin de davantage d'entrepreneurs, de créateurs, de gens qui peuvent créer de la richesse, créer de l'emploi, prendre des risques en étant encouragés à l'innovation. Sur ce plan-là, votre accord de

gouvernement est décevant.

La question qui est le sujet maintenant est de savoir comment faire pour affronter cet allié qui tend à devenir un adversaire, les États-Unis. Comment faire pour s'affirmer davantage comme marché européen, alors que nous sommes le premier marché du monde? Comment défendons-nous nos entreprises? Comment allons-nous faire de ce pays et de ce continent des acteurs clés de l'innovation? Comment faire pour qu'ils redeviennent un véritable poumon industriel, un acteur de l'économie mondiale et non un simple client? Dans l'immédiat comment allons-nous réagir à cette hausse douanière brutale de 25 %?

03.06 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): *"The European Union was formed in order to screw the United States. That's the purpose of it."* Die uitspraak is grotesk, zoals we Trump kennen, de man van het recht van de sterkste, die alle regels aan zijn laars lapt.

Na Gaza en Oekraïne richt hij nu de pijlen op de economie van Europa met zijn aankondiging dat hij 25 % invoerheffingen overweegt op auto's, halfgeleiders, chips en medicijnen. Op de vraag of hij geen schrik had van een forse tegenreactie, antwoordt hij het volgende: *"They can try, but they won't."* We weten al langer dat de huidige president in een alternatieve realiteit leeft. We weten ook dat hij in Europa zijn fans heeft, om onze minister van Defensie niet te noemen, die al meermaals lovend sprak over de man.

"They can try, but they won't." Voor ons is het eenvoudig: *Yes, we can and we will.* Dat is niet van harte, maar als het moet, moet het. Een bullebak als Trump begrijpt immers alleen maar de taal van geld en macht. Ik was tevreden de eerste reactie van Europa te lezen, namelijk dat Europa een partner was, indien de regels werden gevolgd.

De vraag is nu de volgende: wat is de positie van de huidige regering? Immers, handelsoorlogen produceren alleen maar verliezers. Dat is belangrijk om te onthouden met bedrijven als Volvo in ons land en de sterke farmasector. Waakzaamheid is echt geboden.

Hoe zorgen we er dus voor dat de verdeel-en-heersstrategie van Trump bij ons geen voet aan de grond krijgt? Hij heeft immers geprobeerd bij Oekraïne. Hoe zorgen we ervoor dat de expertise, efficiëntie en ontwikkeling hier blijft?

Mijnheer de eerste minister, hebt u al contacten gehad met de collega's in Europa om één front te vormen? Hebt u al contact gehad met de Wereldhandelsorganisatie? Bent u bereid fors te reageren op de woorden van Trump en op welke manier wilt u dat dan doen in uw hoedanigheid van eerste minister van alle Belgen?

03.07 Simon Dethier (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, cette semaine, les États-Unis ont menacé l'Union européenne de droits de douane de 25 % sur les produits européens.

Au même moment, l'Union européenne a présenté un plan qui a pour ambition d'améliorer la compétitivité des entreprises européennes tout en préservant les objectifs climatiques. L'Europe et la Belgique se trouvent actuellement face à une situation complexe.

D'un côté, la transition vers la neutralité carbone est nécessaire. Nous avons vu les impacts du réchauffement climatique sur notre société. Il est indispensable d'agir. Nous ne sommes pas encore sur la trajectoire de cette neutralité. Il faudra donc redoubler de volontarisme et d'inventivité.

D'un autre côté, comme l'a dit le ministre du Climat, un État en faillite ne peut pas agir pour le climat. Les craintes d'une guerre commerciale et les difficultés d'approvisionnement en énergie plombent la compétitivité des entreprises belges. Il est du devoir de l'ensemble de veiller à préserver nos objectifs climatiques tout en maintenant la compétitivité.

J'aimerais dès lors vous poser deux questions. Comment veillez-vous à préserver les emplois et la compétitivité des entreprises? Comment veillez-vous à soutenir et à aider les entreprises à garder le cap de la neutralité carbone?

03.08 Koen Van den Heuvel (cd&v): Heren ministers, beste collega's, Trump steekt zijn middenvinger op naar Europa en naar ons en dat mogen we niet onbeantwoord laten. Trump kondigt aan dat hij 25 %

invoertarieven op Europese producten zal heffen. Dat is nefast voor Europa en voor onze Belgische economie, want Amerika is nog altijd een heel belangrijke afzetmarkt, de vierde grootste, voor ons. Jaarlijks exporteren we voor meer dan 33 miljard euro goederen naar Amerika.

Voor de farmasector speelt daarin een belangrijke rol en is verantwoordelijk voor meer dan de helft van de export. Deze sector is van strategisch belang voor de toekomst. Ze innoveert, ze is duurzaam en ze heeft, tegen de industriële trend in, de voorbije vijf jaar 6.000 extra arbeidsplaatsen in de industrie gecreëerd. Deze sector en al onze exportbedrijven mogen we niet in de steek laten, want we zijn in Europa en in België gevoelig voor invoertarieven. Trump probeert op deze manier Amerikaanse bedrijven te dwingen om hun productie vanuit Europa terug naar Amerika te verplaatsen, maar hij ontketent op die manier een wereldwijde handelsoorlog waar niemand bij wint.

We moeten in Europa stevig en onmiddellijk reageren, want we kunnen onze exportbedrijven en onze farmasector op dit moment niet in de steek laten. Collega's, de toekomst van Europa staat op het spel. Met deze Trumpiaanse manier van doen, met een spelletje duimen omhoog-duimen omlaag, probeert men ons lot te bepalen.

Collega's, we moeten sterk genoeg zijn. We moeten met Europa het heft in eigen handen houden. Het is niet Amerika dat de Europese toekomst zal bepalen. Mijnheer Hedebouw, het zijn ook niet uw Chinese vrienden die het lot van Amerika zullen bepalen!

03.09 Darya Safai (N-VA): Mijnheer de premier, in Saoedi-Arabië zijn gesprekken opgestart tussen de VS en de Russische Federatie over het conflict in Oekraïne. Dat de Europese landen zich gepasseerd voelen, is een understatement. Cruciaal voor het slagen van eender welke oplossing is de aanwezigheid van Oekraïne aan de onderhandelingsstafel.

De Amerikaanse regering liet duidelijk verstaan dat Europa niet hoeft te rekenen op Amerikaanse steun en dat de Europese uitgaven voor defensie sterk moeten worden opgeschroefd. De Verenigde Staten dringen er ondertussen op aan dat elke NAVO-lidstaat ongeveer 5 % van het bruto binnenlands product aan defensie zou besteden. Mark Rutte, de secretaris-generaal van de NAVO, dringt erop aan om tegen de zomer 2 % te halen. In de regering wordt er gesproken over het bijsturen van het defensieplan. Afgelopen donderdag verklaarde u dat er miljarden gezocht moesten worden. Dat is een duidelijke boodschap.

Mijnheer de premier, binnen welke termijn moeten volgens u de inspanningen gebeuren? Wat is volgens u een realistische doelstelling? U verklaarde stappen te zetten naar een meer Europees geïntegreerde defensie in de NAVO, onder meer op het vlak van militaire aankopen. Graag krijg ik wat meer duiding over de plannen.

03.10 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, je vous remercie pour toutes ces questions. Je vais essayer d'y répondre en cinq minutes. Comme vous le savez, mes chers collègues Prévot et Clarinval compléteront ma réponse.

Depuis la séance de la semaine dernière, j'ai eu, comme vous pouvez l'imaginer, de très nombreux contacts internationaux concernant les derniers développements géopolitiques.

Lundi dernier, j'ai participé au sommet sur la sécurité organisé par l'Ukraine où j'ai confirmé la poursuite de notre soutien à l'Ukraine. Mardi après-midi, j'ai eu un entretien téléphonique avec le président Zelensky au cours duquel j'ai réaffirmé et concrétisé ce message. En outre, j'ai eu de nombreux contacts avec les dirigeants européens et le président du Conseil européen. Hier matin, un Conseil européen a eu lieu en vidéoconférence et le président Macron a fait un débriefing sur sa visite à Washington. Vous comprendrez, je l'espère, que je dois rester discret à ce sujet. Je comprends les nombreuses questions très détaillées mais il n'est pas réaliste de développer chaque élément ayant été discuté. Néanmoins, je peux vous dire que la position des partenaires européens reste inchangée.

Premièrement, l'Europe continuera à soutenir l'Ukraine et renforcera sa position dans les négociations de paix car *"if you are not at the table you are on the menu"* et cela est inacceptable. Deuxièmement, la participation de l'Ukraine et de l'Europe est nécessaire pour parvenir à une paix durable. Troisièmement, l'Europe doit intensifier ses investissements dans la défense. Le temps où notre continent pouvait se reposer sur un dividende de paix est malheureusement révolu. L'Europe doit pouvoir assurer entièrement sa propre sécurité

le plus rapidement possible. La Belgique, en tant que membre fondateur de l'Union européenne et de l'OTAN, doit aussi apporter sa contribution. Cela est déjà prévu dans l'accord de gouvernement mais il ne faut pas exclure qu'à court terme, des efforts supplémentaires soient nécessaires.

Ik begrijp uw waarschuwing om niet achterom te kijken, mijnheer Vander Elst,. "Kijk vooral niet achterom" zal waarschijnlijk ook de slagzin worden van uw partij. Dan ziet u namelijk hoe u het hebt nagelaten: rampzalig. We zullen dus een spurtje moeten trekken en dat zal gebeuren.

L'Europe et ses partenaires doivent prendre rapidement des décisions pour renforcer les trois points cruciaux que je viens d'esquisser. Le 6 mars, le Conseil européen se réunira à ce sujet, mais je vous demande de rester très discrets sur cette date, car ma famille pense encore que nous serons ensemble en vacances. C'est la raison pour laquelle je l'ai dit en français. *(Rires dans l'assemblée)*

Op de bijeenkomst van de Europese Raad gisteren werd afgesproken om een constructieve dialoog met de Verenigde Staten te blijven voeren. Ik begrijp dat collega's zich opwinden. Er zijn immers wel wat krasse dingen gezegd en hun hart mag koken, maar de consensus onder de Europese regeringsleiders was om het hoofd koel te houden. Vandaag is Keir Starmer in het Witte Huis, morgen is Zelensky aan de beurt. We zullen zien wat het wordt, maar het valt niet te ontkennen dat de verklaringen van de Amerikaanse regering ons zeer ongerust hebben gestemd. Dan gaat het niet alleen over onze Europese partners, maar ook over aantal andere internationale partners, niet het minst Canada.

Uiteraard stelt niemand – ik hoop ook hier niet – het NAVO-bondgenootschap ter discussie, want dat zou buitengewoon dom zijn. Waakzaamheid is zeker geboden. De dreigementen met nieuwe handelstarieven zouden ons als exportnatie ernstige zorgen moeten baren. De Verenigde Staten zijn een zeer belangrijk exportland voor ons. De farmasector, en niet alleen die in Puurs, is zeer afhankelijk van die export. Ik heb gisteren in de marge van de industrietop gesproken met mensen uit die sector en zij zijn bijzonder ongerust. Vooralsnog moeten we een handelsoorlog tussen de meest verweven handelsblokken ter wereld proberen te vermijden. Dat is onze kortetermijndoelstelling.

Madame Deborsu, vous avez de nombreuses questions détaillées sur ce que nous allons faire et comment nous allons réagir. J'en ai parlé hier avec Mme von der Leyen, mais il est encore trop tôt pour élaborer une réponse. Il est toutefois certain que l'Europe devra, le cas échéant, réagir très vite et très clairement.

Tot slot, u leest ongetwijfeld de berichten over een economisch akkoord tussen Oekraïne en de Verenigde Staten. Van die berichten wordt men niet blij. Europa zal in dat licht Oekraïne moeten blijven steunen om het in zijn positie te versterken, en de ontwikkelingen zeer goed moeten opvolgen. Zolang de definitieve modaliteiten van dat akkoord niet bekend zijn, is het evenwel moeilijk om daar precies op te reageren.

Mijnheer de voorzitter, als u mij nog vijf seconden gunt, dan rond ik mijn antwoord af.

Ik doe hier een oproep aan alle fracties in het halfrond om ondubbelzinnig de kant van Europa, de kant van het vrije Westen te kiezen en die te verdedigen.

On peut bien dire que Trump n'est pas un homme de paix, mais vous avez oublié de dire que Poutine est un homme de guerre!

Dat is wel heel belangrijk. *(Luid applaus)*

De **voorzitter**: Uw interpretatie van vijf seconden is wel bijzonder breed. Dat wordt afgetrokken van de spreektijd van de andere ministers.

03.11 Eerste minister **Bart De Wever**: Mijnheer de voorzitter, ik kan het ook niet helpen dat er stormachtig applaus is wanneer ik spreek. Dat kost mij spreektijd.

Hoe dan ook moeten we ondubbelzinnig zijn: we moeten de kant van Europa en van het vrije Westen kiezen. We mogen niet naïef zijn. Als kleine en economisch sterke exportnatie is het onze taak vandaag maximaal aan die verbondenheid bij te dragen.

De **voorzitter**: Het thema is natuurlijk bijzonder belangrijk. Dat blijkt ook uit de vele interventies erover, maar ik wil de regering toch aanmanen om de tijdslimieten te respecteren.

03.12 David Clarinval, ministre: Mesdames et messieurs, chers députés, depuis l'investiture du président Trump, les relations transatlantiques sont mises en effet sous pression. Nos relations commerciales n'y échappent pas. Le président Trump a en effet annoncé son intention d'imposer des tarifs douaniers de 25 % aux importations en provenance de l'Union européenne.

Nous devons veiller à ce que l'on apporte une réponse commune et proportionnée aux décisions prises par l'administration Trump.

Het doel van de Amerikaanse president bestaat erin de vermeende overwichtigheden in de handelsbetrekkingen weg te werken. Hij verwijt de Europese Unie normen en regels op te leggen die de toegang tot de Europese markt moeilijker maken voor Amerikaanse producten, terwijl Europese producten genieten van een relatief vrije toegang tot de Amerikaanse markt.

De Verenigde Staten kondigden aan vanaf 12 maart 25 % douanerechten te zullen heffen op de import van staal en aluminium afkomstig uit de Europese Unie. Een volgende ronde maatregelen zou begin april worden aangekondigd.

La présidente de la Commission européenne a exprimé son profond regret face à cette décision et a réaffirmé que l'Union prendrait des contre-mesures fermes et proportionnées pour protéger ses intérêts économiques.

Au niveau belge, dans le cadre du processus de concertation DGE, nous avons initié depuis plusieurs semaines déjà une réflexion afin de définir une position commune, qui se veut assertive et qui tient compte des intérêts belges.

Il faut néanmoins savoir que toutes les mesures américaines ne sont pas encore précisément connues. Par ailleurs, nous attendons encore la proposition que la Commission pourrait faire pour répondre aux mesures américaines annoncées.

La Belgique entretient des relations commerciales fortes avec les États-Unis, tant du côté de l'offre que de la demande. En 2023, les exportations de biens belges vers les États-Unis ont représenté plus de 28 milliards d'euros alors que les importations de biens en provenance des États-Unis s'élevaient à près de 25,8 milliards d'euros.

Sur la base de plusieurs analyses, nos principaux secteurs sensibles ont été identifiés. Il s'agit de la chimie, du secteur pharmaceutique, du secteur métallurgique, de certaines matières critiques, du secteur automobile, des machines et des appareils électroniques.

Dans les semaines à venir, je veillerai, en tant que ministre de l'Économie, avec mon collègue des Affaires étrangères, à défendre au mieux les intérêts stratégiques de la Belgique. Notre position sera largement concertée avec les différentes Régions du pays. Nous veillerons à faire entendre les intérêts des plus petites économies comme la nôtre.

Sur le plan européen, nous plaiderons pour l'unité des États membres face à la politique commerciale menée par le président Trump. Face aux tentatives américaines d'approcher les États membres séparément, il sera en effet essentiel de rester sur la même ligne pour renforcer la cohérence de nos messages et notre position face à l'administration Trump.

Par ailleurs, il me semble aussi urgent de pouvoir développer au niveau européen et belge une stratégie de défense des industries et des entreprises confrontées à la concurrence internationale. Les annonces d'hier, en marge de la conférence d'Anvers sur le Clean Industrial Deal, semblent aller dans le bon sens. Nous devons les mettre en œuvre avec volontarisme et célérité, notamment au travers du plan interfédéral de développement des industries prévu dans notre accord de gouvernement. Je vous remercie pour votre attention.

03.13 Maxime Prévot, ministre: Monsieur le président, c'est en ma qualité de ministre des Affaires étrangères

et, à ce titre, compétent pour la diplomatie économique et la politique commerciale européenne que je vais compléter les propos du premier ministre et de mon collègue Clarinval.

Les États-Unis sont en train de faire fausse route. En annonçant imposer des droits de douane à tout-va, ils se mettent à dos une bonne partie du monde. Et nous ne voyons aucune justification à l'imposition de tels droits sur nos exportations. Comment peuvent-ils imaginer une seule seconde que cela va leur bénéficier? Comment peut-on penser que l'Union européenne constituerait une menace pour leur sécurité nationale?

De Amerikaanse tarieven zullen economisch contraproductief zijn, vooral gezien de diep geïntegreerde trans-Atlantische toeleveringsketens. Door tarieven op te leggen, zullen de Verenigde Staten hun eigen burgers belasten, de kosten voor hun eigen bedrijven verhogen en de inflatie aanwakkeren. Bovendien zullen de Amerikaanse tarieven waarschijnlijk ontwrichtende effecten hebben op het wereldwijde handelssysteem als geheel.

Die aankondigingen zullen niet onbeantwoord blijven. We moeten echter zeker niet proberen op elke provocatie te reageren. De bedoelingen van president Trump en zijn regering, of ze nu betrekking hebben op Europa, Groenland, Oekraïne of de Gazastrook, kunnen aanleiding geven tot veel berichten op X, die we kunnen betreuren. We moeten echter reageren op tastbare maatregelen, die op dit moment niet erg talrijk zijn.

J'ai demandé à mes services de travailler d'arrache-pied sur comment faire face et redéfinir notre relation avec les États-Unis, tous aspects confondus, le commerce, bien sûr, mais aussi le climat, l'énergie, la diversité, les droits sexuels et reproductifs, le digital, les migrations, l'éthique, la santé, et j'en passe. Ce travail est fait en coordination avec les autres membres du gouvernement et les autres gouvernements du pays. On ne peut pas réagir sur un coup de tête. Ne faisons pas nous-mêmes du Trump en réaction à Trump!

Nous ne devons pas nous arrêter à une posture ébahie, prendre note de chacune des annonces et décisions américaines. Le monde change très vite et nous devons nous montrer proactifs et ne pas seulement agir sur la défensive. Nous devons arrêter la naïveté. Quittons cette posture de victime pour reprendre notre place sur la scène internationale!

We moeten de Europeanen samenbrengen om dit antwoord te bepalen. België moet opnieuw zijn rol als vereniger spelen om een verenigd front te vormen tegenover de nieuwe geopolitieke omwentelingen. We hebben een sterk, veerkrachtig, autonoom en soeverein Europa nodig, dat in staat is de uitdagingen van vandaag en morgen aan te gaan. Dat vereist dat we beter, efficiënter en sneller samenwerken. Een verenigend maar ook assertiever beleid ter verdediging van onze belangen in een wereld waarin de machtsverhoudingen intens zijn, is dan ook precies wat ik sinds mijn aantreden heb gevoerd. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen.

En matière de défense, comme cela a été précisé par le premier ministre, une paix juste, globale et durable en Ukraine ne fera bien sûr pas disparaître la menace russe. Nous devons donc renforcer d'urgence nos capacités industrielles de défense, et nous devons assurer la compétitivité de nos entreprises tous secteurs confondus. Le ministre Clarinval l'a rappelé, nous avons le devoir de protéger nos citoyens et nos entreprises contre ces décisions américaines. Non seulement les protéger, mais agir aussi pour augmenter leur compétitivité.

Datzelfde ambitieniveau moet ons drijven als het gaat om het aangaan van de uitdaging van de klimaattransitie. Ik zal u daaraan ook herinneren wanneer ik mijn beleidsverklaring presenteer, want dat zal een constante zijn in het beleid dat ik plan te voeren.

Dans le même temps, la recherche d'un agenda positif avec la nouvelle administration américaine doit rester notre objectif premier. Nous avons tout à gagner dans un partenariat transatlantique fort. Nous devons rester ouverts aux collaborations avec les autorités américaines sur nos priorités communes en matière de prospérité et de sécurité internationale, notamment. Pensons par exemple à la lutte contre le crime organisé, ou contre les drogues, ou contre les trafics d'êtres humains. J'entends poursuivre les discussions entamées par mon prédécesseur à ce sujet avec le secrétaire d'État Rubio.

La relation de la Belgique avec les États-Unis est la plus importante économiquement hors d'Europe, avec plus de 75 milliards d'échanges par an et des investissements soutenant 250 000 emplois.

Die omwentelingen moeten ons ook uitnodigen om nieuwe bondgenoten te vinden. We moeten partnerschappen op intelligente en consequente manier diversifiëren. Ik dank u.

03.14 Kjell Vander Elst (Open Vld): Bedankt, mijnheer de premier. Ook wij staan aan de kant van Europa en van het vrije Westen. Daarop mag u rekenen.

We moeten dan wel ons deel doen. U hebt niet geantwoord op de vraag hoe we tegen de zomer de 2 % die de NAVO ons oplegt, zullen behalen. U noemt het een sprintje trekken. Ik vrees dat dat niet zal volstaan.

Premier, u hebt een zeer ambitieuze minister van Defensie. Er staan zeer goede zaken op papier, maar het budget moet dan ook wel volgen. We spreken elkaar dus in april tijdens de begrotingsbesprekingen en zullen dan zien of u die woorden zult omzetten in daden.

03.15 Patrick Prévot (PS): Malgré le fait que vous ayez envoyé une armée mexicaine pour me répondre, vous avez scrupuleusement répondu aux questions que je n'avais pas posées.

Monsieur le ministre de l'Économie, en rapport avec la question que j'avais posée concernant la *task force*, je vous signale qu'il y a eu une action symbolique devant votre SPF en marge d'une réunion sur la politique industrielle. J'espère que vous étiez au courant. Les syndicats et les ONG déploraient le fait qu'ils n'étaient pas invités et que vous aviez choisi quelques entreprises. Ma première demande formelle est que vous les invitiez autour de la table.

Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, il faudra évidemment être beaucoup plus offensifs. Quand on vise 80 % de taux d'emploi – même si personne n'y croit –, il va évidemment falloir mener une politique d'investissements publics beaucoup plus ambitieuse. Le pacte pour une industrie propre s'élève à 100 milliards alors que le rapport Draghi en préconisait 800. Plus que jamais, il faut viser un taux d'investissement public (...)

De **voorzitter**: Collega's, het noemen van een naam volstaat niet om er een persoonlijk feit van te maken.

03.16 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, u hebt hier geantwoord en u gaat blijkbaar door. Wij zeggen al maanden dat blindelings de Amerikanen volgen Europa kapot zal maken en u gaat daar gewoon mee door. U verstaat niet wat er aan het gebeuren is.

Bien sûr que Poutine est à condamner! Évidemment, il est synonyme de guerre. Poutine, c'est la guerre. Mais le monde libre est-il synonyme de paix? Les bombardements américains au Vietnam, c'est la paix? Les bombardements américains en Libye, en Syrie, c'est la paix? Les bombardements américains en Irak: un million de morts! Un million de morts en Irak, est-ce la paix? Comment peut-on continuer à être aussi naïf?

Vous avez raison, monsieur Prévot. L'Europe doit chercher de nouveaux partenaires. Le Sud global est en train de se réveiller aujourd'hui. Pour la première fois depuis la Deuxième Guerre mondiale, une puissance économique mondiale est en train de se faire dépasser par d'autres puissances du Sud.

Si l'Europe veut survivre, il faut arrêter d'être naïf comme ici aujourd'hui et tendre la main. Une Europe non-alignée doit tendre la main aux pays du Sud pour arrêter d'être naïf et se faire détruire (...)

(De heer Hedebouw maakt zwembewegingen.)

De **voorzitter**: Voor het verslag, de heer Hedebouw zwemt terug naar zijn plaats.

03.17 Charlotte Deborsu (MR): En tout cas, Trump est ce qu'il est, mais il aura réalisé un grand exploit aujourd'hui. Réussir à amener la gauche à promouvoir le libre marché et à s'opposer aux taxes douanières, chapeau à lui!

Monsieur le premier ministre, je vous pardonne de ne pas avoir répondu à toutes mes questions, qui étaient peut-être un peu trop précises. Face à cette offensive protectionniste, l'Europe ne peut pas trembler, la Belgique ne peut pas trembler. L'Union européenne a les moyens d'agir et la Belgique doit être à l'avant-garde

de cette riposte. Nos entreprises doivent être protégées, nos travailleurs soutenus, notre souveraineté économique défendue et même déployée. Et le meilleur moyen d'y arriver est de mener une réelle stratégie de réindustrialisation de l'Europe, pour plus de souveraineté. L'enjeu est là. Profitons de l'occasion pour enfin nous réveiller. *Wake up, Europe!*

03.18 François De Smet (DéFI): Merci pour vos réponses.

Les comparatifs entre MM. Trump et Poutine sont intéressants, parce que je crois qu'ils ont beaucoup de points communs. Ils sont imprévisibles, ils sont dangereux, ils ne respectent que le rapport de force et ils font un pari immodéré sur la faiblesse des Européens. Or, M. Poutine a eu tort, au moins en partie. Les Européens ont été solidaires de l'Ukraine. Nous devons continuer à l'être et nous vous soutiendrons évidemment à ce sujet.

De la même manière, il faut que M. Trump ait tort lorsqu'il parie qu'il peut diviser les Européens, et éventuellement mener des négociations pays par pays. Cela veut dire qu'il ne faudra pas juste répliquer par des droits de douane aussi forts ou par une guerre commerciale. Il faudra surtout devenir aussi forts que les États-Unis et d'autres pays, en termes de recherche et d'innovation, parce qu'il n'y a que dans cette indépendance-là que nous arriverons à ne plus être de simples consommateurs de la mondialisation.

03.19 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, de samenvatting van uw antwoord was eigenlijk eendracht maakt macht, in België en in Europa. Ik heb u vroeger wel iets anders horen zeggen. Het kan verkeren.

Het klopt natuurlijk wel. Het is in ons aller belang dat we ons nu niet uit elkaar laten spelen en lijdzaam de agressie ondergaan van een man die leeft in zijn eigen realiteit. Het is het moment voor Europa om zelf maatregelen te nemen en te investeren in innovatie, verduurzaming en groene industriële transitie. De groenen geloven in een samenleving waar niet het recht van de sterkste regeert, maar waar iedereen meegetrokken wordt in een partnerschap met een duidelijke koers en humanistische waarden, met een koel hoofd en een warm hart, in Europa, maar ook in ons land.

Wat dat laatste betreft, verdient ook het project van de arizonaregering de nodige verbeteringen, zowel op het vlak van mensbeeld als van onderzoek en investeringen.

03.20 Simon Dethier (Les Engagés): Merci, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, pour ces éléments de réponse qui apportent des informations éclairantes quant à l'orientation du gouvernement pour l'avenir.

Préserver la compétitivité des entreprises, c'est permettre aux citoyens, aux commerçants, aux entrepreneurs et aux travailleurs d'exercer leur métier et maintenir l'emploi. Maintenir le cap climatique, c'est veiller à notre avenir aujourd'hui et pour les générations futures. Les changements ne sont jamais faciles à aborder et je tiens à exprimer tout mon soutien et mon respect aux entreprises et aux citoyens qui œuvrent pour développer notre économie, créer des emplois dans un contexte exigeant, instable, incertain et en profond changement. Ne faisons pas du Trump, saisissons les opportunités de la transition climatique pour une économie résiliente et prospère.

Le **président**: Je félicite M. Dethier pour sa première intervention.

(Applaus)

(Applaudissements)

03.21 Koen Van den Heuvel (cd&v): Mijnheer de eerste minister, heren ministers, dank u voor uw zeer stevige antwoorden. Die stemmen mij blij. U ziet volop de ernst van de situatie in. Als cd&v moedigen we u aan opdat België een duidelijke, constructieve rol in de Europese Unie opneemt om een stevig antwoord te formuleren.

Mijnheer de premier, het antwoord mag niet agressief zijn, maar evenmin naïef. Ga voor een slim en assertief Europees antwoord, want onze Belgische export, onze Belgische farmaceutische industrie verdienen dat. We rekenen dus echt op u.

03.22 Darya Safai (N-VA): Mijnheer de premier, ik ben blij met uw stelling dat wij als Europeanen de rug moeten rechte(n). Daarom moeten wij, zoals u hebt gezegd, meer investeren in onze defensie. De Europese landen zullen veel meer moeten samenwerken om hun rol in de NAVO te kunnen opnemen.

Wij moeten inderdaad Oekraïne blijven steunen. Dat land is immers de poort van Europa. Capitulatie voor een vijand zoals Poetin mag nooit een optie zijn. Voor de N-VA luidt het motto: geen welvaart zonder veiligheid. Samen kunnen wij het aan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Samengevoegde vragen van

- Lieve Truyma(n) aan Bart De Wever (eerste minister) over "De industrietop in Antwerpen" (56000470P)
- Reccino Van Lommel aan Bart De Wever (eerste minister) over "De industrietop in Antwerpen" (56000474P)
- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Clean Industrial Deal" (56000488P)

04 Questions jointes de

- Lieve Truyma(n) à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le Sommet de l'industrie à Anvers" (56000470P)
- Reccino Van Lommel à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le Sommet de l'industrie à Anvers" (56000474P)
- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le pacte pour une industrie propre" (56000488P)

04.01 Lieve Truyma(n) (N-VA): Mijnheer de eerste minister, collega's, honderden vertegenwoordigers van de Europese industriesector verzamelden gisteren in de prachtige Antwerpse Handelsbeurs om plannen te smeden om Europa economisch weer op de kaart te zetten. Bijna dag op dag een jaar geleden werd voor het eerst een dergelijke industriële top georganiseerd waarbij 70 CEO's een gezamenlijke verklaring hebben opgesteld met tien aanbevelingen.

Hun oproep was duidelijk: de regeldrift in Europa moet een halt worden toegeroepen, er moet een einde gemaakt worden aan de onsamenvattende regelgeving en overmatige rapportage, alsook moet de grondstoffenzekerheid vergroot en de energie betaalbaar worden.

Von der Leyen heeft gisteren een plan voorgesteld rond vier grote thema's: investeren in innovatie, vereenvoudiging van de administratieve lasten, lagere energieprijzen en het bekampen van de globale concurrentiestrijd. Voor het eerst zou er dus een concreet plan komen om investeringen in de Europese industrie opnieuw in de lift te krijgen en de concurrentiepositie te verstevigen.

Die actie komt geen dag te laat, want de Belgische industrie boert al drie jaar op rij achteruit en ook het aantal werknemers in de industrie neemt af. Minder industrie is minder werkgelegenheid en dus minder welvaart en minder welzijn.

Mijnheer de premier, u was gisteren aanwezig op die top. Wat waren de belangrijkste conclusies? Zult u mee de kar trekken om de Europese economie opnieuw op de kaart te zetten? Welke richting moeten we volgens u uitgaan?

04.02 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de premier, wie had voor de verkiezingen durven te denken dat u zou meegaan in de naïviteit die de industrie gijzelt in heel Europa, maar ook in Vlaanderen? In uw toespraak haalde u terecht aan dat onze industriële productie ten opzichte van 2021 daalde met maar liefst 9 %. Weet u ook waarom? Omdat de bollebozen in de parlementen vanuit hun ivoren toren niet alleen foute beslissingen nemen, maar ook almaar meer regels opleggen met onhaalbare doelstellingen die maken dat we evolueren richting een industrieel kerkhof.

Dat u gisteren in Antwerpen kon schitteren naast Ursula von der Leyen maakte blijkbaar indruk op de industriële spelers. Nochtans waren zij het die een jaar geleden aan de alarmbel trokken en verwezen naar de hoge energie- en grondstofprijzen voor alle sectoren. Elke dag opnieuw zie ik met de vinger wijzen naar Donald Trump, die de ernst van de zaak echter inziet en zich verzekert van goedkope grondstoffen, iets wat China trouwens al jaren doet, want het koopt alle mijnen op.

U gaat nog steeds mee in het verhaal van een volledig koolstofarme industrie, die door Ursula von der Leyen werd herbevestigd, terwijl alle andere industriële grootmachten lak hebben aan dat fetisjisme. Het resultaat zal zijn dat onze industrie zich volledig uit de markt prijst, wat zich uiteindelijk zal vertalen in minder jobs en minder welvaart, zodat ons land een kneusje zal worden.

Mijnheer de premier, hoe zal dit plan ervoor zorgen dat ons land met behoud van die Green Deal de concurrentie kan aangaan met China, de VS en het Midden-Oosten?

04.03 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, het ene bedrijf na het andere sluit in ons land. Vorig jaar ging het onder andere om Van Hool en BelGaN. De chemische industrie doet het eigenlijk ook niet goed en ArcelorMittal investeert niet meer in Europa. Morgen sluit Audi en staan 4.000 mensen op straat. Dat zijn 4.000 sociale drama's. Dat zijn 4.000 mensen die zich zorgen maken over hun toekomst, over hun kinderen.

Het is niet enkel een sociaal drama, het is ook een enorme verspilling. Al die knowhow, al die kennis van die mensen, wordt zomaar in de vuilnisbak gegooid. Er is een echt probleem voor de industriële toekomst van ons land, van Europa. Wat doet de politiek evenwel? Die staat erbij en die kijkt ernaar.

Begin februari kwamen vakbondsleden uit heel Europa bijeen in Brussel om een plan te eisen dat de industrie moet redden. Ze vroegen om een moratorium op de sluiting van essentiële industrieën. Ze vroegen ook dat energie erkend zou worden als een publiek goed, om zo gegarandeerd goedkopere, propere en voldoende energie te krijgen.

Gisteren stelde Ursula von der Leyen de Clean Industrial Deal voor in Antwerpen, een plan om de industrie te redden. Wat wil de Europese Commissie eigenlijk doen? Ze wil de winsten van de energiemultinationals garanderen door ze nog meer staatssteun te geven, in de hoop dat ze zullen investeren. Waarom laten we een cruciale sector als die van de energie in handen van multinationals, als de overheid zelf de risico's moet dekken en we geen enkele garantie hebben dat de nodige investeringen zullen gebeuren?

Als we onze industrie willen redden, mijnheer De Wever, moeten we opnieuw controle krijgen over de energiesector. Waarom zorgt u er niet voor dat er een moratorium komt op het sluiten van essentiële industriële sites? Erkent u dat de hoge energieprijzen de grootste bedreiging vormen voor onze industrie en dat we eigenlijk nood hebben aan echte (...)?

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, u krijgt vijf minuten om te antwoorden. Hoewel het woord Antwerpen in de vraag vervat is, vraag ik u toch om die spreektijd te respecteren.

04.04 Eerste minister **Bart De Wever**: Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn uiterste best doen om de vragen over het belangrijke thema in deze belangrijke stad beknopt te beantwoorden.

Ik kan niet verbergen dat het tot mijn heel grote vreugde was dat de European Industry Summit voor het tweede jaar op rij in Antwerpen in de handelsbeurs heeft plaatsgevonden. U vindt het een prachtige zaal, maar het is meer dan dat. Ze is ook de *mother of all stock exchanges*, het eerste gebouw in de wereld dat als beurs is gebouwd. Ik zal er niet over uitweiden. Wil u er meer over weten, lees dan *Het verhaal van Antwerpen*, een bestseller die nog altijd in de boekhandel te verkrijgen is, maar dat geheel terzijde.

Wat mij nog blijer maakte, is dat de zaal echt bomvol zat, nog veel meer dan in 2024, met veel meer deelnemende bedrijven uit alle mogelijk denkbare sectoren. Ook mevrouw von der Leyen, die had beloofd terug te komen, was er en zei onmiddellijk dat zij in 2026 zou terugkomen om een antwoord te geven op de concrete vragen die er waren gesteld over haar Clean Industrial Deal.

We mogen dus trots zijn dat we nu een gastland zijn van een van de belangrijkste economische bijeenkomsten van de industrie wereldwijd. Het is dus gepast om de toenmalige burgemeester van Antwerpen te bedanken, omdat hij daartoe het initiatief heeft genomen. Visionair lokaal leiderschap is heel erg belangrijk.

Dat urgente maatregelen nodig zijn voor de industrie lijkt mij zonneklaar. De industriële productie is in dit land sinds 2021 met 9 % gedaald. Mijnheer Van Lommel, er is dus inderdaad wel enige reden om kritisch te zijn.

Die kritiek is vaak terecht, maar mag geen doemdenken worden. U moet niks, maar iedere normale mens zal erkennen dat de Clean Industry Deal van de Europese Commissie alvast wel degelijk een stap in de juiste richting is.

Ik heb de Commissievoorzitster op het hart gedrukt dat *continuing efforts* uiteraard noodzakelijk zijn en zeker ook concretisering. Dat was ook de reactie van de meeste sectoren daar aanwezig.

Het mooiste compliment dat zij echter heeft gekregen, is dat een aantal sectoren zich afvroegen waarom ze niet geïmpliceerd zijn in haar nieuwe deal. In 2024 zouden de meeste sectoren hebben aangegeven dat zij integendeel graag van het Europese beleid zouden zijn vrijgesteld. Dat is het mooiste compliment en het mooiste bewijs dat het de juiste richting uitgaat.

Mevrouw Merckx, ik heb voor ons land aan een aantal prioriteiten uiting gegeven. Dat is niet de uitvoering van een communistisch programma, maar dat zijn de punten die wij belangrijk achten.

Dat is, ten eerste, een verstandig energiebeleid zonder dogma's inzake bevoorrading, waarbij kernenergie opnieuw een volwaardige plaats kan innemen in de energiemix. Ik ben ervan overtuigd dat dit de juiste weg is. Ik ben bijzonder verheugd dat de toekomstige *Bundestkanzler* Merz in Duitsland heeft aangegeven in dezelfde richting te willen gaan. Daarnaast moeten er uiteraard maatregelen komen om de energie-intensieve bedrijven te vrijwaren van onhaalbare prijzen. We gaan alvast in ons federaal regeerakkoord aan de slag met beide elementen.

Ik heb in een adem ook de nood uitgesproken – mijnheer Van Lommel, dat zult u graag horen – aan meer realisme inzake de Europese regelgeving, en in het bijzonder de klimaatregelgeving.

Het tweede punt gaat over minder complexe regelgeving. Twee jaar geleden was ik bij BASF in Ludwigshafen en zag ik de duizenden pagina's waaraan de petrochemische industrie moet voldoen op vraag van Europa. Dat gebeurt zonder twijfel met goede intenties, maar wat heeft men aan regelgeving als er op den duur niemand meer overblijft om aan die regels te voldoen?

Die boodschap is ook in Europa doorgedrongen. Dat uitte zich al heel concreet in de deregulering, zeker voor kmo's, die mevrouw Von der Leyen heeft voorgesteld. Het is op dat spoor dat ons regeerakkoord verdergaat, en ook dat van de deelstaten in dit land, die ter zake belangrijke bevoegdheden hebben.

Wat het derde punt betreft, de versterkte interne markt, is er een subsidierace bezig tussen de Europese landen. Dat is dom, want elke investering die landt in Europa is een goede investering. Zeker in tijden waar handelsoorlogen dreigen, moeten we dat onszelf niet aandoen.

Het vierde punt is werk maken van een Europese defensie-industrie.

Dat zijn de vier belangrijke punten, waarbij het laatste punt duidelijk is gezien de vorige vraagstelling. Meer investeren in defensie moet verstandig gebeuren: samen, Europees, via een eenmaking van de markten, met meer rendement voor ons geld alsook meer rendement bij de aankooppolitiek die we gezamenlijk moeten voeren.

Tot slot moeten we specifiek werk maken van een competitief beleid inzake loonkosten, want op dat vlak scoort België zeer slecht. Het regeerakkoord voorziet daarvoor in oplossingen, onder andere door lagere lasten op arbeid.

Van nature ben ik geen optimist, maar ik vond dat er gisteren een kritisch optimistische sfeer hing, die ik graag deel. We zijn als Europa niet gedoemd om het museum te worden waar de rest van de wereld komt kijken naar de roem van ons verleden. Indien we de juiste maatregelen nemen, hebben we alle kansen om de industrie van morgen hier een toekomst te geven.

04.05 Lieve Truyma (N-VA): Bedankt, premier. Ik ben zeer tevreden dat u onze industrie prioritair acht. Voor de Vlaamse welvaart is het namelijk cruciaal dat er blijvend geïnvesteerd wordt in innovatie. Er is hier heel veel knowhow aanwezig en die moeten we maximaal behouden en verder faciliteren. Dit plan is alvast een eerste stap in de goede richting. Nu is het echter tijd voor concrete acties, zowel op Europees niveau als

ook hier in België, in Vlaanderen en uiteraard ook in de andere regio's. Ik heb er alvast alle vertrouwen in dat u hieraan de nodige aandacht zal schenken, zodat onze industrie weer zal bloeien.

De **voorzitter**: Ook mevrouw Truyma heeft haar eerste parlementaire vraag gesteld in het vragen uur.

(Applaus)

(Applaudissements)

04.06 Reccino Van Lommel (VB): Premier, u hoort aan die Europese tafel de belangen te behartigen van onze Vlaamse industrie, die in enkele jaren tijd met 9 % is gekrompen, onze Vlaamse werknemers en hun welvaart. U blijft echter volledig meegaan in de Europese Green Deal, terwijl het Midden-Oosten, China en de VS wel opkomen voor hun industrie en welvaart. Er is een wedloop aan de gang en die dreigen we definitief te verliezen.

Eén ding is alvast duidelijk: u staat niet aan de kant van onze industrie. Sinds u premier bent, bent u helemaal opgegaan in het systeem. Zolang de EU hier de wetten blijft bepalen en u daar niet tegenin gaat, kunnen we onze industrie en dus ook onze welvaart niet redden. We hebben niet meer EU nodig, premier, wel een herindustrialisering van Vlaanderen.

04.07 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, u zegt dat u een beetje enthousiast was. Heel enthousiast vond ik u toch niet, maar ik ken u nog niet zo goed.

Ik ben alleszins helemaal niet enthousiast. Ik denk dat dit industrieel plan een doekje voor het bloeden is dat het bloeden niet gaat stoppen. We moeten ervoor zorgen dat de bedrijven niet meer uit ons land wegtrekken.

Over energie zegt u alleen dat we kernenergie nodig hebben, maar dat is niet het enige probleem. Het probleem is niet welke energie we hebben, maar in welke handen die energie zit. Wat is de les uit de liberalisering van de energiemarkt? Zijn we minder afhankelijk van het buitenland geworden? Neen, we zijn meer afhankelijk geworden van het buitenland. Hebben we lagere prijzen gekregen? Neen, we hebben hogere prijzen gekregen. Met al die kleine maatregelen van vandaag is energie in Europa zeven keer duurder dan in de Verenigde Staten.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Question de Sophie Thémont à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La cacophonie quant à l'objectif de l'Arizona en matière de taux d'emploi" (56000481P)

05 Vraag van Sophie Thémont aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De uiteenlopende visies op de doelstelling van de arizonacoalitie inzake de werkzaamheidsgraad" (56000481P)

05.01 Sophie Thémont (PS): Monsieur le ministre, vous nous aviez promis de la rigueur et de la précision. Depuis la constitution de ce gouvernement, on assiste à une série de cafouillages, d'imprécisions et de mystifications. Des tableaux budgétaires transmis après la déclaration du gouvernement et qui, en plus, ne sont toujours pas clairs. Des mesures qui disparaissent, et que dire de vos promesses, monsieur le ministre... Mais que dire? Vous avez déjà abandonné les 500 euros nets par mois pour les travailleurs et maintenant, c'est votre objectif de taux d'emploi à 80 % qui prend l'eau.

Ce qui est à la mode, je trouve, dans ce gouvernement, ce sont les différentes versions francophones, néerlandophones: d'un côté, c'est un taux à atteindre en 2029 et de l'autre, un espoir vers lequel tendre. Et ça, pour moi, cela ne veut pas dire la même chose. La crédibilité de votre budget commence vraiment sérieusement à s'effriter. Alors aujourd'hui, la BNB nous explique que ça va être compliqué d'atteindre ce taux d'ici quatre ans et, encore mieux, votre premier ministre lui-même dit que, en fait, les effets retours prévus au budget ne tablent pas sur ces 80 % de taux d'emploi. Mais du coup, sur quoi se basent-ils alors, monsieur le ministre? Ces effets retours avec la création d'emploi, c'était pourtant le moteur de votre politique. C'est d'ailleurs ce que vous continuez à dire dans la presse. Vous dites aussi qu'il faut compter sur les Régions et, là aussi, il y a un hic puisque votre collègue M. Dolimont revoit l'ambition à la baisse depuis l'accord de gouvernement régional puisqu'il est passé de 80 à 70 %.

Mes questions sont donc très claires. Quelle est la réelle ambition de votre gouvernement en matière de taux d'emploi? Et surtout, qui doit-on croire et que doit-on comprendre, monsieur le ministre?

05.02 David Clarinval, ministre: Madame Thémont, le taux d'emploi de 80 % est l'objectif que nous devons atteindre. Nous avons d'ailleurs décidé, pour ce faire, d'un programme de gouvernement ambitieux en matière de réformes.

La stratégie de ce gouvernement est de diminuer les cotisations sociales, de moderniser le marché du travail, de le rendre plus flexible, de réduire les pièges à l'emploi, d'agir sur les coûts énergétiques.

La Belgique est pour le moment en retard de 3 % par rapport à la moyenne européenne et ce retard varie en fonction de la Région dans laquelle on se trouve. En effet, les Régions ont des résultats qui dépendent parfois des politiques menées par le passé.

Des réformes approfondies sont nécessaires pour garantir la viabilité financière et la qualité du système. La mise en œuvre de toutes les mesures passera donc par une collaboration avec les communes, les CPAS mais aussi les Régions.

D'ailleurs, je vais vous donner un scoop, madame Thémont. J'ai contacté ce lundi mes collègues régionaux de l'Emploi afin de très vite nous mettre autour de la table pour, ensemble, atteindre cet objectif. L'absence de gouvernement bruxellois est évidemment un problème auquel on est confronté. J'espère que le Parti Socialiste se rend compte de cela et qu'il pourra, à son niveau, nous aider à mettre en œuvre cet objectif en résolvant notamment cette problématique à Bruxelles. Je vous remercie pour votre attention.

05.03 Sophie Thémont (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour cette réponse très complète. Je vois que votre président de parti vous a bien aidé en vous briefant un petit peu, ce qui vous a permis de revoir un peu votre petite copie.

Moi, j'ai envie de vous dire que, pour l'instant, votre Arizona, monsieur le ministre, c'est du flou, du brouillon et du cafouillage: des mesures en français qu'on ne retrouve pas en néerlandais, des objectifs qui diffèrent selon la langue, un budget qui repose sur du sable, des effets d'annonce déjà enterrés un mois après la mise en place du gouvernement.

Alors, je vais simplement vous dire un petit truc. Franchement, pour une coalition qui avait un accord de gouvernement clair, net et précis, je pense franchement que c'est vraiment mal parti.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Question de Sarah Schlitz à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Le rapport de la BNB sur la prospérité et le climat" (56000475P)

06 Vraag van Sarah Schlitz aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "Het verslag van de NBB over de welvaart en het klimaat" (56000475P)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et de la Coopération au développement / Het antwoord zal door de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking worden gegeven)

06.01 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, "la transition est plus qu'une opportunité, c'est un défi." Il a raison! Le gouverneur de la Banque nationale de Belgique (BNB) a présenté son rapport annuel la semaine dernière. Il nous dit que nous serions coincés dans un dilemme, puisque nous devrions choisir entre l'ouverture au commerce international, la préservation du marché intérieur et la poursuite de nos objectifs environnementaux et climatiques. En choisir un et sacrifier les autres, là, je ne suis pas d'accord! Faudra-t-il encore répéter que l'écologie et l'économie vont de pair? Vous voulez des exemples? Mais prenons l'actualité, chers collègues! On peut ainsi investir pour que les citoyens puissent rénover leur maison, on peut également déployer l'offre de transports en commun ou encore protéger véritablement nos agriculteurs. Monsieur Prévot, évidemment, ce n'est pas à vous que je dois dire tout cela; vous, dont le parti a fait campagne sur cette alliance

indispensable entre économie et écologie.

Revenons un peu à ce rapport. Pierre Wunsch a raison. En effet, l'inaction politique a conduit à la transformation de la transition écologique en un défi. Comme tout défi de cette ampleur, il mérite du courage politique. En aurez-vous?

06.02 **Maxime Prévot**, ministre: Je pourrais me contenter de répondre oui, mais ça vous laisserait un peu sur votre faim, j'imagine, madame la députée.

Vous me permettrez de ne répondre que dans le cadre des compétences qui sont celles de mon estimé collègue, M. Crucke, à savoir les questions climatiques et environnementales, qui sont celles sur lesquelles vous avez souhaité mettre l'emphase du rapport de la BNB. Étant retenu aujourd'hui à Rome, où se tient la COP16 sur la biodiversité, il ne pouvait pas être présent. Pour les éléments plus spécifiques du rapport de la BNB, n'hésitez pas à questionner mes collègues, ils se feront une joie de vous répondre!

Le rapport annuel de la Banque nationale de Belgique, publié le 20 février dernier, aborde plusieurs enjeux économiques et financiers, dont l'impact du changement climatique et la transition vers une économie plus durable. Il met en lumière les risques et les coûts associés aux catastrophes naturelles et à la transition écologique, ainsi que les défis pour la stabilité financière et les finances publiques. Comme ce rapport n'a été publié qu'il y a quelques jours, nous n'avons pas encore eu le temps de le parcourir dans le détail. Il serait donc prématuré de vous partager des conclusions définitives.

La BNB note, d'une part, que, malgré une réduction des émissions de gaz à effet de serre en Belgique ces dernières décennies, notre pays reste au-dessus de la moyenne européenne en raison de son intensité énergétique plus élevée et, d'autre part, que les énergies renouvelables sont encore trop faibles. Ce retard est en partie dû à des choix énergétiques passés, notamment la fermeture planifiée des centrales nucléaires sans alternative bas carbone immédiate, ce qui a entraîné une dépendance accrue au gaz et a freiné la baisse des émissions. Par ailleurs, la BNB met en garde contre les coûts de la transition. Elle souligne que les taxes carbone sont des outils efficaces, mais qu'elles doivent être accompagnées de mesures pour éviter des impacts sociaux inéquitables. Elle rappelle également que l'industrie belge devra absorber des coûts liés à la tarification du carbone et aux exigences européennes, ce qui peut affecter sa compétitivité si ces mesures ne sont pas correctement cadrées.

Bref, vous l'aurez compris, le rapport de la BNB rappelle que la transition écologique doit être planifiée de manière ordonnée et réaliste, et c'est ce que compte faire le gouvernement.

06.03 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): Merci, monsieur Prévot, pour vos réponses. Nous entendons malheureusement ici toute la tiédeur de vos propos. Je comprends que vous parliez sous le contrôle de vos collègues du gouvernement, mais vous, en tant que président de parti, avez fait campagne sur cette promesse de vous engager de manière ferme sur la transition écologique. C'est ce que nous attendons. Donc merci de ne pas manger votre promesse.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 **Samengevoegde vragen van**

- Tine Gielis aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De 9-daagse spoorstaking" (56000485P)
- Staf Aerts aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De stakingen bij de spoorwegen" (56000491P)
- Dorien Cuylaerts aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De stand van zaken met betrekking tot de 9-daagse spoorstaking" (56000490P)
- Frank Troosters aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De spoorstakingen" (56000489P)

07 **Questions jointes de**

- Tine Gielis à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "La grève de 9 jours sur le rail" (56000485P)
- Staf Aerts à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Les grèves sur le rail" (56000491P)
- Dorien Cuylaerts à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Le point sur la grève de 9 jours sur le rail" (56000490P)
- Frank Troosters à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Les grèves sur le rail" (56000489P)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et de la Coopération au développement / Het antwoord zal door de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking worden gegeven)

07.01 Tine Gielis (cd&v): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de ene vakbond staakt 9 dagen. De andere vakbond staakt 29 dagen. Dames en heren, wie biedt er meer? Het lijkt wel een stakingsopbod. De vraag die we ons hierbij moeten stellen, is hoever dit staat van de dagelijkse realiteit van de treinreiziger. De impact van al die acties op de treinreizigers, de pendelaars, de studenten en de senioren is gigantisch. De staking is volstrekt onverantwoord volgens de cd&v-fractie.

Mijnheer de minister, ik hoop dat uw collega in zijn overleg met de bonden heel duidelijk maakt dat die acties onaanvaardbaar zijn. Ze schaden niet alleen de reizigers, maar ook het vertrouwen in ons openbaar vervoer. Want wie is naast de reizigers ook de dupe? Laten we dat niet vergeten. Dat zijn de vele spoorwegmensen die wel willen werken, die elke dag met veel passie hun job doen, maar die ook aangeven dat het niet altijd evident is om langer te werken. Daarvoor moeten we ook begrip hebben. Sterker nog, we moeten hen daarbij helpen.

Iedereen weet dat er hervormingen nodig zijn. We moeten de mensen geen blaasjes wijs maken, we mogen dat niet ontkennen. Het is dus tijd om in gesprek te gaan en samen te zoeken hoe we kunnen zorgen voor een deftig pensioen enerzijds en tegelijkertijd het werk werkbaar kunnen houden anderzijds. Maar zorg er alstublieft voor dat de reizigers niet langer in de kou staan of het slachtoffer zijn.

Mijnheer de minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat de mensen op hun werk geraken de komende dagen? Hoe gaat u ervoor zorgen dat onze spoormensen hun werk kunnen blijven doen?

07.02 Staf Aerts (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, elke dag worden honderdduizenden reizigers geraakt door de spoorstakingen: werknemers raken niet op tijd op hun werk, studenten missen lessen, een fijn weekenduitstapje blijkt ineens moeilijk te plannen. Dat is een drama voor de spoorwegen en voor de reizigers. De pendelaars zitten ook met de handen in het haar. Ik heb het zelf ook mogen ervaren. Het is niet zo praktisch om negen dagen lang maar een dag op voorhand zijn rit van een dag later te kunnen plannen.

Als die trein dan komt, dan heeft men geluk, want vaak wordt hij een kwartier voor aankomst toch nog geannuleerd. Eigenlijk valt dat dan nog mee, want er zijn ook delen van het land, zoals de Antwerpse Kempen, West-Vlaanderen en Limburg, van waaruit mensen er helemaal niet meer geraken met de trein.

We mogen echter niet vergeten dat er een reden is waarom er gestaakt wordt. Die stakingen komen niet uit de lucht vallen. Het spoorpersoneel is ongerust over uw plannen met hun pensioen en met hun personeelsstatuut. De onrust is groot, want er lijken de komende maanden nog verschillende stakingsdagen aan te komen. Mijn oproep is dan ook om de staking als een alarmsignaal te zien, want de NMBS moest haar

vervoersplan al terugschroeven wegens te weinig personeel. Het is toch overduidelijk dat de stakingen ook duidelijk maken dat de huidige plannen het treinberoep nog minder aantrekkelijk maken, net op een moment dat we meer treinbestuurders nodig hebben.

Vorige week verweet de minister de kleine vakbonden actie te voeren zonder te overleggen. Zijn er ondertussen wel al gesprekken geweest of zijn die gepland? Hoe staat de regering tegenover compenserende maatregelen voor de treinreizigers? Kan het abonnement worden verlengd voor de periode van de stakingen? Tot slot, hoe gaat u ervoor zorgen dat de besparingen (...)

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Aerts.

07.03 Dorien Cuylaerts (N-VA): Ik sta hier voor de zesde keer dit jaar met een vraag over het spoor. Toevallig is het vandaag de zesde dag van de fameuze negendaagse spoorstaking. U zou zich kunnen afvragen waar ik nog inspiratie haal voor een vraag. Wel, die kleine vakbonden inspireren mij. Ze hebben het toch mooi voor mekaar. Ze maken een compleet zootje van het spoorverkeer, omdat ze het niet eens zijn met de plannen van een democratisch verkozen regering. Ze willen vooral hun onverdedigbaar geworden privileges behouden.

Iedereen kent het resultaat: pendelaars, studenten en andere reizigers geraken niet op hun bestemming. Als zij toch een trein vinden, hebben ze geluk dat ze op die trein geraken, al zitten ze dan op elkaar gepakt als sardienen in een blik. Dat is onaanvaardbaar, we kunnen dat niet langer pikken.

Mijnheer de minister, naast de reizigers is er nog een andere groep die van die situatie de dupe is, met name het spoorwegpersoneel dat er wel voor kiest om te werken. Die personeelsleden krijgen deze dagen alle frustraties en alle klachten over zich heen, terwijl net zij de schade proberen te beperken.

Hoe lang kunnen de vakbonden nog staken zonder rekening te houden met de reizigers? Hoe lang kunnen ze dat volhouden zonder rekening te houden met hun collega's die ook dupe zijn van de staking?

07.04 Frank Troosters (VB): Mijnheer de minister, dank u om uw collega Crucke, de minister van Mobiliteit, te vervangen. Ik twijfelde om deze vraag vandaag te stellen, want ik had ze heel graag aan minister Crucke zelf gesteld, maar gezien de spoorellende van de voorbije dagen stel ik ze toch aan u. Het is te belangrijk.

Vorige week ondervroeg ik minister Crucke over de spoorstaking aan de vooravond van de negendaagse spoorstaking. Vandaag is het de zesde dag en heeft de staking al voor veel ellende gezorgd. Er zijn nog veel meer acties door de grote spoorvakbonden aangekondigd, die zelfs tot juli zouden duren. We staan dus door een lange periode van sociale onrust. Er wordt nu zelfs gesproken over een zeer lange staking. Het is duidelijk dat de treinreiziger daarvan het slachtoffer zal worden.

De acties komen er uit onrust over wat men leest over het spoor in de arizonaplannen en het regeerakkoord. Er is dus niemand beter geschikt dan een minister van de arizonaregering om die onrust bij het spoorpersoneel weg te nemen. Ik heb minister Crucke verleden week gevraagd om alles uit de kast te halen om de onrust weg te nemen, zodat de lopende acties mogelijk zouden kunnen worden ingekort of andere aangekondigde acties worden opgeschort.

Mijn vraag is eenvoudig. Wat is er sinds vorige week gebeurd? Is er overleg geweest en met welk resultaat? Ik zie er tot op heden geen, maar is er resultaat? Wat is er gebeurd? Wat mogen we nog verwachten? Op welke manier gaat men ervoor zorgen dat de treinreiziger niet tot juli gegijzeld blijft?

07.05 Minister Maxime Prévot: Mijnheer de voorzitter, geachte Kamerleden, het stakingsrecht is een grondrecht in onze democratie, maar het moet worden uitgeoefend in het kader dat zowel de sociale dialoog als de continuïteit van de openbare diensten respecteert. De negendaagse staking die momenteel de spoorwegsector treft, heeft veel reacties en vragen opgeroepen, met name over de motivatie en de impact ervan op de gebruikers en de economie van het land.

Ik wil u eraan herinneren dat de NMBS en Infrabel autonome overheidsbedrijven zijn. De sociale dialoog binnen die bedrijven is hun verantwoordelijkheid en die van de representatieve vakbonden. Niettemin heeft Jean-Luc Crucke als federale minister van Mobiliteit het initiatief genomen om een regelmatige dialoog te onderhouden met de vertegenwoordigers van het spoorwegpersoneel. Sinds het begin van deze legislatuur

heeft hij tweewekelijks vergaderingen georganiseerd met de twee belangrijkste vakbondsorganisaties in de sector, de CSC en de CGSP, om een constante en constructieve uitwisseling te garanderen. Die periodiciteit maakt het mogelijk om een doeltreffende opvolging van de bezorgdheden van het personeel te garanderen en te voorkomen dat spanningen escaleren door een gebrek aan dialoog.

Het is belangrijk op te merken dat die twee vakbonden de geldende procedures hebben gerespecteerd. Ze hebben kennisgevingen ingediend en deelgenomen aan de besprekingen waaruit de bereidheid tot overleg blijkt. Daartegenover hebben andere vakbondsorganisaties, van minderheden, gekozen voor een radicalere oppositiestrategie die zelfs zo ver gaat dat ze het hele spoorweganet blokkeert. Een dergelijke houding is onaanvaardbaar. Het stakingsrecht mag geen instrument worden van totale blokkade van het land, vooral niet wanneer het wordt uitgeoefend door een minderheid die zeker niet alle spoorwegarbeiders vertegenwoordigt.

De eisen van de vakbond gaan veel verder dan het kader van mobiliteit. Ze hebben betrekking op bredere kwesties, zoals de hervorming van de pensioenen, de reorganisatie van HR Rail of de toekomst van de sociale dialoog in overheidsbedrijven. Die vragen zijn van belang voor de federale overheid in zijn geheel en er zijn besprekingen gaande om evenwichtige antwoorden te geven.

Het regeerakkoord voorziet in hervormingen die op een verantwoorde manier en in overleg worden doorgevoerd. De minister van Mobiliteit verbindt zich ertoe ervoor te zorgen dat de veranderingen worden doorgevoerd met respect voor de werknemers en de continuïteit van de openbare spoorwegdienst.

Om de impact van de staking op de gebruikers te beperken, werd een alternatieve spoordienst opgezet. De NMBS past haar reisplanner dagelijks aan in functie van de beschikbaarheid van het personeel. Passagiers worden uitgenodigd om die informatie te raadplegen om hun reizen zo goed mogelijk te organiseren.

De regering blijft openstaan voor dialoog en zal ervoor zorgen dat de genomen beslissingen zowel de toekomst van het spoor in België verzekeren als het begrotingsevenwicht van het land vrijwaren. Het is van essentieel belang dat alle belanghebbenden hun verantwoordelijkheid nemen en de voorkeur geven aan overleg in plaats van confrontatie. Het is in die geest dat we het werk dat we zijn begonnen, zullen voortzetten.

07.06 Tine Gielis (cd&v): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden.

Ik ben blij te vernemen dat uw collega, minister Crucke, kiest voor de dialoog en niet voor de blokkade, en er effectief mee aan de slag gaat, in samenspraak met de NMBS, om zekerheid te bieden aan de pendelaars. Het kan echt niet langer dat werkende mensen op deze manier gegijzeld worden.

Ik hoop dat uw collega-minister het vertrouwen van de pendelaars kan terugwinnen en dat we dergelijke situaties de komende jaren kunnen vermijden. Het spoorpersoneel moet gewaardeerd worden, maar dat geldt ook voor de pendelaars.

07.07 Staf Aerts (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, het spoor heeft stabiliteit nodig: zekerheid voor het personeel en voor de treinreizigers. Zonder die stabiliteit zullen stakingen en personeelstekorten hand in hand blijven gaan en elkaar blijven versterken.

In naam van uw collega verwijst u naar de structuur van de NMBS om te zeggen dat het eigenlijk niet aan u is om te overleggen, maar aan de NMBS. Collega's, we mogen echter niet vergeten dat deze staking niet gericht is tegen de NMBS, maar tegen de beslissing van de arizonaregering. Het is normaal dat de minister zijn verantwoordelijkheid neemt. Wat mij betreft, mag hij die verantwoordelijkheid ruimer nemen, niet enkel met de twee grootste spoorwegvakbonden, maar ook met de andere spoorwegvakbonden. Enkel via overleg kunnen we ervoor zorgen dat die mensen misschien gerustgesteld kunnen worden. Dat zal cruciaal zijn.

Ik begrijp dat mensen ongerust zijn, want op dit moment gaan zowel het personeel als het budget van de NMBS erop achteruit. Voor de rest blijft het een groot vraagteken waar de huidige regering naartoe wil.

07.08 Dorien Cuylaerts (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoorde onlangs nog de woordvoerder van de OVS in een interview met ATV zeggen dat hij een bondgenoot is en bruggen wil bouwen, dus in dialoog wil gaan. De manier waarop deze asociale actie georganiseerd is, zorgt er echter voor dat de dienstverlening maximaal geïmpacteerd wordt, waardoor niet alleen de reizigers de dupe zijn, maar ook het

spoorpersoneel dat wel wil werken en ervoor kiest om de reiziger niet in de steek te laten.

Zaterdag is het complimentendag en onze fractie wil het spoorpersoneel dat blijft doorwerken en zich elke dag inzet voor de treinreiziger een dikke pluim geven. Wij danken hen omdat zij de reiziger niet in de kou laten staan. Zij verdienen oprecht een compliment.

07.09 Frank Troosters (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik hoor u graag zeggen dat u tweewekelijks overleg pleegt met het spoorpersoneel, maar het is het resultaat dat mij interesseert. Ik stel vast dat er de afgelopen dagen, ondanks de minimale dienstverlening, heel veel problemen waren. Een aantal treinen rijdt niet en de reizigers wachten met velen op een andere trein. In Leuven bijvoorbeeld stonden mensen zes rijen dik op het perron te wachten op een trein die al overvol zat. Mensen geraken vanuit Limburg met de trein tot in Brussel, maar zien dan dat er geen enkele trein meer terugrijdt naar hun vertrekstation. Die mensen staan letterlijk in de kou.

Dat zijn onaanvaardbare toestanden. De treinreiziger heeft niets aan al die discussies tussen de arizonaregering en het spoorpersoneel, maar wil zijn trein kunnen nemen. Ik herhaal mijn oproep van vorige week. Ga aan de slag, ga opnieuw in overleg en neem de onrust weg, zodat de treinreizigers geholpen worden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van Achraf El Yakhoulfi aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het door de fiscus geregistreerde recordbedrag aan door multinationals vermeden belastingen" (56000466P)

08 Question de Achraf El Yakhoulfi à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le montant record d'impôts évités par des multinationales enregistré par le fisc" (56000466P)

08.01 Achraf El Yakhoulfi (Vooruit): Mijnheer de minister, vanaf eind april vullen de meeste mensen hun belastingaangifte in. Iedereen weet hoe lastig dat kan zijn. Men moet een beroep doen op een belastingadviseur of op een boekhouder, of gemakkelijker een vriend of een kennis, iemand die iets weet over de belastingen. Men zou maar eens een fout moeten maken. Dan volgt meteen de boete; dan heeft de fiscus u te pakken.

Voor multinationals gaat het wel een beetje anders. Die hebben ook adviseurs, maar die zoeken geen antwoord op de vraag hoe men belastingen moet betalen en hoe men de aangifte correct invult. Neen, die zijn vooral bezig met de vraag hoe te vermijden om belastingen te betalen. Dat is het grote verschil. Die zijn bezig met valse constructies opzetten, met slimme trucjes. Zo worden er honderden miljoenen aan belastingen ontweken. Dat is toch bijzonder? Voor Vooruit is dat onaanvaardbaar.

Als we ervoor zorgen dat gewone mensen die elke dag werken, hun belastingen betalen, moeten we er ook voor zorgen dat alle multinationals hun belastingen betalen. Als we streng zijn voor gewone, hardwerkende mensen, moeten we ook streng zijn voor de grote bedrijven die gigantisch veel winst maken. Dat is toch niet meer dan normaal? Daarom investeerde Vooruit in de vorige regering in meer controleurs. Dat was ook een succes, mijnheer de minister, want de controleurs konden 1 miljard aan ontweken belastingen recupereren, drie keer zoveel als het jaar voordien en dat geld dient rechtstreeks de solidariteit.

We stoppen niet. We investeren nu, met de nieuwe regering, ook in meer controleurs. Want wie gelooft dat die bedrijven als enigen zulke spelletjes spelen? Dat doen wij met de nieuwe sterke regering alvast niet. Het is eigenlijk heel simpel: elk zijn deel is niet te veel, zoals een collega hier al jaren proclameert.

Mijnheer de minister, laten we er snel werk van maken. Wanneer komen er meer controleurs?

08.02 Minister Jan Jambon: Mijnheer de voorzitter, collega's, de regering maakt inderdaad werk van fraudebestrijding. Dat is een prioriteit voor de regering en de administratie zet daar haar beste beentje voor. De cijfers die u aanhaalde, bevestigen dat.

De vivaldiregering heeft inderdaad – dat moet ik haar nageven – het aantal controleurs in de cel Verrekenprijzen verdubbeld. Van die 60 inspecteurs werken er 50 specifiek en uitsluitend op de transferpricing, waarover het hier gaat. Dat is dus een goed resultaat.

We gaan met de arizonaregering nog een stukje verder. We zullen 300 bijkomende controleurs aanwerven, niet alleen voor de financiële dienst, maar ook voor de bestrijding van sociale fraude en voor de gerechtelijke politie. Voor die aanwervingen moet natuurlijk eerst de begroting 2025 worden goedgekeurd. Ik nodig het Parlement uit om in de volgende weken daarvan mee werk te maken. Daarna zullen we dan zo snel mogelijk de aanwervingen doen.

Zoals ik in het begin van mijn antwoord zei, u hebt gelijk, iedereen moet zijn plichten nakomen. Daaraan zullen wij met de regering werken, zodat ook de sterke schouders mee de lasten dragen.

08.03 Achraf El Yakhoulfi (Vooruit): Mijnheer de minister, ik wil u eerst en vooral danken voor uw antwoord.

Hardwerkende mensen hebben vaak de indruk dat zij aan het kortste eindje trekken. In de Kempen wordt wel eens geklaagd dat zij de dupe zijn van alles. Ik kan niet anders dan hun gelijk geven. Immers, wanneer zij een fout maken, worden zij daarvoor bestraft. Wanneer een van de grote multinationals dat echter doet, gebeurt er niks. Zij komen ermee weg. Vooruit zit in de regering om het verschil te maken. Dat doen we ook. Dat doen we opnieuw met deze maatregel.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is immers heel duidelijk. Wanneer Jan met de pet streng de regels moet volgen, moeten ook alle grote multinationals dat doen.

De **voorzitter**: Leve de pet, zou ik zeggen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van Eva Demesmaeker aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De modaliteiten van het ziektepensioen" (56000471P)

09 Question de Eva Demesmaeker à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Les modalités de la pension de maladie" (56000471P)

09.01 Eva Demesmaeker (N-VA): Mijnheer de minister, collega's, vandaag lezen we in de krant het verhaal van Wendy. Zij kon na een driedubbele enkelbreuk niet meer lopen, had geen toekomst meer bij het leger en werd op 25-jarige leeftijd met pensioen gestuurd. Wendy's verhaal is geen alleenstaand geval, maar weinige halen de pers. Het vereist immers veel moed om het ziektepensioen in te wisselen voor een nieuwe job buiten de ambtenarij. De recentste cijfers vermelden 87.000 ziektepensioenen. Dat betreft echt niet louter 55-plussers, want er zitten ook zeer veel jonge mensen bij zoals Wendy. Zo'n 126 jonge mensen, geboren in 1990 of later, die dus nog maar aan het begin van hun loopbaan als ambtenaar stonden, werden al gedumpt in het pensioenstelsel.

Mijnheer de minister, dat men werknemers voortijdig definitief afschrijft voor de arbeidsmarkt omdat ze één specifieke job niet meer kunnen uitvoeren, men houdt het niet voor mogelijk, maar het gebeurt nog steeds. We hebben meer Wendy's, meer mensen nodig die zich niet uit de arbeidsmarkt laten wegduwen, maar die hun talenten gebruiken en opnieuw aan de slag gaan in een andere job. Wendy kan misschien geen militair meer zijn, maar dat betekent niet dat zij niet de kwaliteiten heeft om in een andere job uit te blinken en om daar opnieuw sociale contacten op te bouwen. Zo zijn er velen in onze arbeidsmarkt. We moeten er goed over nadenken of we hen blijven afschrijven voor de vele openstaande vacatures waarvoor hun medische situatie geen obstakel vormt.

Mijnheer de minister, hoe zult u ervoor zorgen dat we in de komende jaren zulke verhalen niet meer in de krant hoeven te lezen?

09.02 Minister Jan Jambon: Mevrouw Demesmaeker, bedankt voor uw vraag. Het schrijnende geval dat u met ons deelt, is jammer genoeg geen uniek geval. Heel wat jonge ambtenaren worden op die manier op non-actief gesteld. Het systeem waar u over spreekt, hangt samen met het systeem van het ziektekapitaal waarin

statutaire ambtenaren het recht hebben om een aantal ziektedagen per jaar op te sparen. Door die dagen op te sparen, kunnen ambtenaren 600 dagen voor hun eigenlijk pensioen al vervroegd met pensioen gaan.

In het geval dat men langdurig ziek is en nog niet voldoende dagen heeft opgespaard, dan kan de werkgever na beraadslaging in een commissie de betreffende ambtenaar op ziektepensioen stellen. Soms gaat dat om heel jonge ambtenaren. Die twee systemen samen vormen een absolute aberratie. Dat was het geval van Wendy. Zij werd op een zeer jonge leeftijd al opgesloten in een zeer laag pensioen.

De vorige federale regering – dat moeten we meegeven – heeft reeds een stap gezet met de omvorming van het definitieve ziektepensioen naar tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor ambtenaren. Omdat die regeling nog altijd kan resulteren in een ziekteverlof tot aan het pensioen, zijn we van plan om het grondig te hervormen.

In het nieuwe regeerakkoord zetten we inderdaad een stap verder. Vanaf begin 2026 wordt de instroom in het ziektepensioen van statutaire ambtenaren stopgezet, zodat het stelsel op termijn volledig uitdooft, zowel op federaal en op regionaal als op lokaal niveau. Zo zal het niet langer mogelijk zijn om langdurig zieke ambtenaren in de vergeetput van de ziektepensioenen te dumpen.

Met die hervorming worden alle betrokken overheden voor hun verantwoordelijkheid geplaatst om eerst en vooral te zorgen voor werkbaar werk, maar ook voor de re-integratie van langdurig zieke ambtenaren.

09.03 Eva Demesmaeker (N-VA): Dank u voor uw zeer duidelijk antwoord, mijnheer de minister. Het mag inderdaad niet dat een ambtenaar wegens een gebrek volledig wordt afgeschreven. Ik onthoud ook dat we de betrokkenen op de arbeidsmarkt moeten re-integreren en wie echt ziek is, blijven beschermen.

We mogen geen talent verloren laten gaan. In deze tijd, met een toenemende vergrijzing, is het niet meer te verantwoorden is dat we ambtenaren op dertigjarige leeftijd al met pensioen sturen. We laten degenen die echt ziek zijn, niet in de steek, maar de vele ambtenaren met zoveel talenten steken we evenmin in een gouden kooi. We knippen hun de vleugels niet af en houden hen niet klein. Een kooi is immers een strop voor de betrokkenen en het is moeilijk daaraan te ontsnappen. Wij moeten daarentegen de door u aangegeven weg bewandelen. Laten we dat samen met de arizonaregering doen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van Vincent Van Quickenborne aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De uitspraken van Voka-topman Hans Maertens over de meerwaardebelasting" (56000480P)

10 Question de Vincent Van Quickenborne à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Les déclarations du directeur général de Voka Hans Maertens concernant la taxe sur les plus-values" (56000480P)

10.01 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de minister, ik zie het u al denken: is hij daar nu weer met een vraag over de meerwaardebelasting!

In een interview in de *Krant van West-Vlaanderen* geeft afscheidnemende topman van Voka, Hans Maertens, die u uiteraard kent, de regering schouderklopjes en zegt hij positieve dingen. Maar over de meerwaardebelasting klaagt hij dat die de mensen weer naar de spaarboekjes duwt, ten nadele van investeringen in kmo's en investeringen in ons land.

Week na week blijkt – en de PVDA heeft daar wel een punt – dat niet de sterkste schouders de meerwaardebelasting zullen betalen, maar de gewone schouders. Zo is er Wouter De Bot, de leraar die op de *Zevende Dag* vertelde dat hij elke maand 200 euro belegt. Het gaat ook om de schouders van gewone pensioenspaarders. De minister sloot gisteren in het Parlement immers niet uit dat de pensioenspaarders van de tweede en derde pijler, 4,4 miljoen mensen, ook de meerwaardebelasting zouden moeten betalen. Aan mensen die werken, die sparen, aangemoedigd door de overheid, zegt men plots dat zij meerwaardebelasting zullen moeten betalen. Dat is contractbreuk -

Collega's, er is evenwel hoop voor de arizonacoalitie, want zij heeft een nieuwe supporter, met name de heer

Magnette. In *De Standaard* feliciteert hij de arizonaregering. Hij zegt dat hij eindelijk de meerwaardebelasting cadeau krijgt, nadat hij daar 25 jaar voor heeft gevochten. Voor hem wordt 10% later 25%. Net zoals de heer Van Overtveldt ooit de onroerende voorheffing heeft opgetrokken naar 30%, zou men dat in dit geval ook wel eens kunnen doen.

Mijnheer de minister, ik heb al een vermoeden van wat u zult antwoorden. U zult zeggen dat mijn vraag over de modaliteiten gaat. Collega's, het gaat niet over modaliteiten, het gaat over principes. Het gaat over het principe dat men iemand die voor zijn dochter spaart of iemand die aan pensioensparen doet, al dan niet belast.

Mijnheer de minister, ik stel een principiële vraag en ik hoop een principieel antwoord te krijgen. Zult u die mensen belasten op de verkregen meerwaarde, ja of neen?

10.02 Minister **Jan Jambon**: Mijnheer Van Quickenborne, u hebt weer iemand gevonden die een uitspraak heeft gedaan over de meerwaardebelasting. Ik heb ook iemand gevonden, onze vriend Marc Coucke. U had hem ook kunnen aanhalen. Hij zei namelijk dat hij een bijdrage zou leveren en dat het regeerakkoord meer dan verdedigbaar is.

Ik ken de heer Maertens, waarnaar u verwijst zeer goed. Ik heb hem ook gesproken over het regeerakkoord.

10.03 **Pierre-Yves Dermagne** (PS): Quel accord?

10.04 Minister **Jan Jambon**: Volgende week kunt u een vraag indienen om te achterhalen over welke versie van het regeerakkoord het gaat. Dan zult u dat hier krijgen, mijnheer Dermagne.

De heer Maertens erkent dat er veel kan worden gezegd over de meerwaardebelasting, maar voegt eraan toe dat hij bijzonder enthousiast is over het hele regeerakkoord. Hij ziet er enorm veel opportuniteiten in voor het bedrijfsleven, hij ziet er maatregelen in om onze economie vooruit te helpen, om mensen aan het werk te helpen en om mensen uit de miserie te helpen. We zullen immers de energiekosten en de loonkosten verlagen, de arbeidsmarkt flexibeler maken, de werkloosheidsuitkeringen beëindigen in de tijd, de openingsuren versoepelen en nachtarbeid mogelijk maken. De flexi-jobs, die u aan banden hebt gelegd, zullen weer toenemen en zullen in meer sectoren toegepast kunnen worden. Het aantal uren toegelaten studentenarbeid, dat u verlaagd hebt, zal weer stijgen en noem maar op. Hij evalueert het globale regeerakkoord als bedrijfsvriendelijk, hij staat erachter en zal zijn schouders er mee onderzetten.

Dat iedereen in de verschrikkelijke budgettaire situatie waarin uw regering ons heeft achtergelaten, daarvoor een bijdrage moet leveren, is niet meer dan rechtvaardig. Daarvoor zullen wij zorgen.

10.05 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Als het gaat over de pensioenen, is de minister van Pensioenen zeer duidelijk en zeer helder. Herinner u het debat hier in de Kamer. Dat was sterke Jan, met zijn *parler franc* en *parler vrai*, die zei dat als men ziek is, men de malus zal moeten betalen. Hij heeft dat moeten toegeven.

Als het echter gaat over de meerwaardebelasting, is sterke Jan niet thuis. De sterke Jan die vroeger zei "Da gade gij niet bepalen" zegt nu eigenlijk dat het de socialisten zijn, die dat zullen bepalen. Door keer op keer niet te antwoorden op die vragen, gaat u keer op keer door de knieën voor de socialisten van Vooruit! Door niet te antwoorden laat u bij mensen onzekerheid bestaan.

Mijnheer de minister, recht uw rug, kom op voor de middenklasse, voor de mensen die willen betalen, die investeren, die ondernemen, die werken! Kies hun kant en kies niet de kant van de socialisten, want dat is de verkeerde kant!

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

11 Vraag van Funda Oru aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "Het recordaantal meldingen van beelden van kindermisbruik op sociale media" (56000467P)

11 Question de Funda Oru à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Le nombre record de signalements d'images d'abus d'enfants sur les réseaux sociaux" (56000467P)

11.01 Funda Oru (Vooruit): Mevrouw de minister, elke dag stellen ouders in dit land zich een heel belangrijke vraag: wat gebeurt er op de telefoon van mijn kind? Dat is een heel terechte vraag, een terechte bezorgdheid, want vandaag bleek dat er waanzinnig veel meldingen zijn van kindermisbruik op sociale media. Meer dan 25.000 meldingen op een jaar waren er, waarvan er meer dan 3.000 zelfs strafbaar zijn. Laat dat cijfer even bezinken. In dit kleine landje zijn er meer dan 3.000 strafbare meldingen over misbruik van minderjarige kinderen op sociale media.

Het is duidelijk dat onze kinderen vandaag op digitale media en op onlineplatforms niet veilig zijn. Het is echter nog veel duidelijker dat vandaag misdadigers vaker en beter dan ouders weten waar kinderen digitaal rondhangen. Er zijn livestreams op TikTok en er worden naaktfoto's gevraagd op Roblox. Nergens zijn er ook zoveel meldingen als op Snapchat.

Ouders doen er alles aan om hun kind te beschermen. Wij leren ze veilig de straat over te steken en een helm te dragen wanneer zij fietsen. Wij leren hun ook om zeker niet met vreemden mee te gaan. Als ouders hun kind hiertegen willen beschermen, dat lukt hen dat niet alleen. Voor Vooruit en deze regering is het helder, een sterke overheid beschermt onze kinderen, ook zeker online. Dat is niet eenvoudig, maar als we willen dat politieagenten misdadigers kunnen oppakken, moeten we zeker ook investeren in onlinespecialisten en internationale samenwerking.

Mevrouw de minister, u hebt een heel duidelijke opdracht gekregen in het regeerakkoord om die specialisten aan te werven. Hoe gaan we een versnelling hoger schakelen? Hoeveel specialisten komen er? Wanneer gaan zij aan de slag?

11.02 Minister Annelies Verlinden: In 2024 was er inderdaad een onnoemelijk groot aantal meldingen van onlinekindermisbruik. Ondanks een groot *dark number* zien we nog altijd een stijging van het aantal meldingen.

Ik roep ook iedereen op om meldingen te blijven doen, omdat we die nodig hebben. Het is ook moeilijk te onderscheiden hoe groot het *dark number* vandaag nog is. Hoe meer meldingen we hebben, hoe beter we ze kunnen opvolgen, hoe meer verschillende analyses en onderzoeken we kunnen doen en hoe meer slachtoffers er geïdentificeerd en geholpen kunnen worden.

Naast het blootleggen van de actieve netwerken waarbinnen kindermisbruik en onlinebeelden worden gedeeld, moeten we absoluut de positie van de slachtoffers centraal plaatsen. Dat is ook de keuze die wij in het regeerakkoord maken, niet alleen bij het onthaal bij de politie en bij justitie, maar zeker ook in de fysieke ruimte, onder meer in de justitiepaleizen.

Een van de belangrijke initiatieven die ik wil blijven nemen, is bij de Europese collega's aandringen op een gezamenlijk initiatief, omdat ook heel veel beelden Europees gedeeld worden. Het kan niet zijn dat die misdadigers, die kindermisbruikers, zich blijven verschuilen achter de vrijblijvendheid van technologieplatformen om hun daden te kunnen voortzetten. We moeten ervoor zorgen dat we grensoverschrijdend slachtoffers kunnen identificeren en bijstaan.

Ook in ons land zullen politiediensten versterkt worden. Zo zullen bij Binnenlandse Zaken meer zedeninspecteurs worden opgeleid, die ter beschikking zullen staan van de slachtoffers. We zullen hen uitrusten met de noodzakelijke technologie, zodat onze federale gerechtelijke politie en alle speurders achter dat onlinekindermisbruik kunnen aangaan. We willen immers dat kinderen kunnen opgroeien in een veilige wereld, zowel fysiek als uiteraard ook in de onlinewereld.

11.03 Funda Oru (Vooruit): Mevrouw de minister, fijn dat u hiermee aan de slag gaat. Laat er helemaal geen twijfel over bestaan, voor Vooruit is de onlineveiligheid van onze kinderen een absolute prioriteit. Daarvoor hebben we keihard gestreden in het regeerakkoord.

Als mama weet ik heel goed dat het heel moeilijk is om te controleren wat een kind online allemaal doet.

Sterker nog, vanochtend werd dus pijnlijk duidelijk hoe vuil en gevaarlijk het internet kan zijn, zelfs als men zich goed beschermt. Het gevoel dat onze samenleving achter de feiten aanloopt, dat we dit niet onder controle krijgen, is beangstigend. Helaas zijn we vandaag ook te veel afhankelijk van de goodwill van socialemediabedrijven.

Het is nu meer dan tijd om hierop te reageren. We hebben een sterke overheid nodig, die de veiligheid van onze kinderen zowel offline als online beschermt.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 Question de Xavier Dubois à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Le vol de données de la Sûreté de l'État par des hackers chinois" (56000484P)

12 Vraag van Xavier Dubois aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De diefstal van gegevens van de Veiligheid van de Staat door Chinese hackers" (56000484P)

12.01 Xavier Dubois (Les Engagés): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, nous l'avons appris par la presse hier, les services de la Sûreté de l'État (VSSE) ont été victimes d'une cyberattaque menée par un groupe de pirates chinois.

Cette cyberattaque a apparemment été perpétrée entre 2021 et 2023. Elle a attaqué une faille d'un système, peut-être mal nommé Barracuda, qui devait veiller à la sécurité des services de la Sûreté de l'État. Cela a siphonné 10 % des mails qui sont sortis et entrés entre 2021 et 2023, il s'agit donc vraiment d'une quantité importante d'informations. Parmi celles-ci, certaines sont certainement en lien avec des échanges avec les différentes administrations, la police, la justice, peut-être des ambassades, des organisations internationales mais aussi des données personnelles de différents agents de la Sûreté de l'État. On parle de 500 agents concernés. C'est particulièrement interpellant puisqu'il s'agit de la sécurité de ses propres agents.

Lorsqu'on entend ce type de nouvelles au journal, on pourrait se dire qu'il s'agit de l'annonce d'un nouveau film ou roman d'espionnage. Cependant, ce n'est pas le cas, il s'agit bien d'une réalité qui se passe chez nous. Ce n'est pas malheureusement le pitch d'un nouveau James Bond; on est vraiment en Belgique. Et cette problématique de sécurité est bien présente.

Madame la ministre, mes questions par rapport à cette situation concernent tout d'abord la manière dont cette fuite a été détectée. Quelles sont les actions qui ont été prises de manière directe et immédiate pour assurer la sécurité des services de la Sûreté de l'État? Quelles sont les actions à moyen et long terme? Est-ce qu'il y a un plan de renforcement de la sécurité qui a été élaboré? Je pense que c'est nécessaire. Une question plus précise et interpellante concernant la sécurité des agents concernés: est-ce que des mesures particulières doivent être prises pour assurer leur sécurité puisque leurs données ont été d'une certaine manière révélées et compromises? Enfin, ma dernière question concerne l'information de la presse disant que cette attaque a été perpétrée par un groupe de pirates chinois: est-ce que vous pouvez confirmer cette information et le cas échéant, est-ce que le gouvernement envisage d'interpeller les autorités chinoises à ce sujet? Merci, madame la ministre.

12.02 Annelies Verlinden, ministre: Cher collègue, les médias ont effectivement récemment rapporté un incident en matière de protection des données impliquant des e-mails externes non classifiés de la Sûreté de l'État. Cet incident a été découvert fin mai 2023. Il concerne des e-mails envoyés et reçus entre le 4 février 2021 et le 31 mai 2023. Il résulte d'une vulnérabilité jusque-là inconnue dans la solution Email Security Gateway de l'entreprise américaine Barracuda. Il est impossible de déterminer précisément quelles données ont été compromises. La Sûreté de l'État considère donc que tous les e-mails de cette période sont potentiellement compromis.

Depuis le 1er juin 2023, le système est à nouveau considéré comme sécurisé. Selon des sources ouvertes, le groupe de hackers à l'origine de cette attaque serait lié à la République populaire de Chine. Il n'existe cependant aucune indication que la Sûreté de l'État était spécifiquement ciblée par ce groupe. L'incident semble en effet être le résultat d'une exploitation opportuniste de la vulnérabilité du système Barracuda. Dès la découverte de l'incident, le système Barracuda Email Security Gateway a été remplacé par une nouvelle solution.

La procédure en matière d'incidents liés à la protection des données a été suivie et l'incident a été signalé à l'Autorité de protection des données. De plus, une plainte pénale a été déposée auprès du parquet fédéral. Les collaborateurs ont évidemment été informés en détail.

Dans le contexte géopolitique actuel, il est clair que notre pays peut être la cible de menaces externes. Ce gouvernement fait donc de la cybersécurité une priorité. Il continuera de renforcer nos services de sécurité et nos services de renseignement en coopération avec nos partenaires européens.

12.03 Xavier Dubois (Les Engagés): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses. Vous me dites que c'est une priorité du gouvernement et je pense que c'est le cas. La lutte contre la cybercriminalité doit être une priorité fondamentale à tous les niveaux de pouvoir, au niveau fédéral mais aussi dans nos pouvoirs locaux, puisque l'on sait que nos communes, nos CPAS peuvent être malheureusement aussi attaqués.

Cet incident nous démontre que la cyberguerre est bien présente et que nos ennemis essayent de profiter de n'importe quelle faille, aussi petite soit-elle, pour nous attaquer et nous affaiblir.

N'en déplaise notre camarade Hedebouw, qui n'est pas présent, l'attaque ne vient pas des États-Unis mais bien de Chine. Il est important de le préciser.

Il est aussi important de souligner que, dans le cadre de l'accord de gouvernement, des moyens supplémentaires ont été prévus pour les services de sécurité, la police et notre défense. J'espère qu'une part importante de ces moyens sera consacrée à la lutte contre la cybercriminalité dans les différents niveaux de notre appareil d'État.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

13 Questions jointes de

- **Mathieu Michel à Theo Francken** (Défense, chargé du Commerce extérieur) sur "Le renforcement du tissu industriel belge en matière de défense" (56000476P)

- **Kristien Verbelen à Theo Francken** (Défense, chargé du Commerce extérieur) sur "La réaffectation de l'ancien site d'Audi à Bruxelles" (56000492P)

13 Samengevoegde vragen van

- **Mathieu Michel aan Theo Francken** (Defensie, belast met Buitenlandse Handel) over "De versterking van het Belgische industriële weefsel inzake defensie" (56000476P)

- **Kristien Verbelen aan Theo Francken** (Defensie, belast met Buitenlandse Handel) over "De herbestemming van de voormalige Audi-site in Brussel" (56000492P)

13.01 Mathieu Michel (MR): Monsieur le ministre, je pense qu'il n'est pas utile de rappeler le contexte géopolitique excessivement compliqué et très incertain que nous traversons. Dans ce contexte, il est évident que renforcer davantage la défense européenne est essentiel. Cette défense européenne doit notamment être davantage respectée au sein de l'OTAN.

Deux éléments m'apparaissent complètement essentiels. Le premier, c'est renforcer nos capacités opérationnelles dans le cadre d'une meilleure collaboration en matière de défense européenne. Le deuxième – je sais que vous y êtes particulièrement attentif et je m'en réjouis –, c'est solidifier notre industrie de défense, qui est essentielle. On se rend compte aujourd'hui que dans l'augmentation massive des budgets en matière de défense, trop de budgets partent hors de l'Union européenne. C'est inacceptable. Je sais que nous partageons cette inquiétude.

Aujourd'hui, il y a une véritable urgence à sortir d'une forme de naïveté qui a fait que, ces dernières années, investir dans l'industrie de défense, soutenir l'industrie de défense, c'était mal. Toute une série d'obstacles au soutien de cette industrie ont été mis en place, à la fois juridiques mais aussi financiers.

J'ai constaté avec beaucoup de plaisir qu'au-delà d'être un ministre de la Défense, vous êtes aussi un ministre de l'Économie de la défense. Nous en avons clairement besoin. C'est avec beaucoup de plaisir que j'ai vu que

vous faisiez le tour des Régions. Dans le contexte institutionnel compliqué de la Belgique, il est clair que c'est la mobilisation de l'ensemble des acteurs belges, au sein de la mobilisation de l'ensemble des acteurs européens, qui est essentielle. Je tiens à vous remercier et à vous féliciter pour cela. Je pense que l'effort doit continuer.

Monsieur le ministre, j'ai quelques questions. D'abord, par rapport à l'importance de l'autonomie stratégique, que contiendront ces accords de coopération avec les Régions?

Comment comptez-vous augmenter les acquisitions européennes en matière de défense afin d'augmenter cette autonomie stratégique? Comment comptez-vous également – et c'est important – réduire les freins actuels au développement, au soutien, à l'émancipation de cette industrie de défense? Et enfin, comment envisagez-vous (...)

13.02 Kristien Verbelen (VB): Mijnheer de minister, het versterken van onze defensie is vandaag een topprioriteit. Gezien de geopolitieke situatie – we hebben het hier vandaag al gehoord – is strategische autonomie op het vlak van industrie en productie cruciaal. Uit uw verklaringen en uit het regeerakkoord blijkt dat we, in theorie, op dezelfde golflengte zitten wat dat betreft.

Mijn vraag is iets concreter. U sprak over de site van Audi Brussel als mogelijke locatie voor defensieproductie. Hebt u al een concreter beeld van wat daar precies allemaal kan gebeuren? Misschien hebt u wel interessante contacten gelegd op de Veiligheidsconferentie van München.

De vraag rijst ook hoe die defensiecontracten dan zullen worden verdeeld tussen de deelstaten. De Vlaamse veiligheids- en defensiesector is veelbelovend. Zullen de Vlaamse bedrijven kunnen rekenen op een eerlijke kans? We willen immers niet hebben dat alles naar FN Herstal of naar buitenlandse groepen zou gaan.

Ook uw voorstel om militaire domeinen via concessies toe te wijzen, roept vragen op. Zou het niet beter zijn om die sites om te vormen naar productiecentra voor wapens, munitie en dualusetechnologie, zowel voor civiel als voor militair gebruik? Hoe ziet u daar dan de verdeling tussen de deelstaten? Hoe garandeert u dat die plannen niet botsen met de Europese regelgeving inzake staatssteun en concurrentie?

Mijnheer de minister, uw plannen klinken allemaal heel ambitieus, maar zijn ze ook praktisch, economisch en juridisch haalbaar?

13.03 Minister Theo Francken: Mijnheer de voorzitter, geachte Kamerleden, bedankt voor uw vragen.

La situation géopolitique est plus tendue que jamais elle ne l'a été depuis la guerre froide. Cela nous oblige à nous réarmer et à développer notre résilience. Cela nécessite également que nous ayons une industrie de défense performante. La Belgique dispose d'excellentes entreprises de défense.

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië en in Brussel.

Elles peuvent relever ce défi, j'en suis sûr! Elles peuvent saisir les opportunités qui se présentent. En termes de qualité, nos entreprises peuvent rivaliser avec les meilleures. Mais ces entreprises manquent de moyens pour produire à plus grande échelle. Nous avons trop de fragmentation. Il faudra donc changer cela. Nos entreprises doivent être capables d'offrir du volume; augmenter la production est essentiel pour saisir les opportunités.

À cet égard, les autorités régionales jouent un rôle clé. Ce virage ne pourra réussir que si elles facilitent au maximum cette mise à l'échelle. Je les invite à mener une politique plus souple en matière de permis de construire, de permis environnementaux et de permis d'exportation; à abolir des réglementations et des charges administratives; et à aider les entreprises dans la recherche de terrains pour des usines et des facilités de production.

Dans ce cadre, j'ai rendu visite hier au gouvernement wallon à Namur. La Wallonie possède une industrie d'armement importante, ce qui présente un atout pour tout le pays. Le gouvernement wallon nous a promis de faire tout son possible pour faire de ce défi une réussite pour les entreprises wallonnes et pour tous les Wallons.

Concernant les accords de coopération, j'ai l'intention d'avoir un officier de liaison de la Défense au sein du cabinet du ministre-président. Nous travaillerons en vue d'aboutir à cet accord de coopération pour la fin de l'été de cette année.

Dames en heren, gelijkaardige gesprekken heb ik ondertussen ook gevoerd met de Vlaamse minister-president, de heer Diependaele, die me eveneens zijn volle samenwerking aanbood om de kansen die er zijn te benutten.

Wanneer zal onze missie geslaagd zijn? Wanneer we de productie zelf maximaal in België, in Vlaanderen, in Wallonië en in Brussel kunnen behouden. Dat wordt niet gemakkelijk. Er gaat vandaag veel aandacht en veel geld naar de Amerikaanse wapenindustrie, maar ook binnen Europa is er een zeer sterke concurrentie. Die concurrentie is bikkelhard. Andere Europese lidstaten willen ook een maximale economische return van hun investeringen in defensie en zullen ons daarbij geen cadeaus doen. Laten we vooral niet naïef zijn.

Dames en heren, er staat veel op het spel in dit dossier. We hebben hierbij bijzonder veel te winnen. Er komen voor miljarden euro's aan Europese defensiefondsen aan, zowel in productie als in technologische innovatie. We hebben evenwel ook veel te verliezen, mochten we die trein missen. Onze bedrijven moeten daarom op de afspraak zijn. Zowel de federale regering als de deelstaatregeringen moeten hen daarbij maximaal ondersteunen. Ik heb VOKA ontmoet deze week. Ik zal verder ook overleggen met alle werkgeversfederaties, om dit op scherp te zetten.

Tot slot, het klopt dat ik actief bekijk hoe we de site van Audi Vorst kunnen inschakelen in defensieverband. Er lopen inderdaad gesprekken. Er zijn gesprekken geweest in München, maar ook op andere plaatsen. Indien we er op deze manier kunnen voor zorgen dat een deel van de tewerkstelling gevrijwaard wordt en dat de site opnieuw een stabiele toekomst krijgt, zal dat een grote meerwaarde hebben. Meer details kan ik u nu echter nog niet geven.

De **voorzitter**: Perfect binnen de tijd, mijnheer de minister. Gelukkig kwamen er geen details.

13.04 Mathieu Michel (MR): Merci beaucoup pour votre réponse, monsieur le ministre. Sophie Wilmès disait il y a quelques jours que si nous voulons éviter la guerre, il faut être capables de montrer que nous pourrions la gagner. Pour être capables de la gagner, plus que jamais, l'Europe doit pouvoir compter sur elle-même et certainement sur chacun d'entre nous.

Dans ce contexte, l'énergie et la motivation de chacun seront essentielles, les vôtres comprises, monsieur le ministre. Nous devons évidemment nourrir ce partenariat essentiel en matière de défense européenne, mais nous devons absolument, comme vous le suggérez aujourd'hui, renforcer cette industrie de défense, c'est-à-dire activer nos leviers. Vous avez évoqué les leviers régionaux. Je pense que les leviers fédéraux, notamment au niveau de la SFPI pour les investissements stratégiques, sont essentiels. Aujourd'hui, l'Europe a véritablement rendez-vous avec son histoire. Chacun de nous a véritablement l'obligation d'être à la hauteur de ce rendez-vous.

13.05 Kristien Verbelen (VB): Mijnheer de minister, ook wij zien de voordelen van een sterke defensie-industrie in Europa. Jobs, innovatie, strategische autonomie, wie kan daar tegen zijn? Wat voor ons voorop moet staan, is dat de deelstaten ook inspraak krijgen en voldoende betrokken worden. Als de laatste weken iets duidelijk geworden is, dan is het wel dat Europa ook op het vlak van defensie-industrie zijn eigen boontjes zal moeten doppen en dat we onze afhankelijkheid van de Verenigde Staten waar mogelijk moeten herbekijken.

In ieder geval staan nog heel wat vragen open over de praktische uitrol na uw aankondigingen. Dat zal dan ook een heel belangrijk debat vormen in de komende jaren. Het Vlaams Belang zal ook op dat vlak de vinger aan de pols blijven houden en erover waken dat Vlaanderen ook zijn deel krijgt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Samengevoegde vragen van

- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De impact van de nettarieven op de energiefactuur" (56000473P)

- Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De verhoging van de energietarieven" (56000486P)

14 Questions jointes de

- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'incidence des tarifs de réseau sur la facture d'énergie" (56000473P)

- Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La hausse des tarifs de l'énergie" (56000486P)

14.01 Kurt Ravyts (VB): Zowel de stroom- als de gasfactuur is deze maand naar het hoogste niveau in meer dan een jaar tijd gestegen. De energieprijzen zitten trouwens al vier maanden in de lift. Daar zijn meerdere redenen voor, maar voor elektriciteit zijn het toch vooral de sterk gestegen nettarieven die de factuur de hoogte injagen. Een doorsneegezin betaalt in 2025 al gemiddeld 483 euro om stroom tot in de woning te krijgen, wat 120 euro, of een derde meer dan vorig jaar is.

Ondertussen is ook al enige tijd duidelijk dat de Europese en dus ook Belgische industrie naar het leven wordt gestaan door de dubbele schok van de energietransitie met haar hoge energieprijzen en de geopolitieke realiteit. Ook na de presentatie van de Clean Industrial Deal blijft de industrie met vragen zitten. Moet ik het voorbeeld van ArcelorMittal geven? De eerste minister heeft dat alvast niet gegeven.

Gisteren stelde netbeheerder Elia een stand van zaken rond het netversterkingsplan Ventilus voor. De kostprijs bedroeg drie jaar geleden 1,6 miljard euro voor Ventilus en Boucle du Hainaut samen. Bij Elia geeft men echter aan dat die cijfers intussen allang achterhaald zijn en dat het kostenplaatje, ook al gaat het om wisselstroom, veel groter zal zijn. Voeg daar nog eens de kostprijs van het compensatiebeleid en een energie-eiland light met een gewijzigd concept aan toe. Elia zal die kosten doorrekenen in de transmissienettarieven en dus in de eindfactuur.

Hoe zal deze regering de grote impact van de investeringen in het transmissienet op de federale nettarieven en dus de eindfactuur kunnen voorkomen? Minister Bihet, is men bereid – dat is de kernvraag – om ook een gedeelte naar de algemene middelen af te leiden?

14.02 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, les prix de l'énergie augmentent. Ils n'ont jamais été aussi élevés depuis plus d'un an. Les gens dépensent de plus en plus pour leur électricité et leur gaz et doivent donc couper dans d'autres dépenses. Savez-vous ce que cela veut dire, monsieur le ministre? Eh bien, les Belges vont sabrer d'abord dans leurs soins de santé. Ils vont moins consommer et ils vont se priver. Et, résultat des courses, c'est l'économie tout entière qui est ralentie.

Pendant la campagne, j'ai entendu le MR dire qu'il était opposé aux taxes. Et donc, naturellement, je pensais que vous alliez diminuer les taxes sur la facture d'énergie. Mais non, rien n'est prévu dans votre accord de gouvernement. Votre parti avait décidé d'augmenter les accises sur la facture d'énergie avec la Vivaldi. Et, aujourd'hui, avec l'Arizona, vous ne revenez pas sur cette décision. Aujourd'hui, on paie plus de taxes sur notre facture d'énergie qu'il y a cinq ans.

Vous dites que vous êtes contre les taxes. Mais vous vous servez de la facture d'énergie comme deuxième feuille d'impôt. Vous n'avez tiré aucune leçon de la crise. Il y a une instabilité des prix parce qu'il n'y a pas de contrôle public. On n'a pas attaqué les vraies causes de la crise énergétique. Les vraies causes, ce sont le marché et la spéculation qui font exploser nos factures. C'est à cause de cela que les prix de l'énergie changent tout le temps et qu'ils sont en hausse aujourd'hui.

Il n'y a d'ailleurs pas que nos factures qui augmentent. Il y a aussi les bénéfices d'ENGIE. Plus de quatre milliards l'année passée! Quatre milliards, ce n'est pas rien! Et donc, comme je vous le disais, monsieur le ministre, il faut un contrôle public de l'énergie et des prix.

Monsieur le ministre, je vais vous poser deux questions précises. Comptez-vous diminuer les accises sur la facture d'énergie? Je vous demande de répondre simplement par oui ou non. Contrôlerez-vous et bloquerez-vous les prix de l'énergie pour éviter de nouvelles augmentations?

14.03 Minister Mathieu Bihet: Ik dank de twee parlementsleden voor hun vraag. Het gaat om een onderwerp

dat onze volle aandacht verdient. De kwestie van de energieprijzen is voor ons een topprioriteit, omdat die een directe impact op de koopkracht van de gezinnen hebben, maar ook op de competitiviteit van onze bedrijven.

L'accord de gouvernement traduit cette volonté de placer la facture d'énergie au cœur de la politique énergétique, avec un mix énergétique composé de trois piliers, comme vous m'avez entendu le dire régulièrement: la sécurité d'approvisionnement, la durabilité – donc, une énergie bas carbone – et le coût abordable de la facture. Un sous-chapitre est, du reste, consacré à ce dernier point, car l'accord de gouvernement vise une énergie moins chère, décarbonée et accessible.

Ik herinner de parlementsleden eraan dat de nettarieven een onderdeel van de eindfactuur van de consumenten zijn en dat de tarieven bovendien een exclusieve bevoegdheid van de federale regulator zijn. Om de kosten van de eindfactuur te beheersen, moeten we de totale kosten van het energiesysteem beheersen.

Pour ce faire, nous devons pouvoir mener une transition énergétique qui évolue rapidement vers la neutralité carbone, tout en étant la moins chère possible. Il n'y a pas de miracle: un système énergétique peu efficace a pour conséquence une facture élevée pour le consommateur. Du point de vue des compétences fédérales, cela veut principalement dire que les outils de production et les infrastructures de transport doivent répondre à cet impératif. C'est la responsabilité du nouveau gouvernement, qui met en œuvre un mix énergétique marchant sur deux jambes – le nucléaire et le renouvelable –, mais qui reprend également la main sur les réseaux d'énergie.

Concernant le réseau, nous sommes conscients de la nécessité des investissements afin de pouvoir électrifier une partie de nos usages. La hausse des tarifs du transport de l'électricité depuis cette année, qui relève de la compétence de la CREG, traduit cette réalité. Pour autant, je pense qu'il faut, au plus vite, prendre des mesures pour limiter les impacts négatifs sur les ménages, mais aussi sur les entreprises. Les investissements dans le réseau ne doivent se faire qu'en gardant à l'esprit l'objectif d'une baisse à terme de la facture énergétique du consommateur.

Met de realiteit van de energiefactuur voor burgers en bedrijven in het achterhoofd moeten we eind maart een beslissing nemen over het energie-eiland. Zoals ik al zei, wordt in het regeerakkoord een groot deel gewijd aan de betaalbaarheid van energie.

Een ander, voor mij belangrijk, dossier is de competitiviteit van bedrijven. Daarom analyseer ik ook de bestaande voorstellen rond de energienorm en zal ik snel maatregelen nemen.

14.04 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, we weten allemaal dat de tariefbevoegdheid bij de CREG ligt, maar u mag zich daar niet achter verschuilen. We weten ook allemaal bij wie de groene factuur uiteindelijk zal belanden. Zelfs wanneer Europa mee investeert in grensoverschrijdende energienetwerken, zullen het de burgers en bedrijven zijn die de energietransitie moeten ophoesten.

Het ecorealisme van de N-VA is, nu ze de leiding neemt over de regering, verdwenen als sneeuw voor de zon. De premier heeft voor de verkiezingen van mei 2019 – een hele tijd geleden – gezegd dat de energietransitie hoe dan ook met een grote factuur komt en dat energie nooit meer goedkoop zal zijn. We zouden ons daar allemaal bij moeten neerleggen.

Wel, wij van het Vlaams Belang leggen ons daar niet bij neer. We weten dat we alvast niet op de steun van de huidige regering moeten rekenen, want ook die sluit zich naadloos aan bij het Europese klimaat- en energiebeleid.

14.05 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Merci, monsieur le ministre, pour vos réponses. Cependant, je n'ai pas obtenu de réponse aux deux questions précises que j'ai posées. Allez-vous baisser les accises sur les factures de tous les Belges? Je n'ai pas entendu votre réponse. Allez-vous contrôler les prix de l'énergie? Je n'ai toujours pas entendu la réponse. J'en conclus qu'avec le MR les factures seront beaucoup plus chères.

Mais je vous ai quand même entendu parler du mix énergétique nucléaire. Et que voit-on aujourd'hui dans la presse? On voit qu'ENGIE a fait 1,5 milliard d'euros de bénéfices en 2024, rien que sur le nucléaire. J'avais photocopié l'article. *(M. D'Amico montre le document.)*

Pourquoi les prix de l'énergie sont-ils donc aussi élevés? C'est simplement pour alimenter les actionnaires d'ENGIE.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik dank alle ministers en de collega's die vragen hebben gesteld tijdens dit vragenuurtje.

15 Agenda

15 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 februari 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 février 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen?
Y a-t-il une observation à ce sujet?

Ik heb in elk geval een opmerking mogen ontvangen van de PS.

Motie tot agendawijziging

Motion de modification de l'ordre du jour

Een motie werd ingediend door de heer Pierre-Yves Dermagne en luidt als volgt:

"De Kamer van volksvertegenwoordigers, overeenkomstig artikel 17, § 3, van het Reglement, voegt aan de lijst van inoverwegingnemingen van de plenaire vergadering van vandaag het voorstel van resolutie toe betreffende een evaluatie van het regeerakkoord door het Federaal Planbureau, waarvan de goedkeuring tot drukken werd ontvangen na afloop van de vergadering van de Conferentie van voorzitters van woensdag 26 februari 2026, zodat dat voorstel kan worden gepresenteerd en besproken op de eerstvolgende vergadering van de commissie voor Financiën en Begroting, die zal plaatsvinden op 12 maart 2025."

Une motion a été déposée par M. Pierre-Yves Dermagne et est libellée comme suit:

"La Chambre des représentants, conformément à l'article 17, § 3, du Règlement, ajoute à la liste des prises en considération de ce jour la proposition de résolution visant une évaluation de l'accord de gouvernement par le Bureau fédéral du Plan dont le bon à tirer est arrivé après la réunion de la Conférence des présidents du mercredi 26 février 2025 afin qu'elle puisse être présentée et examinée par la prochaine commission des Finances et du Budget qui se tiendra le 12 mars 2025."

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik consulteer daartoe even de fractievoorzitters.

*Ten minste 50 leden steunen de ontvankelijkheid van de motie.
Au moins 50 membres appuient la recevabilité de la motion.*

15.01 Jan Bertels (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, aan welke motie hebt u onze steun toevertrouwd?

De **voorzitter**: Ik heb het over de motie die vraagt om de agenda aan te passen om een wetsvoorstel aan de lijst met inoverwegingnemingen toe te voegen.

Over de andere motie zullen we het straks hebben. Hier gaat het over een extra inoverwegingneming.

15.02 Barbara Pas (VB): Ik heb nog een praktisch-technische vraag, mijnheer de voorzitter. Wij hebben die vraag ooit ook eens gesteld en toen bleek het onmogelijk om iets toe te voegen aan de lijst met inoverwegingnemingen omdat er nog geen officieel stuknummer was in de Kamer. Heeft dit voorstel een officieel stuknummer?

De **voorzitter**: Ja, ik heb het niet bij me, maar ik zal het u mededelen. Dat is namelijk de reden waarom het gisteren niet op de agenda is gezet.

15.03 Barbara Pas (VB): Vandaar mijn vraag.

De **voorzitter**: Het stuknummer is 761. Dat is dus de reden waarom het gisteren niet op de agenda werd gezet. Ondertussen is dat wel in orde.

15.04 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, onze fractie zal die vraag uiteraard steunen. Wij hebben een aantal weken geleden die vraag immers ook al gesteld. We deden dat eerst politiek, met name via de vraag dat het Planbureau het regeerakkoord en het rekenwerk beter ook eens grondig zou doornemen. Mijn collega, Dieter Vanbesien, heeft dat vorige week nog eens herhaald. De premier was echter zeer terughoudend, want hij heeft heel veel schrik. In de commissie voor Financiën en Begroting deze week heb ik gezien dat de collega's van het Vlaams Belang eveneens vonden dat dat een goed idee was. De PS volgt nu ook. Er groeit dus wel een draagvlak om te vragen aan het Planbureau om niet alleen de programma's, maar ook het regeerakkoord door te rekenen. Ze hebben immers die formules.

Ik ben dus verheugd dat het initiatief dat wij genomen hebben veel bijklank krijgt en ben ervan overtuigd dat het een grote meerderheid zal kunnen bekoren.

De **voorzitter**: Ik stel wel voor om de inhoudelijke discussie bij een inoverwegingneming niet al te breed te voeren.

Wie steunt de vraag tot agendawijziging?

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken bij zitten en opstaan.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande par assis et levé.

*De motie tot agendawijziging wordt verworpen bij zitten en opstaan.
La motion de modification de l'ordre du jour est rejetée par assis et levé.*

15.05 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, werd de stemming met de bel aangekondigd?

De **voorzitter**: Er werd niet gebeld. Iets zegt mij echter dat dat geen verandering zou brengen. Ik meen immers de fractiedisciplines in dit Huis te kennen. Als u dat wilt, zal ik dat echter uiteraard doen.

15.06 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Als u rekening hebt gehouden met de sterkte van de fracties ga ik ervan uit... Hoe hebt u precies geteld, mijnheer de voorzitter? Deed u dat op basis van de sterkte van de fracties?

De **voorzitter**: Ik heb de kopjes geteld. Ik had echter de indruk dat alle fracties redelijk gedisciplineerd hebben gereageerd op de vraag. Ik vermoed dus dat de bel geen verschil zou maken. Als u erop aandringt, wil ik echter nog steeds bellen.

15.07 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, artikel 17, § 3, bepaalt dat er steun moet zijn van 50 leden van de Kamer. Ik heb wat geteld en denk dat we in de buurt van of misschien net aan 50 kwamen.

De **voorzitter**: Dat was de eerste stemming. Indien 50 mensen de ontvankelijkheid van de motie steunen, dan wordt het voorstel aan de vergadering voorgelegd en daarna moet het bij meerderheid worden goedgekeurd. De eerste horde van 50 werd inderdaad gehaald.

15.08 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Dan begrijp ik het.

15.09 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Zult u nu ook de motie behandelen die wij daarnet hebben ingediend?

De **voorzitter**: Ik had daarnet al aan collega Bertels gezegd dat ik die straks zal behandelen.

Bijgevolg is de agenda zoals we die gisteren gewijzigd hebben, aangenomen. Die gewijzigde agenda werd dus niet opnieuw gewijzigd.

16 Gewijzigd huishoudelijk reglement van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (717/1)
16 Règlement d'ordre intérieur modifié du Conseil central de surveillance pénitentiaire (717/1)

Overeenkomstig artikel 25/1, § 1, vierde lid, van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, dient de Kamer van volksvertegenwoordigers dit gewijzigd huishoudelijk reglement, nr. 717/1, goed te keuren.

Conformément à l'article 25/1, § 1er, alinéa 4, de la loi de principes du 12 janvier 2005 concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus, ce règlement d'ordre intérieur modifié, n° 717/1, doit être soumis à l'approbation de la Chambre des représentants.

Zonder verslag
Sans rapport

Bespreking
Discussion

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

De stemming over het huishoudelijk reglement van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen zal later plaatsvinden.

Le vote sur le règlement d'ordre intérieur du Conseil central de surveillance pénitentiaire aura lieu ultérieurement.

Voorstellen

Propositions

17 Voorstel van resolutie betreffende de situatie in het oosten van de DR Congo (742/1-3)
17 Proposition de résolution concernant la situation à l'Est de la RD Congo (742/1-3)

Dit voorstel is aangenomen door de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen met toepassing van artikel 76 van het Reglement.

Cette proposition a été adoptée par la commission des Relations extérieures en application de l'article 76 du Règlement.

Bespreking
Discussion

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking (Rgt 85, 4) (**742/2**)
Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**742/2**)

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

17.01 Els Van Hoof, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, voor het verslag geef ik graag het woord aan de collega-rapporteurs. Ik zal straks het woord voeren namens onze fractie.

17.02 Pierre Kompany, rapporteur: Mesdames et messieurs, chers collègues, c'est un grand honneur que de pouvoir faire rapport sur cette proposition de résolution concernant la situation dans l'Est de la République démocratique du Congo qui a été votée à l'unanimité hier en commission.

Le texte que les co-rapporteurs vont vous exposer est donc soutenu par l'ensemble des forces politiques du Parlement, ce qui démontre le consensus que nous pouvons avoir sur la gravité de la situation. La procédure exige un rapport oral mais rassurez-vous, nous ne comptons pas exposer chaque détail. Le rapport oral à la séance plénière du 27 février 2025: conformément à la décision de la Conférence des présidents du 19 février 2025, la commission des Relations extérieures s'est réunie le 26 février 2025 en vertu de l'article 76 du Règlement de la Chambre afin de débattre de la situation à l'Est de la République démocratique du Congo.

L'ensemble des groupes a condamné unanimement l'offensive militaire du M23 et le soutien avéré du Rwanda à ce groupe armé, mettant en péril la stabilité de la région et la souveraineté de la République démocratique du Congo.

Monsieur le président, puis-je demander le silence de la part de mes collègues?

De **voorzitter**: Collega Kompany wijst er terecht op dat wanneer hier het woord gevoerd wordt, er van iedereen verwacht mag worden daar aandacht aan te besteden.

17.03 Pierre Kompany, rapporteur: Je poursuis.

Ils ont aussi condamné tous les crimes de guerre et les crimes contre l'humanité perpétrés à l'encontre de la population, en particulier des femmes et des enfants, les violences sexuelles et le recours au viol en tant qu'arme de guerre dans le cadre du conflit, et l'utilisation d'enfants comme combattants. Surtout, tous les groupes ont exprimé leur sympathie envers toutes les victimes du conflit.

Les débats ont ensuite été menés sur la base d'un projet de proposition de résolution sur lequel l'ensemble des groupes ont pu exposer leur point de vue et proposer des amendements.

Les intervenants ont souligné que la violation de la souveraineté de la République démocratique du Congo et les violations répétées des droits humains, en particulier des droits des femmes et des enfants, sont inacceptables. Elles doivent être non seulement dénoncées, mais aussi condamnées par une position forte de la Belgique. Le gouvernement belge doit également contribuer à la lutte contre l'impunité et demander à l'Union européenne de suspendre sa coopération militaire et économique avec le Rwanda.

À l'issue de sa réunion d'hier, la commission des Relations extérieures a adopté une proposition de résolution qui condamne explicitement l'offensive militaire du M23 et le soutien avéré du Rwanda à ce groupe armé, ainsi que tous les crimes de guerre et les crimes contre l'humanité perpétrés à l'encontre de la population, en particulier des femmes et des enfants, les violences sexuelles et le recours au viol en tant qu'arme de guerre dans le cadre du conflit, et l'utilisation d'enfants comme combattants.

Ce texte important exprime notre sympathie envers toutes les victimes du conflit.

Nous adressons également des demandes au gouvernement belge, demandes que va exposer ma collègue Lydia Mutyebele Ngoi, à qui je cède la parole.

17.04 Lydia Mutyebele Ngoi, rapporteur: Monsieur le président, chers collègues, face à la situation sans précédent qui sévit à l'Est de la République démocratique du Congo, face à la montée de la crise humanitaire et des crimes commis contre la population congolaise, notre commission s'est mobilisée et s'est positionnée en faveur de la paix et de la justice.

La résolution adresse de nombreuses demandes au gouvernement belge, parmi lesquelles:

- appeler à permettre un accès sans entrave à l'aide humanitaire;
- condamner toutes les violations persistantes du droit international humanitaire et des droits humains, ainsi

que les atteintes à ces droits, notamment les violences sexuelles, le recrutement et l'utilisation d'enfants soldats, ainsi que les exécutions sommaires;

- condamner les discours de haine et de xénophobie, ainsi que les politiques discriminatoires fondées sur l'apparence ethnique;

- appeler toutes les parties à s'asseoir autour de la table et à reprendre les pourparlers de paix;

- inviter l'Union européenne à renforcer les sanctions contre les responsables du soutien militaire au M23, y compris le Rwanda et ses dirigeants, et contre les entités exploitant illégalement les ressources naturelles de la RDC;

- à déployer en coopération avec les acteurs internationaux pertinents et les autorités compétentes des États membres, y compris la Belgique, une assistance humanitaire immédiate pour protéger et aider les populations civiles déplacées et accorder un soutien renforcé aux ONG et agences humanitaires présentes sur le terrain;

- à suspendre immédiatement tout accord économique avec le Rwanda à la lumière de l'implication du Rwanda dans les événements dramatiques à l'Est du Congo, y compris le protocole d'accord signé avec le Rwanda le 19 février 2024 visant à renforcer le rôle de ce pays dans le développement de chaînes de valeur durables et résilientes pour les matières premières critiques, ainsi que les autres accords commerciaux;

- à suspendre son aide et sa coopération militaire avec le Rwanda aussi longtemps que ce pays n'aura pas retiré l'intégralité de ses soldats en RDC et mis un terme à son soutien au M23.

À l'issue de cette réunion, la proposition de résolution a été adoptée à l'unanimité.

Chers collègues, c'est un grand honneur pour moi de vous présenter aux côtés de mon collègue Pierre Kompany cette proposition de résolution. J'espère que vous serez sensibles à la situation de crise que traverse l'Est de la RDC et que vous soutiendrez ce texte qui nous donnera les moyens d'agir pour le peuple congolais et contre ceux qui propagent le désordre. Avec votre soutien, nous pourrions permettre à la Belgique de se positionner décisivement avec ambition grâce à ce texte d'une grande humanité.

(Applaudissements)

(Applaus)

De **voorzitter**: Een aantal collega's is ingeschreven voor de bespreking van de resolutie. Elke fractie krijgt vijf minuten spreektijd.

Het woord is aan mevrouw Depoorter.

17.05 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega's, de humanitaire crisis in Congo is niet van vandaag, die is niet van gisteren, die is al 30 jaar oud. Nog niet zo lang geleden hebben we hier in het peristilium de vergeten crisissen herdacht. Een van die vergeten crisissen was de crisis in Congo.

Jammer genoeg is de situatie de laatste tijd geëscaleerd. Er is gigantisch gemoord, gefolterd en verkracht. Er zijn zaken gebeurd waarvoor de internationale gemeenschap nu eindelijk aandacht heeft, want tot voor kort zweeg iedereen en werd er de andere kant uit gekeken. Het werd dus tijd om ook hier in dit Parlement een standpunt in te nemen en daadkrachtig te veroordelen wat er met de mensen in Oost-Congo gebeurt.

Het werd ook tijd om al die vluchtelingen – het zijn er ondertussen bijna 7 miljoen – op humanitair vlak te helpen, om de 800.000 kinderen die geen toegang hebben tot school, voedsel en zorg te helpen. We kunnen dat doen door de middelen die op dit moment worden gebruikt voor ontwikkelingsprojecten in Rwanda, te verschuiven en aan te wenden voor humanitaire hulp. Het is essentieel dat we dat doen.

Dit voorstel van resolutie kwam tot stand dankzij het initiatief van de collega's Van Hoof en Kompany, met de samenwerking van collega Mutyebele, waarvoor dank. De goedkeuring van de resolutie is dan ook een daadkrachtig statement en een mooi voorbeeld van een partijoverschrijdende samenwerking.

De oorlogsmisdaden moeten worden veroordeeld. Men foltert niet. Men gebruikt een vrouw niet als martelmiddel om een tegenstander uit te schakelen of te raken. Men raakt ook geen kinderen. Dat zijn oorlogsmisdaden die we moeten veroordelen. Wat men ook niet doet, is de rijkdommen van de bureaus gebruiken. Dat is wat hier gebeurt.

Als ik luister naar de verschillende actoren, hoor ik ook dat het niet de regering van Rwanda is die de mijnen

ontgint, maar de handelaars. Als staat weet men echter perfect wanneer mineralen niet uit de eigen mijnen komen. Als men daar dan belastingen op int, dan is men medeplichtig aan de plunderingen. Men belast immers de rijkdommen van een ander volk om daarmee de eigen staatskas te spijzen.

Dat zijn zaken die we niet kunnen en mogen tolereren. Het is zeer belangrijk dat de economische samenwerking met Rwanda wordt stopgezet. Ook belangrijk is het feit dat we op het niveau van defensie met elkaar praten en dat er hulp is geboden. Men kan wel zeggen dat het misschien nodig was om op andere plaatsen in de regio defensie in te zetten, maar we moeten als Belgische Staat zeker zijn dat, wanneer er middelen worden gegeven, die uiteraard niet dienen voor het plunderen van de mensen uit Oost-Congo.

Wat gaan we doen? We nemen een standpunt in: we veroordelen de oorlogsmisdaden en stoppen met alles wat economische samenwerking is. We roepen de Europese Unie op om na te gaan hoe we die samenwerkingen on hold kunnen zetten en hoe we de Europese middelen voor ontwikkelingssamenwerking kunnen verschuiven en beter besteden.

Als N-VA-fractie vinden we het ook heel belangrijk dat we een statement maken: vrouwen in dergelijke situaties zijn niet alleen het slachtoffer, maar misschien ook wel de oplossing. Ga met die vrouwen diplomatieke banden aan. Incorporeer de vrouwen in die diplomatieke gesprekken. Ga vooral op zoek naar vrede. Dat is de boodschap die we willen geven, zowel aan de regering van Rwanda als die van Congo, want aan beide zijden hebben wij, maar vooral de plaatselijke bevolking, een diplomatieke oplossing nodig. We gaan als N-VA-fractie de resolutie absoluut steunen.

17.06 Ellen Samyn (VB): Collega's, onze fractie veroordeelt met klem het militair geweld in Oost-Congo door Rwanda en de gewapende rebellengroep M23. Rwanda pleegt grove inbreuken op het meest fundamentele beginsel van het internationaal recht, namelijk de soevereiniteit van staten en de niet-inmenging in interne aangelegenheden. We zullen het voorliggend voorstel van resolutie steunen, maar net zoals gisteren vertaalden we enkele aandachtspunten in amendementen.

Wat de stopzetting van de ontwikkelingshulp aan Rwanda betreft, neemt onze fractie geen genoegen met de verklaring dat dat in het regeerakkoord staat en wordt uitgewerkt. Als het principe van de stopzetting van de hulp bij aanhoudende schendingen van de mensenrechten conform het regeerakkoord zal worden uitgewerkt, waarom neemt men het dan niet expliciet op in het voorstel van resolutie? Er is geen enkele reden om die maatregel als federale overheid niet nu al te nemen.

Dat Rwanda de hulp zelf al opschortte, zegt nog niets over de toekomst. Wij moeten als land het signaal geven dat men de mensenrechten moet respecteren als men een partner wil zijn van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Laat er geen onduidelijkheid over bestaan en keur ons amendement goed, zodat Rwanda als partner kan worden geschrapt. Het kan de resolutie alleen maar krachtiger maken en kan het regime van Kagame een nog duidelijker signaal sturen.

Collega's, het voorstel van resolutie pleit ook voor meer middelen voor de ngo's en humanitaire organisaties en wil zelfs onze ontwikkelingssteun rechtstreeks naar hen omleiden in Rwanda. Het is echter grenzeloos naïef om te denken dat het Rwandese middenveld niet onder invloed zou staan van het dictatoriale Rwandese regime. Bovendien nopen de budgettaire situatie en de sociaaleconomische noden in eigen land ons tot terughoudendheid. Wij pleiten dus tegen het verhogen van de financiële middelen voor ngo's en humanitaire organisaties.

Mevrouw Lambrecht, ik dien inderdaad opnieuw amendementen in over de christenenvervolging. Het brutale geweld door de islamterroristen van ADF tegen christenen verdient wat Vlaams Belang betreft bijzondere aandacht. Uw antwoord gisteren in de commissie dat we er geen conflict tussen moslims en christenen van moeten maken, mevrouw Lambrecht, vond ik echt ongepast. Misschien moeten de socialisten dat eens vertellen aan de familieleden van de 70 christenen die door de islamfundamentalisten van ADF werden afgeslacht, enkel en alleen omdat ze christen zijn. Links heeft altijd de mond vol van discriminatie en islamofobie, maar wanneer het over christenen gaat – maar liefst 380 miljoen christenen wereldwijd worden omwille van hun geloof gediscrimineerd en zelfs in het ergste geval, zoals in Congo, massaal geëxecuteerd – dan geeft Vooruit niet thuis.

Dat Vooruitleden niet wakker liggen van christenvervolging wisten we al langer, maar we hopen dat de

collega's van N-VA en cd&v, de christendemocraten, zich daarover bezinnen en alsnog specifieke aandacht willen besteden aan de resolutie. Dat soort kwesties hoort partijoverschrijdend te zijn. Laat het cordon niet primeren op mensenrechten en keur onze amendementen goed.

Collega's, dat gezegd zijnde, zal onze fractie de voorliggende resolutie wel steunen.

Le **président**: La parole est à Mme Deborsu.

17.07 Charlotte Deborsu (MR): Monsieur le président, chers collègues, la situation actuelle en République démocratique du Congo et au Rwanda suscite une vive préoccupation au niveau mondial. Depuis de nombreuses années, cette zone est dévastée par des conflits armés, des atrocités indicibles et des déplacements massifs de populations. Les villes de Goma et Bukavu, successivement menacées, sont devenues les symboles tragiques de cette instabilité permanente. Depuis janvier 2025, l'offensive du M23, soutenue par les forces armées rwandaises, a plongé les provinces du Nord-Kivu et du Sud-Kivu dans un désordre sans précédent. Des villages entiers sont réduits en cendres. Des familles sont séparées et des enfants sont abandonnés à leur sort dans des camps de réfugiés surpeuplés où les conditions de vie sont précaires et l'accès à l'aide humanitaire complètement limité.

Cette semaine, le Conseil de sécurité des Nations Unies a finalement adopté à l'unanimité la résolution 2773 exigeant le retrait immédiat des troupes rwandaises et la dissolution des structures parallèles du M23.

Un aspect particulièrement préoccupant de cette situation réside dans l'exploitation systématique et illégale des richesses naturelles de la RDC. Ce phénomène, bien qu'existant depuis longtemps, s'intensifie malheureusement avec l'avancée du M23.

Il convient de rappeler que dès 2003, le Conseil de sécurité des Nations Unies condamnait fermement le pillage illicite des ressources naturelles de la RDC, soulignant son rôle de catalyseur dans la perpétuation du conflit régional. Les sites miniers de Rubaya, par exemple, demeurent sous l'emprise du M23, permettant une extraction continue des minerais. Cette spoliation prive non seulement la RDC de ses richesses naturelles mais également de la valeur ajoutée potentielle générée par la transformation locale. Selon les estimations, entre 50 et 100 % de la valeur ajoutée, en fonction des filières, sont détournés au profit d'intermédiaires régionaux ou internationaux au détriment du développement économique de la RDC et, bien sûr, du bien-être de sa population.

Le blocus de fait sur les minerais stratégiques du Kivu paralyse l'économie locale et perturbe les chaînes d'approvisionnement européennes, avec des conséquences économiques considérables à l'échelle régionale mais aussi internationale. Il est essentiel de mettre fin à ce pillage systématique des ressources naturelles de la RDC, qui constitue une source de financement essentielle pour le M23 et contribue à la perpétuation du conflit. Des mesures de contrôle strictes doivent être mises en place pour garantir la traçabilité des minerais et sanctionner les entreprises et les individus impliqués dans ce commerce illégal.

La situation actuelle met en lumière la fragilité persistante des institutions politiques de la RDC. Le président Tshisekedi, dont l'élection en 2018 a été contestée, fait face à une crise de légitimité exacerbée par les événements récents.

Les accusations de fraude électorale, jamais totalement dissipées, continuent de peser sur son mandat et de miner la confiance de la population dans les institutions. Parallèlement, la volonté supposée du président Tshisekedi de modifier la Constitution pour briguer un troisième mandat suscite de vives inquiétudes quant au respect de l'ordre constitutionnel. Une telle démarche, si elle se concrétisait, risquerait d'aggraver les tensions politiques et de fragiliser davantage la stabilité du pays en ouvrant la voie à une nouvelle crise politique et institutionnelle.

Au cœur de cette tragédie, les violences sexuelles sont utilisées de manière systématique comme une arme de guerre, visant à détruire les communautés et à terroriser les populations. Les témoignages recueillis par les organisations humanitaires et les rapports des Nations Unies décrivent des scènes d'une brutalité inimaginable: viols collectifs parfois devant les familles des victimes, mutilations génitales, esclavage sexuel et mariages forcés. Les survivantes portent des séquelles physiques et psychologiques profondes. Elles sont souvent rejetées par leur propre communauté. L'absence de prise en charge médicale et psychologique

adéquate aggrave toutes leurs souffrances.

De plus, l'impunité des auteurs de ces crimes odieux encourage la perpétuation de ces violences, brisant le tissu social et entravant toute perspective de réconciliation.

Les rapports du Bureau Conjoint des Nations Unies pour les Droits de l'Homme (BCNUDH) font état d'une augmentation de 47 % des exécutions extrajudiciaires depuis décembre 2024.

Il est temps maintenant de transformer les déclarations d'intention en actions concrètes et de mettre en œuvre des mesures efficaces pour mettre fin à la violence, protéger les populations civiles, répondre aux besoins humanitaires urgents et créer les conditions d'une paix durable et d'un développement partagé dans la région des Grands Lacs.

Le MR réaffirme avec force sa conviction. Il est impératif que le Rwanda et la République démocratique du Congo assument pleinement leurs responsabilités en tant qu'États souverains. Les leçons du passé doivent guider nos actions présentes afin d'éviter la répétition des erreurs et de construire un avenir de paix et de prospérité pour tous.

Alors oui, bien sûr, le MR soutiendra ce texte. Je vous remercie.

17.08 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le président, chers collègues, c'est avec beaucoup d'émotion que je prends la parole devant vous, au nom du groupe PS, pour cette proposition de résolution dont le contenu est remarquable.

La situation dramatique à l'Est de la RDC, suite à l'offensive du M23 et du Rwanda, bouleverse la région toute entière et mène la population congolaise dans une crise humanitaire sans nom. Les crimes qui y sont commis dépassent l'entendement et rien ne laisse à penser que ces rebelles sont prêts à partir.

J'avais déposé, au nom du groupe PS, une proposition de résolution en octobre, bien avant la prise de Goma et de Bukavu, afin de vous alerter sur la situation qui se dégradait très rapidement. Mais la situation a atteint un niveau catastrophique et a évolué à une vitesse que personne n'aurait pu imaginer. C'est pourquoi j'ai décidé de déclencher l'article 76, ou "procédure missile", car il est essentiel aujourd'hui que notre Assemblée se positionne rapidement pour apporter une réponse politique à la hauteur des crimes que subissent les populations congolaises.

Parler de catastrophe, chers collègues, c'est un euphémisme. Je vais vous dire pourquoi. Il y a quelques semaines, plus de 9 000 personnes ont été tuées à Goma. Plus de 150 femmes ont été violées puis brûlées vives dans la prison de Munzenze. Il y a quelques jours, des enfants ont été abattus de sang-froid par le M23. Et avant-hier, des dizaines de jeunes congolais ont été tués à Bukavu parce qu'ils refusaient de s'enrôler dans l'armée rwandaise.

Chers collègues, ces crimes s'accroissent, mais cela fait plus de 30 ans. En 30 ans, c'est 7 millions de morts et 6 millions de blessés; c'est comme si toute la Belgique disparaissait en un coup, dans le silence total.

Il y a 25 ans, des dizaines de femmes avaient été enterrées vivantes dans le territoire de Mwenga, à 150 kilomètres de Bukavu. J'avais à l'époque 22 ans et j'entendais déjà parler de cette guerre.

Ce texte, dont j'ai le plaisir d'être la co-rapporteuse aux côtés de mes collègues Pierre Kompany et Els Van Hoof, est une réponse parfaitement appropriée à la crise de l'Est.

Il demande la fin des combats et condamne unanimement l'offensive militaire du M23 et le soutien honteux et cupide du gouvernement rwandais à ce groupe armé. Il condamne aussi les innombrables crimes de guerre et crimes contre l'humanité qui sont commis à l'encontre des populations congolaises, dont les femmes sont les plus grandes victimes: elles sont tous les jours violées, battues, humiliées, tuées et sont dépouillées de toute dignité. Ce texte exige enfin des sanctions contre le régime de M. Kagame et le M23. Ces sanctions sont indispensables pour mettre fin à l'impunité et aux violations du droit international. Ces sanctions constituent un pas dans la bonne direction. En effet, il est temps, chers collègues, que justice soit faite.

Hier, au cours des débats en commission, nous avons été à la hauteur de la situation en dépassant nos clivages politiques. En cessant d'adopter une attitude partisane, nous nous sommes mobilisés solidairement et avec humanité afin de voter ce texte qui représente un pas décisif dans la direction de la paix et de la justice. Les discussions ont été très constructives, et j'en suis fier. C'est pourquoi, au nom du groupe PS, je remercie tous mes collègues de la commission pour la force de leurs valeurs.

Notre pays a été longtemps du côté du droit international et de la paix. Comme l'a dit le ministre des Affaires étrangères, les droits humains et le droit international doivent être notre seul agenda. Et j'ai foi qu'ensemble, les députés ici présents partagent cette pensée. Cette résolution va au-delà des clivages belgo-belges. Nous avons l'occasion d'agir et d'aider à mettre fin au cycle de haine et de violence en RDC, qui existe depuis trop longtemps. Ce texte répond à ce noble objectif. Je vous remercie de votre attention.

17.09 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le président, chers collègues, il y a un an, mon camarade Raoul Hedebouw intervenait en séance plénière concernant le conflit sanglant à l'Est du Congo. Nous avions alors fermement condamné l'offensive militaire du M23 et la responsabilité du Rwanda dans la déstabilisation de l'Est du Congo, et la souffrance humaine en résultant. À l'époque, il y avait une certaine gêne par rapport à cette question.

Un an plus tard, qu'est-ce qui a changé? Aujourd'hui, les pays occidentaux s'empressent de désigner le Rwanda comme le seul responsable. Or, cela fait des années que le régime de Kagame déstabilise l'Est du Congo et, pourtant, il est traité comme un partenaire de choix par les pays occidentaux. Jason Stearns, l'un des plus grands experts de la région, le décrit encore la semaine passée dans le journal *Le Monde* sous le titre "Ceci est notre guerre, pas une explosion de violence lointaine en Afrique". Selon M. Stearns, "sur un budget de 4 milliards de dollars, le gouvernement reçoit une aide occidentale de 1,3 milliard de dollars". Il donne en outre de nombreux autres exemples du statut spécial dont jouit le gouvernement rwandais auprès des gouvernements occidentaux. L'expert belge de l'Institut Egmont, Eric Kennes, le confirme.

Cette évolution est peut-être due aussi à ce qu'on lit dans le *New York Times* sur le président congolais Tshisekedi. Je cite: "Dans sa première interview depuis qu'un groupe armé soutenu par le Rwanda a conquis cette année des parts de son pays, Félix Tshisekedi, le président de la République démocratique du Congo, a offert aux États-Unis et à l'Europe une part de la richesse minérale colossale de son pays, un secteur actuellement dominé par la Chine."

Chers collègues, je doute que ceux qui ont soutenu l'accord entre l'Union européenne et le Rwanda par le passé aient décidé, du jour au lendemain, de placer le bien-être des Congolais avant les profits et le business.

Nous défendons le fait que les relations entre les États doivent être basées sur le droit international et qu'aucun pays n'a le droit d'envoyer des troupes dans un autre pays sans l'aval du gouvernement de ce pays ou en dehors d'une résolution de l'ONU. C'est pour cette raison qu'avec le PTB, nous soutenons cette résolution, indépendamment de l'analyse sous-jacente et du soudain virage dans le paysage politique belge.

Le consensus autour de cette résolution montre également que la Belgique est capable de prendre une position ferme en faveur de la suspension de l'accord entre l'Union européenne et le Rwanda, et pourrait faire de même au niveau européen pour exiger la suspension de l'accord d'association entre l'Union européenne et Israël.

Mais malheureusement, hier en commission, notre ministre a déclaré que la suspension de cet accord est trop précoce. Comment cela peut-il être précoce au vu des conclusions de la Cour pénale internationale et de la Cour internationale de Justice sur les violations du droit international par Israël et la poursuite du crime contre l'humanité. Cela prouve que c'est un choix politique et non les excuses qui nous sont avancées assez souvent.

Cependant, nous pouvons lire aussi autre chose dans le texte - et là, monsieur le président, j'avais déposé un amendement pour y remédier. Nous avons été choqués de lire dans cette résolution un considérant qui dit, je cite: "rappelant que les gouvernements belges successifs ont toujours exprimé leur engagement envers la paix et la sécurité en Afrique centrale mais que des actions supplémentaires et plus concrètes sont nécessaires...".

Je voudrais donc seulement clarifier ici quelque chose par rapport à ce point: les gouvernements belges

successifs ont été un facteur de déstabilisation au Congo et pas un facteur de paix. Le gouvernement belge a été complice de l'assassinat, en 1961, de Patrice Lumumba, le premier ministre démocratiquement élu au Congo. De plus, le gouvernement belge, avec l'Union minière a été partiellement responsable de la sécession de la riche province minière du Katanga. Par la suite, à partir de 1965, l'ancien colonisateur belge a soutenu la dictature de Mobutu pendant 30 ans, ce qui a dévasté le pays et plongé la nation dans une longue période de corruption. Mobutu lui-même le dit et je le cite ici, pour une fois qu'on le cite: "les Belges nous ont appris la corruption". L'objectif des précédents gouvernements belges n'a pas été d'apporter la paix, il a été de défendre les intérêts de ses multinationales et de sa classe dominante. Nous sommes aujourd'hui responsables de la situation actuelle et cette résolution ne doit pas nous faire oublier notre responsabilité.

17.10 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le président, la journée d'aujourd'hui est et restera une fierté. Une fierté qui nous rassemble tous, car nous sommes des êtres humains. Nous avons de l'émotion quand le mal se passe devant nous. Nous avons de l'émotion quand on nous parle du mal qui se passe ailleurs ou près de chez nous.

Après tant de rappels de vérités, lourdes de conséquences, parce que des vies humaines sont concernées, quand on est face à un enfant – il n'a pas 5 ans – qui répond quand on lui demande où sont ses parents – le terme en swahili est plus fort, en français on dit "tirer une balle", chez nous on utilise l'équivalent de "frapper" – , qui répond "père, mère, grand frère, grande sœur ont été tués". Ils ont été tués par ce peuple qui apprend aux gens qu'il a aussi souffert, et que le monde entier s'est arrêté pour regarder ce qu'il s'est passé. Par la suite, on a oublié qu'au Rwanda, il n'y a que trois tribus. Allez leur apprendre le vivre-ensemble! Il est impossible de poser le vivre-ensemble au Rwanda. Tout le monde a avalé ce qu'il s'y est passé. Mais par la suite, on a oublié ce qu'ils sont en train de faire en dehors.

Je vois les publicités que l'on fait en soulevant les têtes coupées, mais je ne vois pas de publicités faites pour montrer des millions de gens jetés dans des trous. Aucun membre de leur famille ne sait où ils sont. *(M. Kompany est ému.)*

Alors, que l'on arrête ça! Il est temps aujourd'hui que la Belgique soit porteuse de bonnes nouvelles. Et elle en est capable. Nous avons un petit pays, mais il est écouté par le monde entier, quitte à ce que le monde ne fasse pas ce que nous demandons. Mais nous l'aurons fait, nous l'aurons dit.

Aujourd'hui, prenons ce jour comme un jour pas comme les autres. Le jour où la Belgique se réconcilie avec son passé, avec ce pays qu'est le Congo. Le jour où nous effaçons des croyances dans le genre de "Visites au Rwanda". Non! Visites au Congo. Nos enfants doivent aller au Congo. C'est leur pays. Tout Belge doit apprendre à son enfant à connaître le Congo. La générosité congolaise est là pour répondre à cette mission.

Je vous le dis: nous sommes un peuple généreux. Beaucoup de ceux qui ont voyagé au sein de ce peuple-là vous le diront. Si vous allez le visiter, on ne vous colle pas quelqu'un pour vous accompagner et vous montrer ce que vous voulez voir. Vous verrez tout ce que vous voulez. Vous ferez ce que vous dites. On publiera même des choses contre ceux qui dirigent mais, jamais, jamais depuis six ou sept ans, un être humain n'a été attrapé parce qu'il est sorti des chemins tracés et qu'il a critiqué ou même insulté. On insulte même un président, au Congo. J'en connais. J'en suis l'exemple. Je n'ai pas insulté Mobutu, mais je suis ici avec vous depuis 1975. Ça ne rigolait pas! Alors, qu'on essaye de soutenir ceux qui dirigent ce pays-là et, en bonne conscience, je vous dis merci, et encore merci. *(Applaudissements sur tous les bancs)*

Le **président**: C'est à mon tour, collègue Kompany, de vous dire merci.

17.11 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, collega's, het voorstel van resolutie bevat een duidelijke boodschap: het geweld in de Democratische Republiek Congo moet stoppen en België mag niet aan de zijlijn blijven staan terwijl de bevolking in Goma, Bukavu en de rest van Oost-Congo het slachtoffer is van brutale agressie. Vooruit steunt het voorstel met volle overtuiging.

De feiten zijn overduidelijk. De rebellengroep M23 blijft dood en verderf zaaien met de actieve steun van Rwanda. Het gaat niet om een lokaal conflict, maar om een regelrechte aanval op de soevereiniteit van Congo en een grove schending van het internationaal recht. De bewijzen zijn overweldigend. De VN-deskundigen hebben aangetoond dat Rwanda militaire steun biedt aan M23 en dat Rwandese troepen actief opereren op Congolees grondgebied.

Dat kan en mag niet zonder gevolgen blijven. Het voorstel van resolutie verwoordt precies wat nodig is: ten eerste, een strikte veroordeling van de agressie, ten tweede, gerichte sancties tegen Rwanda en zijn leiders, ten derde, onmiddellijke stopzetting van economische samenwerking met Rwanda en, ten vierde, bovenal humanitaire hulp voor de honderdduizenden ontheemden die nu in de kou staan.

We kunnen niet langer passief toekijken terwijl het geweld escaleert en de bevolking lijdt. Vooruit staat voor internationale solidariteit en een buitenlandse politiek die mensenrechten en rechtvaardigheid vooropstelt. Dat betekent niet alleen het veroordelen van oorlogsmisdaden, maar ook het aanpakken van de economische structuren die de gewapende groepen in stand houden.

De illegale exploitatie van ertsen zoals coltan en goud moet stoppen. De Europese bedrijven en overheden mogen geen enkele handel drijven die de gewapende groepen in stand houdt en financiert. Daarnaast is het essentieel dat we haatspraak en etnische spanningen veroordelen en dat vrouwen en het middenveld een stem krijgen in de vredesonderhandelingen. Oorlog treft immers altijd de zwaksten het hardst, de vrouwen en de kinderen.

Collega's, België heeft een stem in Europa en heeft een stem in de wereld. Laten we die stem gebruiken om een einde te maken aan de gruwelijkheden. Laten we, meerderheid en oppositie, samen werk maken van de tekst en de federale regering aansporen om haar diplomatieke en economische hefboomen te gebruiken om stabiliteit en vrede in de regio te herstellen. De Congolese bevolking verdient onze steun.

17.12 Els Van Hoof (cd&v): Mijnheer de voorzitter, collega's, voor de zoveelste keer worden miljoenen Congolezen het slachtoffer van een vreselijke oorlog. Daarnet brachten de collega's Kompany en Mutyebele een emotionele getuigenis en ook rapporten van de VN laten er weinig twijfel over bestaan. Er zijn vandaag 7,2 miljoen ontheemden, in een week vervijfvoudigde het aantal verkrachtingen, waarvan een derde van kinderen, er zijn standrechtelijke executies van kinderen en groepsverkrachtingen. Dat is de onaanvaardbare tol van een conflict dat te lang vergeten is. Te lang hebben we het regime van Kagame een hand boven het hoofd gehouden. Genocideschaamte speelde daarin mee, maar de roofbouw van Paul Kagame blijft de spiraal van geweld in Oost-Congo voeden, opnieuw en opnieuw.

In de EU en de VN-Veiligheidsraad lijkt men dat stilaan te beseffen. Ons land zit op internationaal vlak alvast vooraan in het peloton om dat aan te klagen en concrete acties te eisen. Ook de Kamer kan niet achterblijven. Vandaag veroordelen we met het voorstel van resolutie de talrijke oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid en vragen we ook om actie. We vragen om via het Internationaal Strafhof en via ons lidmaatschap van de VN-Mensenrechtenraad de strijd aan te gaan tegen de straffeloosheid. Ik ben blij dat er een *fact finding mission* wordt gestuurd vanuit de Mensenrechtenraad om de toestand op het terrein te verifiëren.

Met het voorstel van resolutie spreken we onze steun uit voor de vredesprocessen, waaronder die van Luanda en Nairobi. Zoals minister Prévot gisteren al zei, leidt alleen dialoog tot duurzame vrede. Alle partijen moeten hun verantwoordelijkheid nemen, M23 moet zijn offensief onmiddellijk stopzetten en Rwanda moet zijn troepen uit de DRC terugtrekken. Ook Congo moet de samenwerking met de FDLR, indien die bestaat, beëindigen. Cd&v eist uitdrukkelijk dat alle partijen journalisten, mensenrechtenactivisten en middenveldorganisaties beschermen, of die nu christelijk of niet zijn. Iedereen moet beschermd worden.

Er bereiken ons berichten van ngo's. Mevrouw Mutyebele verwees er ook naar dat jongeren gisteren werden doodgeschoten, toen ze een protestlied zongen om niet te worden ingelijfd in het Rwandese leger. Dat is uiteraard onaanvaardbaar.

Op EU-niveau is het glas inderdaad halfvol, zo zei minister Prévot gisteren nog. Het politiek akkoord met betrekking tot sancties is een goede zaak, maar het is nog niet concreet. Dat moet het worden. Net zoals de VS en het Verenigd Koninkrijk hebben gedaan, moeten wij individuele sancties opleggen aan hooggeplaatsten. Ik ben blij dat ons land blijft aandringen op de opschorting van het grondstoffenmemorandum, al had dat natuurlijk nooit mogen gesloten worden. Over de militaire samenwerking van de EU met Rwanda werden in de vorige legislatuur al heel wat vragen gesteld. Die samenwerking was eigenlijk uit den boze. Men wist immers al langer dat het regime van Kagame geen goede bedoelingen had in Oost-Congo.

Wij wilden de Belgische ontwikkelingssamenwerking zelf opschorten, maar Rwanda nam de vlucht vooruit en

schortte die zelf op. Dat neemt niet weg dat wij op Europees vlak pleiten voor een opschorting van de ontwikkelingssamenwerking en een heroriëntering naar ngo's of middenveldorganisaties. Het is immers geen maatregel tegen de Rwandezen, wel tegen het Rwandese regime. Mocht Rwanda zijn acties uitbreiden, dan kunnen we nog een stap verder gaan en onderzoeken of we Rwanda nog wel als partnerland opnemen.

Ten slotte, wat het WK wielrennen betreft, heeft de Kamer vorige legislatuur een resolutie goedgekeurd met een pleidooi om sportswashing tegen te gaan,. Met onderhavig voorstel van resolutie voegen we de concrete daad bij het woord, door op te roepen tot een boycot, in samenspraak met de UCI. Ook onze Belgische ploegen moeten daartoe aangespoord worden. Laten we eerlijk zijn, zouden we aan een WK in Rusland deelnemen? Ik denk het niet. We mogen niet twee maten en twee gewichten hanteren.

Collega's, ik rond graag af met de woorden van Denis Mukwege: "Ons volk verdient gerechtigheid. Onze kinderen verdienen een toekomst. En de wereld moet eindelijk beslissen of de waarden die ze hoog in het vaandel beweert te dragen, voor de hele mensheid gelden of alleen voor de uitverkorenen." Wat ons betreft, wat de Kamer betreft, gelden die voor iedereen. Het internationale recht geldt voor iedereen en zeker ook voor Rwanda.

Ik hoop dan ook dat het voorstel van resolutie op een unanieme goedkeuring zal kunnen rekenen. Ik dank alvast ook de heer Pierre Kompany voor de samenwerking.

17.13 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je remercie les collègues, et tout particulièrement Mmes Van Hoof et Mutyebele et M. Kompany, pour cette initiative essentielle qui permet à notre Parlement, au-delà du clivage entre majorité et opposition, de s'exprimer clairement et fermement face à cette tragédie qui se déroule sous nos yeux. Avant tout, je tiens à exprimer au nom des écologistes ma solidarité avec le peuple congolais, qui endure des souffrance inqualifiables depuis bien trop longtemps.

Je ne serai pas très longue, parce que beaucoup de choses ont déjà été dites. Nous savons tous que ce qui se passe en RDC sont des crimes contre l'humanité, des crimes de guerre et, n'ayons pas peur des mots, un génocide. Ces événements se déroulent sous le regard du monde entier. Les collègues ont rappelé que des millions de personnes étaient jetées sur les routes, déracinées, fuyant la mort, sans eau, nourriture ou soins. Des familles brisées, des enfants arrachés à leur innocence, condamnés à survivre dans la terreur et le chaos. Des massacres à grande échelle qui laissent derrière eux des villages entiers réduits au silence, dans l'indifférence générale. Des femmes, des jeunes filles qui sont victimes de viol systématique, lequel est utilisé comme arme de guerre par des groupes rebelles soutenus de l'extérieur. C'est totalement inacceptable.

Malheureusement, ces faits ne datent pas d'hier, puisqu'ils remontent à de trop longues années. Pourquoi l'indignation ne se situe-t-elle pas à la hauteur de cette tragédie? Où sont les sanctions, ainsi que les réponses politiques et diplomatiques à la hauteur du drame humain qui se joue en ce moment même? Nous ne pouvons pas rester les bras croisés pendant que des populations civiles sont massacrées, bombardées, exterminées, avec la complicité tacite de ceux qui pillent leurs terres et profitent de cette guerre.

En tant qu'écologistes, nous sommes cohérents. En tout cas, nous essayons. Nous défendons le droit international, la justice et la souveraineté des peuples; et ce, de Kiev à Kinshasa en passant par Gaza.

Ik zeg het ook in het Nederlands: wij zullen altijd aan de kant van de mensenrechten staan, de kant van de gewone, onschuldige burgers, waar ook ter wereld. Dat is immers de kant van het licht, van de vrede.

Et toujours avec cette cohérence qui manque à beaucoup dans cette Assemblée, je trouve.

Pour nous, l'intégrité territoriale de la RDC n'est pas une exception et les vies congolaises ne valent pas moins que les autres. Si nous sommes capables de prendre des sanctions massives et immédiates contre Moscou, alors nous devons faire de même contre Kigali, qui alimente ce conflit en soutenant le M23 et en profitant du chaos pour piller les richesses congolaises.

Nous soutiendrons évidemment cette proposition de résolution, mais nous ne voulons pas que ce soit un simple coup dans l'eau, une déclaration de principe de plus, un énième texte voté et oublié. La responsabilité de la Belgique est très grande dans la région et c'est donc le minimum que nous puissions faire ici. Cette résolution, pour nous, doit être le point de départ d'actions concrètes, d'actions immédiates, d'actions fermes.

Elle doit se traduire par des sanctions collectives et individuelles, par des pressions économiques et diplomatiques réelles. Elle doit signifier que nous ne ferons plus les yeux sur l'impunité du Rwanda et des groupes armés qui terrorisent les Congolaises et les Congolais.

Aujourd'hui, les mots ne suffisent plus et j'espère sincèrement que le gouvernement entendra cet appel et suivra enfin avec des actions concrètes, parce que le temps est venu d'agir. Le peuple congolais ne peut plus attendre.

17.14 Kjell Vander Elst (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, er is al heel veel gezegd over het belang van de voorliggende resolutie en dat belang wil ik zeker onderstrepen. De betogen recht uit het hart van collega Kompany en collega Mutyebele grijpen naar de keel. Zij zeggen zaken die ik alleen maar kan onderschrijven.

Het is belangrijk dat er vanuit België een duidelijk signaal komt en deze resolutie zorgt daar ook voor. Het geweld in het oosten van Congo is de laatste maanden geëxplodeerd, maar het is niet nieuw. Integendeel, verschillende rebellengroepen vechten daar al jaren om de grond te plunderen die rijk is aan mineralen.

Een bepaald land is daar telkenmale, zo blijkt uit internationale rapporten, bij betrokken, met name Rwanda. Dat brengt mij bij een punt waarover we gisteren in de commissie weinig konden spreken, meer bepaald de ontwikkelingssamenwerking. Rwanda is niet zomaar een land, Rwanda is een Belgisch partnerland. Dat land vertegenwoordigt in de budgetten van ontwikkelingssamenwerking – en dan gaat het enkel over de gouvernementele steun die de federale Staat aan Rwanda doorstort – tussen 2020 en 2024 in totaal 142 miljoen euro. We geven dus 142 miljoen euro aan een schurkenstaat die plundert en die ervoor zorgt dat Oost-Congo vandaag helemaal niet meer in vrede, maar in pure oorlog moet leven. In dat opzicht vind ik het jammer dat de amendementen die ik gisteren in de commissie heb ingediend niet werden gesteund. Meer nog, ze mochten blijkbaar ook bijna niet besproken worden en mochten dus niet in de tekst komen. Het blijkt toch weer een taboe te zijn dat niet benoemd mag worden.

Heel kort wil ik mijn drie amendementen toelichten, want ik leg ze vandaag opnieuw ter stemming voor. Mijn eerste amendement vraagt een grondige doorlichting van het partnerschap met Rwanda. Dat werd in de commissie dus weggestemd. Het tweede amendement vraagt de opschorting te bevestigen en aan te houden tot de volledige terugtrekking van de M23-rebellen en vraagt ook een doorlichting van het partnerschap. Ook dat amendement werd in de commissie weggestemd. Het derde amendement verzoekt om de opgeschorte steun van Rwanda te gebruiken voor bijkomende humanitaire hulp aan de Congolese bevolking. Opnieuw, dat werd in de commissie weggestemd. Ik vraag mij eigenlijk af wat een partnerland van België nog meer moet doen om die status te verliezen.

Ik sluit af met de oproep die collega Kompany gisteren in de commissie gedaan heeft, een oproep tot samenwerking. Ook mijn fractie zal deze resolutie steunen. Alleen geldt die samenwerking blijkbaar uitsluitend voor de meerderheidspartijen. Dat is bijzonder jammer. Ik hoop dat dit in de toekomst minder structureel zal zijn, zodat er over de grens tussen meerderheid en oppositie heen over dergelijke zaken kan worden beslist. Ik ben misschien enigszins naïef, maar daarom liggen mijn drie amendementen opnieuw op tafel. Ik hoop nog steeds op steun voor die amendementen.

17.15 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, chers collègues, je tiens tout d'abord à remercier les collègues qui ont initié ce texte, qui était nécessaire. Nous ne pouvons plus détourner le regard face à l'horreur qui se déroule à l'Est de la République démocratique du Congo. Ce conflit est une agression organisée, soutenue et financée notamment par le Rwanda, qui alimente la guerre en fournissant des armes, des moyens logistiques et des troupes au M23.

C'est une violation flagrante du droit international, une atteinte à la souveraineté congolaise mais surtout une complicité criminelle dans les massacres de populations civiles. Les chiffres sont accablants: des centaines de milliers de déplacés, des milliers de morts, des femmes et des enfants victimes de violences sexuelles systématiques.

Ces crimes de guerre et crimes contre l'humanité ne peuvent rester impunis. La communauté internationale ne peut plus jouer la carte de la neutralité diplomatique face à un régime qui pille, assassine et détruit en toute impunité. Le Rwanda devra rendre des comptes et subir des sanctions fermes.

La Belgique doit soutenir la RDC dans sa lutte pour son intégrité territoriale et sa souveraineté. Nous devons être un allié inébranlable du peuple congolais face aux agressions extérieures. C'est pourquoi cette résolution appelle à des actions concrètes, des sanctions économiques et politiques immédiates contre le Rwanda et ses dirigeants, la suspension de toute coopération militaire et un embargo strict sur les ressources pillées en RDC et exportées par Kigali.

Nous demandons également – et nous y tenons – le renforcement des enquêtes internationales en soutien à la Cour pénale internationale pour que les responsables de ces atrocités soient jugés et condamnés. Enfin, nous appelons l'Union européenne et ses États membres à cesser leur hypocrisie. Il est inacceptable de condamner du bout des lèvres ces violations du droit international tout en maintenant des accords économiques et militaires avec le Rwanda.

Nous devons une fois pour toutes choisir la défense des droits humains ou la complaisance envers un régime qui alimente la guerre et la souffrance. Nous devons être du bon côté de l'histoire. Nous devons agir maintenant. En adoptant cette résolution rapidement, nous envoyons un message clair. Nous ne tolérerons plus ces crimes et nous nous battons pour la justice et la dignité du peuple congolais. Je me réjouis de ce relatif consensus.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Considerans/Considérant JJ

- 4 – Nabil Boukili (742/3)

Considerans/Considérant R

- 5 – Ellen Samyn cs (742/3)

Considerans/Considérant V

- 6 – Ellen Samyn cs (742/3)

Verzoek/Demande 2

- 7 – Ellen Samyn cs (742/3)

Verzoek/Demande 3.8

- 8 – Ellen Samyn cs (742/3)

Verzoek/Demande 3.13/1(n)

- 1 – Kjell Vander Elst (742/3)

Verzoek/Demande 3.13/2(n)

- 2 – Kjell Vander Elst (742/3)

Verzoek/Demande 3.13/3(n)

- 3 – Kjell Vander Elst (742/3)

Verzoek/Demande 3.14.2

- 9 – Ellen Samyn cs (742/3)

Verzoek/Demande 3.14.4

- 10 – Ellen Samyn cs (742/3)

Aangehouden: de amendementen.

Réservés: les amendements.

De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.

18 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat het invoeren van een extern asielbeleid betreft (480/1-2)

18 Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers en ce qui concerne l'instauration d'une politique d'asile externalisée (480/1-2)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Francesca Van Belleghem, Barbara Pas, Ortwin Depoortere, Frank Troosters, Sam Van Rooy, Werner Somers.

De commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken stelt voor dit wetsvoorstel te verwerpen. **(480/2)**

La commission de l'Intérieur, de la Sécurité, de la Migration et des Matières administratives propose de rejeter cette proposition de loi. **(480/2)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indieners te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, les auteurs.

De rapporteur, mevrouw De Vreese, verwijst naar het schriftelijk verslag.

18.01 **Francesca Van Belleghem** (VB): Ik vraag me af of er iemand in dit halfroond het huidige asiel- en migratiebeleid – vooral dat eerste – humaan vindt. Ik denk niet dat iemand dat durft te zeggen.

Gisteren konden we in de commissie horen dat links het huidige systeem niet humaan vindt, want volgens hen moeten er meer legale manieren zijn om naar hier te migreren. Ze geloven dat een toename van het aantal legale manieren voor een afname van de illegale migratie naar dit land zal zorgen. Dat is echter een dogma, want dat klopt niet. Illegale migratie en legale migratie zijn immers geen communicerende vaten. Het doelpubliek is namelijk anders.

Voor links is de enige oplossing voor het voeren van een humaan migratiebeleid geen regels meer opleggen. Dan staat men iedereen toe naar hier te komen, want dan valt niemand uit de boot. Dat is een ultralibertair of liberaal beleid. Dat doen we natuurlijk niet: de situatie is vandaag al erg en we willen ze niet nog erger maken.

De vraag is dan natuurlijk of rechts wel een humaan migratiebeleid kan maken. Ik ben ervan overtuigd van wel. Er zijn immers heel veel recepten voor een humaan asielbeleid. In elk recept mogen twee basisingrediënten niet ontbreken. Dat is, ten eerste, de fysieke bescherming van de grenzen en, ten tweede, de juridische bescherming van de grenzen. De reden waarom illegale immigranten in gammele bootjes de oversteek maken en de mensensmokkelaars betalen, is omdat zij, eens zij het Europese vasteland bereiken, worden beloond met asiel: ofwel krijgen zij effectief asiel en mogen zij in de Europese Unie blijven, ofwel krijgen zij geen asiel en blijven zij in de meeste gevallen ook. Op het moment kunnen illegale immigranten juridisch niet tegen worden gehouden.

Ik zal u de techniciteit van ons wetsvoorstel besparen. De clou van de zaak is dat wij met voorliggend wetsvoorstel illegale immigratie, dus illegale immigranten die hier asiel aanvragen, niet zullen belonen met asiel. Zij zullen worden overgebracht naar een derde land waarmee wij een overeenkomst sluiten om daar hun asiolverzoek te behandelen en hun daar bescherming te geven. Uiteindelijk zal dat het systeem van illegale immigratie droogleggen. Daarmee worden effectief resultaten bereikt: geen mensensmokkelaars en geen verdrinkingsdoden meer. Volgens mij zullen de linksen het voorstel dan ook humaan vinden.

Zo ver was ik vanochtend geraakt met de voorbereiding van mijn uiteenzetting. Toen moest ik echter mijn zieke dochter in de crèche ophalen en elders in goede handen achterlaten. Terwijl ik in de auto hierheen zat, maalde het thema verder in mijn hoofd. Mensen vragen mij soms of ik als lid van het Vlaams Belang verandering zal kunnen brengen. Mijn antwoord luidt altijd dat ik daar heel veel goede hoop op heb, omdat ik

voel dat er een nieuwe wind waait in het Parlement. Heel veel nieuwe Parlementsleden spreken wel met ons, al is het achter de schermen.

Hoe dan ook, of ik verandering zal kunnen brengen, ligt eigenlijk niet helemaal in mijn handen. Dat ligt in de handen van de nieuwe Parlementsleden. In het programma van Vlaams Belang, programma waarop men een partij eigenlijk moet beoordelen, staat niets abnormaals. Sommige nieuwe Parlementsleden vertelden me al dat ze het migratiebeleid dat wij voorstellen, goed vinden. Ik hoop dus inderdaad op verandering door mensen te doen inzien dat men voorstellen moet beoordelen op basis van de inhoud en niet op basis van de indiener, waarmee ik niet wil gezegd hebben dat daar iets mis mee zou zijn.

Onderhavig voorstel bestaat al lang. Het herhaalt ons programma. Het is terug te vinden in het programma van de N-VA en in het programma van de CDU/CSU, de Duitse geestesgenoten van cd&v. In Denemarken, waar de socialisten aan de macht zijn, samen met onze geestesgenoten, bestaat het al als wet.

Ik vraag u dus vandaag om naar de inhoud van het voorstel te kijken en niet naar de indiener. De participatie is sterk, maar ik hoop dat de democratie nog sterker is. Ik maak me helemaal geen illusies, maar denk er minstens voor de toekomst eens over na. Het is niet voor onze toekomst, maar wel voor de toekomst van onze kinderen.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.
Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van het wetsvoorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de loi aura lieu ultérieurement.

Mededelingen

Communications

19 Federale Deontologische Commissie – Benoeming van een Franstalig lid voor de categorie 'voormalige leden Kamer/Senaat' – Ingediende kandidatuur

19 Commission fédérale de déontologie – Nomination d'un membre francophone pour la catégorie 'anciens membres Chambre/Sénat' – Candidature introduite

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 16 januari 2025 werd in het *Belgisch Staatsblad* van 21 januari 2025 een tweede oproep tot kandidaten bekendgemaakt voor een mandaat van Franstalig lid van de Federale Deontologische Commissie voor de categorie 'voormalige leden Kamer/Senaat'. Conformément à la décision de la séance plénière du 16 janvier 2025, un deuxième appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 21 janvier 2025 pour un mandat de membre francophone de la Commission fédérale de déontologie pour la catégorie 'anciens membres Chambre/Sénat'.

De volgende kandidatuur werd binnen de voorgeschreven termijn ingediend: de heer Willem Draps.
La candidature suivante a été introduite dans le délai prescrit: M. Willem Draps.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 februari 2025 stel ik u voor het cv van de kandidaat aan de politieke fracties te bezorgen.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 février 2025, je vous propose de transmettre le cv du candidat aux groupes politiques.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'objection? (*Non*)
Il en sera ainsi.

20 Nationale Evaluatiecommissie zwangerschapsafbreking – Voordracht van een plaatsvervangend lid
20 Commission nationale d'évaluation de l'interruption volontaire de grossesse – Présentation d'un membre suppléant

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 16 januari 2025 werd in het *Belgisch Staatsblad* van 21 januari 2025 een oproep tot kandidaten bekendgemaakt voor het opengevallen mandaat van Nederlandstalig mannelijk plaatsvervangend lid voor de categorie 'geneesheer' van de Nationale Evaluatiecommissie zwangerschapsafbreking.

Conformément à la décision de la séance plénière du 16 janvier 2025, un appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 21 janvier 2025 pour le mandat de membre suppléant néerlandophone de sexe masculin devenu vacant pour la catégorie 'docteur en médecine' de la Commission nationale d'évaluation de l'interruption volontaire de grossesse.

De commissie bestaat uit 16 effectieve leden en 16 plaatsvervangers, van wie telkens:

- 8 leden geneesheer zijn, van wie minstens 4 (emeritus) hoogleraar of docent in de geneeskunde aan een Belgische universiteit;
 - 4 leden (emeritus) hoogleraar of docent of in de rechten zijn aan een Belgische universiteit of advocaat;
 - 4 leden uit kringen komen die belast zijn met de opvang en de begeleiding van vrouwen in een noodsituatie.
- La commission est composée de 16 membres effectifs et de 16 membres suppléants dont, pour chaque type de mandat:
- 8 membres sont docteurs en médecine, dont 4 au moins sont professeurs (émérites) ou chargés de cours en médecine dans une université belge;
 - 4 membres sont professeurs (émérites) ou chargés de cours en droit dans une université belge ou avocat;
 - 4 membres sont issus de milieux chargés de l'accueil et de la guidance des femmes en détresse.

De leden worden, met inachtneming van de taalpariteit en op grond van een pluralistische vertegenwoordiging, benoemd bij koninklijk besluit, uit een dubbele lijst voorgedragen door de Kamer.

Les membres sont nommés, dans le respect de la parité linguistique et sur base d'une représentation pluraliste, par arrêté royal, sur une liste double présentée par la Chambre.

De commissie telt 9 vrouwen en 7 mannen.

La commission compte 9 femmes et 7 hommes.

De kandidaten die niet als effectief lid zijn aangewezen worden tot plaatsvervangend lid benoemd.

Les candidats qui ne sont pas désignés membres effectifs sont nommés en qualité de membre suppléant.

De volgende kandidatuur werd ingediend: de heer Johan Goiris.

La candidature suivante a été introduite: M. Johan Goiris.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 februari 2025 stel ik u voor het cv van de kandidaat aan de politieke fracties over te zenden.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 février 2025, je vous propose de transmettre le cv du candidat aux groupes politiques.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

21 Inoverwegingen

21 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Ordemotie (voortzetting)
Motion d'ordre (continuation)

Dan is nu het ogenblik gekomen om de motie van collega Dermagne te bespreken. Ik heb vanzelfsprekend advies ingewonnen bij de diensten om dat soort aangelegenheden met de grootste objectiviteit te kunnen behandelen.

Je pense qu'il y a au moins deux raisons pour lesquelles la motion d'ordre doit être irrecevable.

Premièrement, la motion d'ordre est un instrument subsidiaire. Elle n'est donc recevable que si aucune autre disposition du Règlement ne s'applique. *In casu*, les députés peuvent soulever la différence possible entre les deux versions linguistiques de l'accord de gouvernement au moyen des instruments divers suivants, prévus par le Règlement: les questions orales et écrites, les interpellations, la discussion des exposés d'orientation politique des membres du gouvernement, les résolutions et la discussion des projets de loi présentés par le gouvernement en exécution de l'accord de coalition.

Deuxièmement, une motion d'ordre ne peut porter que sur un point de l'ordre du jour. Cependant, l'objet de la motion d'ordre ne figure pas à l'ordre du jour de la séance plénière.

Cette motion est donc irrecevable.

Ik zal daarover geen discussie openen, want het is het prerogatief van de voorzitter om de ontvankelijkheid te beoordelen.

We gaan over tot de stemmingen, collega's.

(*Hevig protest van de heer Dermagne*)

Mijnheer Dermagne, over een niet-ontvankelijke ordemotie kan geen discussie worden gevoerd, dus gaan we over tot de stemmingen.

(*Aanhoudend protest*)

Kunt u het artikel noemen waarop u zich zou beroepen om nu een discussie te beginnen?

21.01 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, laissez-moi, laissez-nous quand même répondre aux arguments qui viennent d'être évoqués!

De **voorzitter**: Mijnheer Dermagne, op basis van het Reglement ben ik de voorzitter. Ik aanvaard uw aantijgingen niet. Ik ben ook voorzitter voor uw fractie. Ik probeer op een consequente manier het Reglement toe te passen. Als u in het Reglement een artikel zou vinden dat ik niet in acht neem, dan mag u mij daarop wijzen.

Mijnheer Dermagne, ik heb u gevraagd om het artikel te noemen op basis waarvan u denkt een discussie over een onontvankelijke motie te kunnen voeren. Ik geef u uitsluitend het woord zodat u het artikel kunt aanhalen waartegen ik volgens u zou zondigen.

(Tumulte)

21.02 Pierre-Yves Dermagne (PS): Je sollicite maintenant un fait personnel, puisque je viens d'être interpellé par M. Bouchez.

De **voorzitter**: Mijnheer Dermagne, u kunt niet genoemd worden, want wat zonder versterking van de micro in het halfroond wordt gezegd, komt niet in het verslag. Uw naam zal niet in het verslag verschijnen, laat staan dat er sprake zou zijn van een persoonlijk feit.

Ik heb er alle begrip voor en ik ben zelfs liefhebber van een goed debat en van de ruimte die de oppositie daartoe moet krijgen, maar als u denkt dat u bij elke ordemotie die onontvankelijk is een hele discussie kunt beginnen, moet ik u teleurstellen. Het Reglement staat dat niet toe.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

22 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Barbara Pas over "het buitenspel zetten van de Brusselse Vlamingen bij de Brusselse regeringsvorming" (nr. 13)

22 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Barbara Pas sur "la mise à l'écart des Flamands bruxellois dans le cadre de la formation du gouvernement bruxellois" (n° 13)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van 26 februari 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Intérieur, de la Sécurité, de la Migration et des Matières administratives du 26 février 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 13/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Barbara Pas;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Jeroen Bergers.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 13/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Barbara Pas;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Jeroen Bergers.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

22.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is de regeringsvorming al acht maanden geblokkeerd. De PS zet de Vlaamse machtsdeelname openlijk op de helling en daarmee meteen ook het fundament waarop de Brusselse regeringsvorming gestoeld is, namelijk dat elke taalgroep autonoom zijn meerderheid samenstelt, zonder enige inmenging van de andere taalgroep.

Ik heb de eerste minister gisteren daarover geïnterpelleerd in de commissie voor Binnenlandse Zaken, maar helaas moest ik vaststellen dat zijn antwoord eigenlijk helemaal niet verschilt van het antwoord dat ik kreeg van zijn voorganger, eerste minister De Croo. Hij veroordeelde de situatie, dat wel, maar doet er absoluut niets aan. Ik geef het toe, de veroordeling van de houding van de Brusselse PS in dit dossier en het hekelen van heel die Brusselse situatie gebeurde in iets scherpere bewoordingen dan bij zijn voorganger – dat is ook het enige wat u daarover in de Franstalige pers kon vernemen – maar daarbij blijft het, collega's. De eerste minister gaf nochtans wel toe dat ik gelijk had dat er federale hefboomen bestaan om de Brusselse augiasstal uit te mesten, maar hij weigert daar gebruik van te maken.

Daarom heb ik een motie van aanbeveling ingediend om de regering ertoe aan te zetten om dat wel te doen, in plaats van de boel gewoon verder te laten verrotten.

Ik denk dat ik u niet moet overtuigen van de noodsituatie in Brussel. Het gewest is virtueel failliet, het heeft een totaal ontspoorde begroting. Dan spreek ik nog niet over het drugsgeweld en alle andere zware problemen waarmee Brussel te kampen krijgt. Het is hoog tijd dat die impasse doorbroken wordt. Als u het daarmee eens bent en als u vindt – dan denk ik aan de collega's van de N-VA – dat er toch wel sterkere waarborgen moeten komen voor een gelijkwaardige machtsdeelname van de Vlamingen op Brussels niveau, dan moet u vooral de eenvoudige motie wegstemmen en de motie van aanbeveling steunen.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	98	Oui
Nee	30	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	134	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

22.02 Pierre-Yves Dermagne (PS): Je souhaite indiquer qu'en application des usages parlementaires, il a été demandé au groupe PS de paier en l'absence de M. Wollants et c'est donc Mme Meunier qui va opérer un pairage au bénéfice de M. Wollants.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Dermagne.

23 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de (stopzetting van de) uitvoering van de korte gevangenisstraffen" (nr. 21)

23 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "(la fin de) l'exécution des courtes peines de prison" (n° 21)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 26 februari 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 26 février 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 21/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Marijke Dillen;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Steven Matheï.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 21/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Marijke Dillen;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Steven Matheï.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

23.01 Alexander Van Hoecke (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, nadat het jaren heeft geduurd om er juridisch voor te zorgen dat de korte celstraffen konden worden uitgevoerd, ligt er nu een plan op tafel om criminelen opnieuw te belonen, slachtoffers in de kou te laten staan en de straffeloosheid opnieuw te laten zegevieren, door straffen onder de drie jaar opnieuw niet langer uit te voeren. Dat is een afschuwelijk signaal voor de maatschappij en de slachtoffers van criminaliteit.

Voor mijn fractie, het Vlaams Belang, is dat dan ook onaanvaardbaar. Alle straffen, dus ook korte gevangenisstraffen, moeten worden uitgevoerd. Daarom vraagt onze motie van aanbeveling om af te zien van de invoering van regelgeving die de uitvoering van korte straffen in het gedrang brengt of zou kunnen brengen. Ik hoop op uw gezond verstand om de eenvoudige motie niet goed te keuren.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Hoecke.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	97	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	134	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

24 Gewijzigd huishoudelijk reglement van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (717/1)

24 Règlement d'ordre intérieur modifié du Conseil central de surveillance pénitentiaire (717/1)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het ontwerp van huishoudelijk reglement van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen aan. Het zal in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de règlement d'ordre intérieur du Conseil central de surveillance pénitentiaire. Il sera publié au *Moniteur belge*.

25 Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie betreffende de situatie in het oosten van de DR Congo (742/1-3)

25 Amendements réservés à la proposition de résolution concernant la situation à l'Est de la RD Congo (742/1-3)

25.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le président, puis-je intervenir?

Le **président**: Monsieur Boukili, votre demande concerne-t-elle l'amendement?

25.02 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Oui, je souhaite expliquer mon vote sur cet amendement.

Le **président**: Si c'est une explication de vote, cela doit se faire après les amendements.

25.03 Nabil Boukili (PVDA-PTB): C'était au sujet de cet amendement, parce qu'il est important, monsieur le

président.

Le **président**: Non, nous avons déjà eu le débat. Le débat est clos.

Een eventuele stemverklaring wordt gegeven voor de eindstemming. Er zal straks de mogelijkheid worden geboden voor een stemverklaring.

Stemming over amendement nr. 4 van Nabil Boukili tot weglating van considerans JJ. **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 4 de Nabil Boukili visant à supprimer le considérant JJ. **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	33	Oui
Nee	83	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 5 van Ellen Samyn cs op considerans R. **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 5 de Ellen Samyn cs au considérant R. **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	18	Oui
Nee	116	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 6 van Ellen Samyn cs op considerans V. **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 6 de Ellen Samyn cs au considérant V. **(742/3)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 7 van Ellen Samyn cs op verzoek 2. **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 7 de Ellen Samyn cs à la demande 2. **(742/3)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 8 van Ellen Samyn cs op verzoek 3.8. **(742/3)**

Vote sur l'amendement n° 8 de Ellen Samyn cs à la demande 3.8. **(742/3)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming/vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 1 van Kjell Vander Elst tot invoeging van een verzoek 3.13/1(n) **(742/3)**

Vote sur l'amendement n° 1 de Kjell Vander Elst cs tendant à insérer une demande 3.13/1(n) **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	25	Oui
Nee	109	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 2 van Kjell Vander Elst tot invoeging van een verzoek 3.13/2(n) **(742/3)**

Vote sur l'amendement n° 2 de Kjell Vander Elst cs tendant à insérer une demande 3.13/2(n) **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)		
Ja	33	Oui
Nee	101	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 3 van Kjell Vander Elst tot invoeging van een verzoek 3.13/3(n) **(742/3)**

Vote sur l'amendement n° 3 de Kjell Vander Elst cs tendant à insérer une demande 3.13/3(n) **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	25	Oui
Nee	101	Non
Onthoudingen	8	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 9 van Ellen Samyn cs op verzoek 3.14.2 **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 9 de Ellen Samyn cs à la demande 3.14.2 **(742/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 9)</i>		
Ja	18	Oui
Nee	116	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 10 van Ellen Samyn cs op verzoek 3.14.4 **(742/3)**
Vote sur l'amendement n° 10 de Ellen Samyn cs à la demande 3.14.4 **(742/3)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 9)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

26 Geheel van het voorstel van resolutie betreffende de situatie in het oosten van de DR Congo **(742/2)**
26 Ensemble de la proposition de résolution concernant la situation à l'Est de la RD Congo **(742/2)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht.

(742/4)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(742/4)**

(Applaus)

(Applaudissements)

Ik wens de collega's die het initiatief hebben genomen geluk met hun voorstel van resolutie.

27 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat het invoeren van een extern asielbeleid betreft (480/1-2)

27 Proposition de rejet faite par la commission de l'Intérieur, de la Sécurité, de la Migration et des Matières administratives de la proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers en ce qui concerne l'instauration d'une politique d'asile externalisée (480/1-2)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	109	Oui
Nee	23	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het wetsvoorstel nr. 480/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi n° 480/1 est donc rejetée.

28 Goedkeuring van de agenda

28 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van donderdag 13 maart 2025.
Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du jeudi 13 mars 2025.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 13 maart 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 13 mars 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 18.18 uur.

La séance est levée à 18 h 18.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 033 bijlage.

*L'annexe est reprise dans une brochure
séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 033
annexe.*

DETAIL VAN NAAMSTEMMINGEN

DE DETAIL DES NOMINATIFS VOTES

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	98	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoï Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yzermans Alain

Non	30	Nee
-----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Abstentions	6	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Coenegrachts Steven, De Croo Alexander, De Knop Irina, Meunier Marie, Vander Elst Kjell, Van Tigchelt Paul

Vote nominatif - Naamstemming: 2

Oui	97	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoï Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël,

Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yzermans Alain

Non	36	Nee
-----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Coenegrachts Steven, D'Amico Roberto, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Bellegem Francesca, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Abstentions	1	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Meunier Marie

Vote nominatif - Naamstemming: 3

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombed Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Snelpe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Bellegem Francesca, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 4

Oui	33	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dermagne Pierre-Yves, De Sutter Petra, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Maouane Rajae, Merckx Sofie, Mertens Peter, Mutyebele Ngoi Lydia, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Schlitz Sarah, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Yigit Ayse

Non	83	Nee
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yzermans Alain

Abstentions	18	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Vote nominatif - Naamstemming: 5

Oui	18	Ja
-----	----	----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	116	Nee
-----	-----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De

Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 6

Oui	25	Ja
-----	----	----

Bury Katleen, Coenegrachts Steven, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Smet François, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	109	Nee
-----	-----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaîne Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 7

Oui	33	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Bury Katleen, Coenegrachts Steven, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Sutter Petra, Keuten Dieter, Maouane Rajae, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vandemaele Matti, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	101	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 8

Oui	25	Ja
-----	----	----

Bury Katleen, Coenegrachts Steven, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Smet François, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	101	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez

Isabelle, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandembroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	8	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Aerts Staf, Almaci Meyrem, De Sutter Petra, Maouane Rajae, Schlitz Sarah, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan

Vote nominatif - Naamstemming: 9

Oui	18	Ja
-----	----	----

Bury Kathleen, Depoortere Ortwin, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	116	Nee
-----	-----	-----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandemaele Matti, Vandembroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 10

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Snelpe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 11

Oui	109	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Non	23	Nee
-----	----	-----

Bury Katleen, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------